

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura i Mitjans de Comunicació
Direcció General del Patrimoni Cultural
Servei d'Arqueologia i Paleontologia
Centre d'Informació i Documentació del Patrimoni Cultural

1278

Sant Sebastià de la Guarda. Memòria d'excavació

Joan Llinàs i Pol

Avis legal

Aquesta obra està subjecta a una llicència Reconeixement-NoComercial-SenseObresDerivades 2.5 de Creative Commons. Se'n permet la reproducció, distribució i comunicació pública sempre que se'n citi el titular dels drets i no se'n faci un ús comercial. No es pot alterar, modificar o generar una obra derivada a partir d'aquesta obra. La llicència completa es pot consultar a <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/2.5/es/legalcode.ca>.

ÍNDEX.

I/TEXT.

1.Dades del jaciment.....	4
2.Introducció.....	5
3.Situació geogràfica i història de la investigació.....	7
4.Objectius i mètode.....	9
5.Desenvolupament de l'excavació.....	11
5.1.Zona 1.....	11
5.1.1.Llistat de les U.E. de la zona 1.....	11
5.1.2.Descripció de les U.E. de la zona 1.....	13
5.2.Zona 2.....	22
5.2.1.Llistat de les U.E. de la zona 2.....	22
5.2.2.Descripció de les U.E. de la zona 2.....	25
6.Evolució històrica de l'àrea excavada.....	43
6.1.Les terrasses.....	43
6.2.Les sitges.....	44
6.3.L'habitació 1.....	44
6.4.L'habitació 2.....	46
6.5.Els nivells d'abandó.....	46
6.6.La construcció de l'hostatgeria.....	47
6.7.Reformes posteriors.....	47
7.Conclusions.....	49
8.Bibliografia.....	51

II/MATERIALS. Inventari i dibuix.

III/FOTOGRAFIA. Inventari i selecció.

IV/PLANIMETRIA.

ANNEX. Retalls de premsa.

I/ TEXT

1. DADES DEL JACIMENT.

Nom: Sant Sebastià de la Guarda.

Municipi: Palafrugell.

Comarca: Baix Empordà.

Accés: Fàcil.

Tipus: Hàbitat -poblat- ibèric.

Cronologia: segles VI-II a.C.

Estat de conservació: Irregular.

Actuacions realitzades: 1984-87: Realització de quatre campanyes programades situades nord de la plataforma superior de la muntanya, davant de l'Oratori de Sant Baldiri. Direcció: A. Barti i R. Plana.

Descripció: L'excavació del 1993 ha deixat al descobert una sèrie d'estructures i nivells ubicats a la part superior del vessant oest de la muntanya, en un terreny en pendent. Sobre unes petites terrasses artificials, tallades a la roca en un moment indeterminat del segle IV a.C., hom hi construï edificacions i algunes sitges, totes elles datables en diversos moments del segle III a.C. També s'excavaren uns estrats d'abandó del segle II a.C., que amortitzaven aquestes estructures. A banda d'això, s'han pogut localitzar estrats corresponents al moment de construcció de l'hostatgeria i als primers nivells de circulació del pati interior de mateixa, datables entre el tercer quart del segle XVIII i el segon terç del XIX.

Bibliografia:

Badia 1977, p.235.

Barti & Plana 1989a, pp. 137-146.

Barti & Plana 1989b, pp. 36-44.

Llinàs 1994, pp. 57-62.

Nolla & Casas 1984, p. 133.

Piera & Torroella 1880.

2. INTRODUCCIÓ.

La intervenció arqueològica d'urgència a la muntanya de Sant Sebastià de la Guarda efectuada l'any 1993 ha vingut motivada arran de l'imminent inici de la primera fase de les obres de transformació de l'antic restaurant-hostatgeria en Escola d'Hostaleria. El promotor de l'obra és l'Ajuntament de Palafrugell, qui va encarregar l'elaboració del projecte a l'arquitecte Josep Ferrés i Marcó. La realització d'aquesta primera fase fou adjudicada a l'empresa constructora Pere Giralt Sagrera S.A., de Palafrugell.

En el punt 1.1 de l'esmentat projecte hom recomana la realització d'excavacions arqueològiques com a pas previ a la neteja i preparació del terreny per a l'obertura d'un pas subterrani d'accés a les noves cuines. Arran de l'aprovació del projecte, el Servei d'Arqueologia de la Generalitat de Catalunya, mitjançant la seva delegació a Girona, tramita el corresponent permís d'excavació, que és concedit a Joan Llinàs i Pol, arqueòleg, amb data de 5 de novembre de 1993. La contractació del tècnic ha estat a través de l'empresa constructora, gràcies a una partida aportada per la mateixa municipalitat. Els treballs s'han allargat fins el dia 13 de desembre.

S'ha comptat amb la col.laboració de tot un seguit de persones i entitats que han ajudat, en un moment o un altre, a tirar endavant l'excavació i el posterior estudi. L'Ajuntament de Palafrugell, propietari del terreny i promotor de les obres, ha efectuat les gestions necessàries per a la contractació de l'arqueòleg. Per la seva banda, l'empresa Pere Giralt Sagrera S.A., ha col.laborat amb tres obrers i, a més, ha cedit una bona part de les eines d'excavació necessàries. L'arquitecte Josep Ferrés i la resta de membres del seu estudi han ajudat en tot moment en diverses necessitats que han anat sorgint i han posat a la nostra disposició els plànols i el projecte de l'obra. El Museu del Suro de Palafrugell, a través de Josep Espadalé i Àngela Martí, ens ha permès utilitzar la totalitat de la seva infraestructura a l'hora d'efectuar l'inventari i l'emmagatzematge provisional dels materials arqueològics recuperats, a més de col.laborar amb la cessió d'un nivell òptic per a l'excavació. El Centre d'Investigacions Arqueològiques de Girona, a través d'Aurora Martín, ha prestat la seva ajuda a l'hora de realitzar les gestions dels permisos i el recolzament en les diverses incidències que han anat sorgint al llarg de la nostra tasca, a més de posar també a la nostra disposició la infraestructura, tant material com bibliogràfica, del Centre. Cal no oblidar, finalment, l'inestimable ajut i interès que, en determinats moments de la nostra feina, han proporcionat Xavier Rocas, Ricard Torrelles i l'Hostal-Residència Plaja, de Palafrugell.

Els treballs d'excavació s'han donat per finalitzats quan s'ha arribat arreu a nivells de la roca natural. Tan sols a l'extrem oest de la zona 2, a la part més baixa de l'àrea excavada, no s'ha assolit la gresa del subsòl, donat que s'han aturat els treballs en depassar la fondària de 57 cms. que el projecte preveia rebaixar en aquest indret i davant del fet que no apareixia cap vestigi d'estructura que pogués restar malmesa per les obres o documentada de manera incompleta.

L'entitat de les troballes i l'informe de les excavacions, redactat amb data de 14 de desembre del 1993, ha comportat la immediata revisió del vist-i-plau inicial al projecte arquitectònic per part de la Comissió del Patrimoni Històric de la Generalitat de Catalunya. En la reunió de la Comissió celebrada el dia 1 de març del 1994, hom ha decidit de conservar les restes exhumades, per la qual cosa les obres resten aturades en espera d'una posterior modificació del projecte, que haurà de comportar la total conservació de les restes arqueològiques existents en el subsòl de la plataforma superior de la muntanya de Sant Sebastià.

3. SITUACIÓ GEOGRÀFICA I HISTÒRIA DE LA INVESTIGACIÓ.

Una de les causes principals de l'existència de l'hàbitat de Sant Sebastià és l'excel·lent topografia de l'indret. Situada en les coordenades 41° 54' 47" N i 3° 12' 19" E, la zona excavada es troba al cim de la muntanya de Sant Sebastià, un dels darrers promontoris que presenta el massís de Begur abans d'endinsar-se al mar. La brusca elevació de la muntanya per sobre del nivell del mar, amb penya-segats pràcticament verticals de 150 metres d'alçada, la fan inaccessible des de llevant i des de migdia, alhora que la converteixen en una magnífica talaia. Cap a ponent la baixada es va suavitzant lleugerament, si bé el pendent és encara fortíssim i els accessos segueixen essent quasi impracticables. En aquesta direcció, la muntanya té un gran domini visual sobre la línia de la costa fins a prop de Platja d'Aro, la plana fèrtil i estratègica del Corredor de Palafrugell i el vessant est de les Gavarres, que serva nombrosos vestigis de poblament ibèric. L'únic accés a Sant Sebastià es trobaria a la banda nord, on -hipotèticament- caldria concentrar la totalitat del sistema defensiu del poblat i on l'elevació del massís de Begur constitueix l'única barrera visual significativa. Alhora, els bons condicionaments topogràfics exposats es combinarien amb els avantatges de la proximitat de zones aptes per al conreu i dels ports costaners, molt especialment el de Llafranc, als mateixos peus de la muntanya.

L'existència d'un hàbitat d'època ibèrica en l'indret era ja coneguda de feia anys, gràcies bàsicament a esporàdics reculls de materials realitzats en superfície i que estaven dipositats al Museu de Palafrugell (Badia 1977, p. 235; Nolla & Casas 1984, p. 133). No fou fins l'any 1984, tanmateix, que es realitzaren les primeres excavacions arqueològiques, les quals, dirigides per A. Barti i R. Plana, s'allargaren fins el 1987 en successives campanyes. Primerament, un seguit de sondejos revelà que l'hàbitat ibèric s'estenia per tota la plataforma superior de la muntanya, des de l'oratori de Sant Baldiri, al nord, fins el planell ubicat sota l'aparcament del restaurant, al sud (Barti & Plana 1989b, p. 37), separats per una distància de prop de 150 metres. Tot seguit, s'obriren dues cales situades a ponent i a tocar de l'oratori de Sant Baldiri, que afectaren una superfície de 460 metres quadrats i en les quals foren exhumats un total de cinc àmbits de planta rectangular i una gran quantitat de material arqueològic que s'estenia cronològicament des del segle VI a.C. fins al final del segle II a.C (Barti & Plana 1989a, p. 138; Barti i Plana 1989b, p. 39). Després del 1987, les excavacions arqueològiques en el jaciment restaren interrompudes fins a l'excavació d'urgència del 1993.

Bé que limitats degut al poc espai excavat, els resultats de les campanyes de 1984-87 foren prou significatius, en tant que el jaciment havia restat inexplorat fins aleshores. Després d'uns probables inicis al segle VI a.C. (ceràmica àtica de vernís negre), s'establí el període de més activitat del poblat, que abastaria des de mitjan segle V a.C. fins a finals del segle III a.C. (Barti & Plana 1989b, p. 39). Encara al segle II a.C. restaria un petit assentament, que les autores relacionaren amb el nou hàbitat portuari de Llafranc, situat al peu de la muntanya i del qual sabem segur que tingué una gran activitat al llarg de tota l'època romana (Nolla, Canes & Rocas 1982; Nolla & Casas 1984, pp. 133-137; Barti & Plana 1989a; Barti & Plana 1989b, pp. 41-42; Barti & Plana 1993; Llinàs & Sagrera 1993).

Abandonat l'hàbitat ibèric, l'indret restarà despoblat fins el segle XV. L'any 1445 comencen les obres de construcció de la torre de guaita, encara avui encimbellada al caire del cingle anomenat Salt de Romaboira, a uns 30 metres al NE de la zona excavada. Es tracta d'una poderosa construcció atalussada i de planta semi-circular allargada, construïda amb tota probabilitat arran del creixement del perill de la pirateria a les costes mediterrànies, que es començà a fer sentir de manera seriosa a partir d'aquestes dates i al llarg dels segles subsegüents.

A ponent i a redòs d'aquesta torre hom hi construí una ermita dedicada a Sant Sebastià, el primer ermità de la qual, Jaume Corbera, és citat en una carta de l'any 1442. Aquesta primitiva ermita, bastida amb tota probabilitat de manera conjunta amb la torre, fou absolutament remodelada a partir de la gran pesta de 1650-1651, que degué augmentar perceptiblement la devoció popular al sant. El nou edifici, d'estil barroc, fou enllestit durant la primera meitat del segle XVIII i és el que encara avui perviu.

L'augment del pelegrinatge a l'ermita a partir d'aquestes dates fou la causa que es decidís bastir en l'indret una hostatgeria que proporcionés menjar i llit als forasters. La nova edificació fou aixecada a migdia de l'ermita, deixant un espai -el pati- entremig, i les obres s'allargaren durant bona part de la segona meitat del segle XVIII, segons es desprèn de les dates inscrites en les llindes de portes i finestres. L'hostatgeria ha pervingut també fins els nostres dies, amb diverses reformes parcials, entre les que ens interessa, per afectar directament a la nostra excavació, el cobriment parcial del pati amb un pis d'habitacions vers els anys 1830. Encara ara -adequada als nostres dies com a restaurant i hostal- l'antiga hostatgeria manté les funcions per a les quals fou ideada.

4. OBJECTIUS I MÈTODE.

A l'excavació arqueològica del 1993 els treballs s'han centrat exclusivament en l'indret on s'havia d'efectuar el rebaix per al pas subterrani d'accés a les cuines, esmentat a la introducció. Tot plegat representava un ampli espai d'uns 28 per 7 metres de superfície total, orientat E-W i situat en part sota el pati interior que s'estén entre el restaurant i l'ermita (**zona 1**) i en part sota les escales exteriors d'accés a l'esmentat pati (**zona 2**), en un terreny en pendent vers l'oest i amb un desnivell total que voltava els quatre metres. La profunditat prevista per als rebaixos oscil.lava entre els 57 cms. de l'extrem oest de la zona afectada (zona 2, sector 4) i els prop de 5 metres de l'extrem est, dins del pati (zona 1, sector 1).

El lloc es troba situat al bell mig de l'àrea hipotèticament ocupada pel poblat ibèric, a meitat de camí entre les cales de l'oratori de Sant Baldiri i la plataforma de sota l'aparcament del restaurant. S'emplaça a la part superior i menys inclinada del vessant oest de la muntanya, molt a prop del seu punt més elevat, el qual se situaria -tot i que la construcció de l'hostatgeria l'ha emmascarat considerablement- a la banda descoberta del pati, a uns vuit metres a llevant del límit est de l'àrea excavada.

La subdivisió en dues zones de l'àrea a excavar ha vingut determinada per la presència de la façana oest de l'hostatgeria, que separa el pati de l'accés exterior. Al seu torn, cadascuna de les zones ha estat subdividida en sectors (2 a la zona 1 i 4 a la zona 2), en funció de petits espais sense excavar que l'existència d'estructures encara avui en funcionament (clavegueres, apuntalaments) han obligat a deixar intactes. Així mateix, la troballa de dos àmbits ben delimitats d'època ibèrica en el decurs de l'excavació ha impel.lit a agrupar les diverses unitats estratigràfiques que els composaven en sengles "habitacions" (habitació 1 i habitació 2), per tal d'esclarir i facilitar la comprensió de les restes exhumades.

El mètode de treball emprat ha estat el sistema Harris d'excavació en extensió, modificat només de manera molt lleugera en funció dels trets propis del jaciment. El registre documental s'ha fet a través de diversos models de fitxes: la d'unitat estratigràfica, la d'inventari d'unitats estratigràfiques, la d'inventari de fotografies i la d'inventari de material arqueològic, els models de les quals s'adjunten.

La numeració de les unitats estratigràfiques consta de quatre xifres. La primera (1 o 2) especifica la zona on es localitza la U.E. corresponent, mentre que les tres restants, del 001 endavant, individualitzen cadascuna de

les U.E. exhumades. La documentació fotogràfica s'ha realitzat mitjançant diapositives i ha estat numerada de l'1 a l'infinit. Dels clixés més significatius se n'han realitzat còpies en paper, que s'adjunten amb aquesta memòria.

Pel que fa a l'inventari dels materials, s'ha utilitzat un codi compost per quatre elements:

- a) SSG (nom del jaciment, Sant Sebastià de la Guarda).
- b) 93 (any de la campanya, 1993).
- c) Número de la unitat estratigràfica.
- d) Número de peça dibuixada (de l'1 a l'infinit).

Així, per exemple, el fragment de ceràmica individualitzat amb el n° 1 de la U.E. 2011, s'inventaria com SSG-93-2011-1. La selecció del material dibuixat s'ha realitzat en funció de la importància documental de la peça i del seu estat de conservació.

Pel que fa a la planimetria (plantes, seccions i alçats), la major part s'ha realitzat inicialment a escala 1:20, si bé -deixant de banda els originals- hem cregut oportú, atenent a una major claredat i facilitat de maneig, dur a terme un seguit de reduccions a diverses escales, tal i com es presenten a l'apartat corresponent d'aquesta memòria.

Jaciment		Any	
Municipi			
Comarca			
Zona		Sector	
Àmbit		Fet	

U.E.	<input type="text"/>
Fets en relació	
Identificació	
Tipus	

ESTRUCTURA	TEXTURA	INCLUSIONS
☐ compacta	☐ argila	☐ còdols
☐ flonja	☐ llim	☐ blocs
☐ homogènia	☐ sorra	☐ ceràmica
☐ heterogènia	☐ grava	☐ morter
	☐ cendres	☐ tapial
	☐ carbons	☐ teules
	☐ os	☐ pedres
	☐ tovots	☐ fusta
		☐ argamassa
		☐ arrebossat
		☐ _____
		☐ _____
Descripció		

RELACIONS ESTRATIGRÀFIQUES		MATRIX			
Igual a	Es solidari amb	☐	☐	☐	☐
Se li recolza	Recolza en	☐	☐	☐	☐
Cobert per	Cobreix a	☐	☐	☐	☐
Reblert per	Rebleix a	☐	☐	☐	☐
Tallat per	Talla a	☐	☐	☐	☐
Es lliura a	Se li lliura	☐	☐	☐	☐

DOCUMENTACIÓ		
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Plantes	Seccions	Fotografies

MOSTRES	
Material	<input type="text"/>
Volum	<input type="text"/>

Dimensions	Total	Parcial	Observacions
Llarg	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Ample	<input type="text"/>	<input type="text"/>	
Alçada	<input type="text"/>	<input type="text"/>	

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993
(Palafrugell, Baix Empordà)

Fulla n°

Inventari fotogràfic.

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

<u>N° foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
<u>Tema</u>				

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total

Material no ceràmic

--

5. DESENVOLUPAMENT DE L'EXCAVACIÓ.

5.1. ZONA 1.

Ha rebut el nom de zona 1 la cala oberta a l'interior del pati que separa l'ermita, al nord, de l'hostatgeria, al sud. S'ha obert un espai més o menys rectangular d'uns 8'5 per 6 metres de superfície, ubicat a la banda oest del pati, a l'indret que es troba cobert per un pis superior d'habitacions de l'hostatgeria. La subdivisió en dos sectors (**sector 1** al NE i **sector 2** al SW) s'ha fet en funció de la necessitat de preservar una claveguera que travessava la totalitat de la zona en diagonal. Això, però, no n'ha afectat la seva comprensió ja que la majoria dels estrats s'estenien a banda i banda d'aquesta barrera física.

5.1.1. Llistat de les unitats estratigràfiques de la zona 1.

U.E.	Sector	Descripció
1001	1 i 2	Paviment enrajolat del pati.
1002	1 i 2	Reparació de l'enrajolat, que cobreix 1004 i 1005.
1003	1 i 2	Farcit de preparació del paviment 1001.
1004	1 i 2	Rasa que travessa la zona 1 en diagonal, de SE a NW. Talla a 1003.
1005	1 i 2	Farcit de la rasa 1004.
1006	1	Claveguera de rajols, a l'extrem N de la zona 1.
1007	1	Tub de claveguera a l'extrem N de la zona. Direcció NE-SW.
1008	1 i 2	Tub de claveguera dins la rasa 1004, farcit per 1005.
1009	1	Tub de claveguera a l'extrem N de la zona. Direcció E-W.
1010	1	Mur de pedres lligades amb argamassa, a l'extrem E de la zona 1.
1011	1 i 2	Estrat de terra marró amb restes de calç sota 1003.
1012	1	Retall efectuat a 1003, per a la col·locació dels tubs 1007 i 1009.
1013	1	Farcit de la rasa 1012.
1014	2	Retall circular practicat a 1016 i farcit per 1015.

1015	2	Farcit del retall 1014.
1016	1 i 2	Nivell de circulació de calç sota 1011, conservat a clapes per tota la zona 1.
1017	1	Petita estructura quadrada de rajols i calç al centre del sector 1.
1018	1 i 2	Estrat d'anivellament de 1016.
1019	1	Estrat de runa i deixalles sota 1011, a l'extrem SE del sector 1. Farceix el retall 1030.
1020	2	Estrat argilós sota 1018, a la banda NW del sector.
1021	1 i 2	Retall practicat a la roca mare, situat al SE de la zona 1 i farcit per 1024 i 1025.
1022	2	Nivell de circulació de calç sota 1018, conservat a trossos i només en el sector 2.
1023	1 i 2	Estrat d'anivellament de 1022.
1024	1 i 2	Terra heterogènia que constitueix el farcit superior del retall 1021.
1025	1 i 2	Nivell de calç que, cobert per 1024, descansa al fons del retall 1021, sobre la roca mare.
1026	1	Solera quadrangular retallada a la roca mare, amb restes de calç i situada en el perfil N de la cala.
1027	1	Forat de pal practicat a la roca mare, a l'W del sector 1.
1028	1	Farcit del forat 1027.
1029	2	Nivell de terra fosca sota 1023, a l'extrem SW del sector 2. Farcit superior remogut de la sitja 1031.
1030	1	Rasa de fonamentació de 1010, a l'E del sector.
1031	2	Sitja ibèrica retallada a la roca mare, a l'extrem SW del sector 2.
1032	2	Segon farcit de la sitja 1031, sota 1029.
1033	2	Tercer farcit de la sitja 1031, sota 1032.
1034	2	Farcit inferior de la sitja 1031, sota 1033.
1035	1 i 2	Roca mare disgregada.
1036	1 i 2	Roca mare compacta.

5.1.2. Descripció de les unitats estratigràfiques de la zona 1.

U.E. 1001.

Paviment de rajoles quadrangulars de ceràmica que cobreix la totalitat de la zona 1. Es tracta del darrer nivell de circulació del pati de l'hostatgeria, utilitzat a la zona rebaixada fins el mateix moment d'inici de l'excavació. Es troba tallat per les rases de diverses clavegueres i cobreix el nivell de preparació 1003.

És anterior a 1002, 1004, 1005, 1012 i 1013, i posterior a 1003.

L'existència d'un "graffiti" amb la data 1903 permet situar la seva construcció, com a molt tard, a principis del segle XX.

U.E. 1002.

Paviment de rajoles quadrangulars de ceràmica unides amb ciment. Es troben situades al mateix nivell que les del paviment 1001 i són idèntiques a elles. Cobreixen i obliteren el retall 1004 efectuat per a la col·locació d'una claveguera d'uralita, i constitueixen la unitat estratigràfica més moderna de tota la zona 1.

És posterior a 1001, 1003, 1004 i 1005.

Hom pot datar aquesta U.E. a mitjan segle XX.

U.E. 1003.

Estrat de terra molt flonja, heterogènia i amb nombroses inclusions, especialment de calç i argamassa. S'estén per la pràctica totalitat de la zona 1, atès que actua d'anivellament del paviment de rajoles 1001, i cobreix l'estrat 1011. Es troba tallat per les rases de claveguera 1004 i 1012.

És anterior a 1001, 1004 i 1012, i posterior a 1010, 1011 i 1017.

Datable a principis del segle XX.

U.E. 1004.

Rasa d'uns 60 cms. d'ample i 30 de fondària practicada a 1001, 1003 i 1011 per a la col·locació d'un tub de claveguera d'uralita (1008). Creua la zona 1 de SE a NW i es troba farcit per 1005 i cobert per 1002.

És anterior a 1002, 1005 i 1008, contemporani a 1012 i posterior a 1001, 1003 i 1011.

Datable a mitjan segle XX.

U.E. 1005.

Farcit de terra sorrenca molt flonjo i bastant homogeni que oblitera la rasa 1004 i la claveguera 1008. Estèril.

És anterior a 1002, contemporani a 1013 i posterior a 1004 i 1008.

Datable a mitjan segle XX.

U.E. 1006.

Estructura de rajols units amb ciment localitzada a l'extrem NE de la cala, utilitzada per a la connexió de les tuberies de claveguera 1007 i 1009.

És anterior a 1013 i posterior a 1007, 1009 i 1012.

La seva datació es pot portar a les dècades centrals del segle XX.

U.E. 1007.

Tub d'uralita utilitzat per al desaigüe de les habitacions de l'hostageria, localitzat a l'extrem NE de la cala, i orientat E-W. Es trobava unit a 1009 mitjançant l'estructura 1006.

És anterior a 1006 i 1013, contemporani a 1008 i 1009 i posterior a 1012.

Datat a mitjan segle XX.

U.E. 1008.

Tub d'uralita idèntic a 1007 i 1009, utilitzat per al desaigüe de la cuina de l'hostatgeria. Orientat SE-NW, travessa la cala en diagonal i la necessitat de la seva conservació ha obligat a subdividir la zona excavada en dos sectors.

És anterior a 1002 i 1005, contemporani a 1007 i 1009 i posterior a 1004.

Datable a mitjan segle XX.

U.E. 1009.

Tub d'uralita de les mateixes característiques i funcionalitats que 1007 i 1008, localitzat en un tram molt petit a l'extrem NE de la cala. Orientat S-N, connectava amb 1007 mitjançant l'estructura 1006.

És anterior a 1006 i 1013, contemporani a 1007 i 1008 i posterior a 1012.

Datable a mitjan segle XX.

U.E. 1010.

Mur de pedra localitzat al perfil est de la cala. Transcorre en direcció nord-sud i se'n desconeix l'amplada atès que s'endinsa en el perfil. Està

construït a base de pedres de tamany gran amb els intersticis omplerts amb pedres considerablement més petites, tot plegat lligat amb un potent morter de calç. La seva alçada oscil·la entre els pocs centímetres i els prop de dos metres, atès que segueix el relleu de la roca mare, que, si bé es troba a poca profunditat a la banda nord, a migjorn presenta un important rebaix. Per a construir-lo, hom excavà una trinxera de fonamentació (U.E. 1030) de mides irregulars, que tallava els diversos farcits i paviments preexistents. Per les seves característiques i orientació aquesta estructura funcionava com a sustent i consolidació dels dos potents pilars de pedra que aguanten la volta que cobreix aquesta banda oest del pati.

És posterior a 1030 i anterior a 1011 i 1019.

Datable en el moment de construcció de la volta, és a dir en el segon quart del segle XIX.

U.E. 1011.

Estrat de terra molt heterogeni i amb gran quantitat d'inclusions (cendres, teules, pedres, argamassa...), lleugerament més compacte que el que el cobria (1003). Es conservava a tota la cala, excepte a la banda oest, on havia desaparegut per reformes posteriors. Amortitza un nivell de circulació més antic (1016) i funciona amb el mur 1010. Possiblement es tracta de la preparació d'un paviment, que desaparegué en construir-se el de rajoles (1001), a principis del segle XX.

És posterior a 1010, 1014, 1015, 1016, 1018, 1019 i 1030 i anterior a 1003 i 1017.

Datable al segon quart del segle XIX.

U.E. 1012.

Rasa practicada a 1001 i 1003 per a la col·locació de les tuberies de claveguera 1007 i 1009, localitzada a l'extrem NE de la cala. Es trobava farcida per 1013. Per la seva situació, pàcticament tota dins el perfil, se n'excavà només una part molt petita.

És posterior a 1001 i 1003, contemporània a 1004, i anterior a 1006, 1007, 1009 i 1013.

Datable a mitjan segle XX.

U.E. 1013.

Farcit, sorrenc i arqueològicament estèril, de la rasa 1012. Se n'excavà una part molt petita.

És posterior a 1006, 1007, 1009 i 1012 i contemporani a 1005.

Datable a mitjan segle XX.

U.E. 1014.

Retall de forma semiesfèrica, d'uns 30 cms. de fondària màxima, efectuat al paviment 1016 i a l'estrat 1018, amortitzat per 1011, farcit per 1015 i ubicat al centre de la cala, a tocar del perfil NE del sector 2. La seva funcionalitat és desconeguda.

És posterior a 1016 i 1018 i anterior a 1011 i 1015.

Datable entre finals del segle XVIII i el segon quart del segle XIX.

U.E. 1015.

Farcit de terra sorrenca, amb alguna inclusió, que oblitera i inutilitza el retall 1014. Es trobava cobert per l'estrat 1011.

És posterior a 1014 i anterior o contemporani a 1011.

Datable entre finals del segle XVIII i el segon quart del segle XIX.

U.E. 1016.

Nivell de circulació format per una solera de calç, plana i compacta a la seva part superior, i més flonja i amb inclusions de sorra i pedres a la inferior, amb una potència total que no arribava als 5 cms. S'estén per la pràctica totalitat de la zona 1, però el seu estat de conservació és enormement deficient, ja que tan sols es conservava en la seva totalitat al centre del sector 2. A més, es trobava tallat pels retalls 1014 i 1030. Es tracta del darrer nivell de circulació del pati abans de la construcció de la volta.

És posterior a 1018 i anterior a 1014 i 1030.

Datable entre el darrer terç del segle XVIII i el segon quart del segle XIX.

U.E. 1017.

Petita estructura de planta quadrada formada per rajols lligats amb morter de calç, localitzada al centre del sector 1, que es construí dins l'estrat 1011. En desconeixem la seva funció, si bé per les seves característiques podria haver estat el fonament d'una petita pilastra, que funcionà amb el desaparegut paviment del qual formava part la U.E. 1011.

És posterior a 1011 i anterior a 1003.

Datable entre el segon quart del segle XIX i principis del segle XX.

U.E. 1018.

Nivell de terra argilosa de color marró fosc, força homogènia per bé que presentava algunes inclusions considerables, basicament fragments de teula i de calç. S'estén per la pràctica totalitat de la zona, a excepció del quadrant SE del sector 1, on es trobava malmès pel retall U.E. 1030.

Constitueix la preparació del paviment de calç 1016, alhora que l'amortització del paviment anterior 1022. Tenint en compte que aquest darrer no es trobava estès per tota la zona, ja que la roca mare aflorava en alguns punts -especialment al sector 1- l'estrat 1018 constituí en el seu temps també un anivellament del terreny i amortitzà retalls practicats a la roca mare en aquest sector, com la solera de calç 1026 i el forat de pal 1027.

És posterior a 1020, 1022, 1023, 1026 i 1027 i anterior a 1016.

Datable entre el darrer terç del segle XVIII i el segon quart del segle XIX.

U.E. 1019.

Farcit del retall U.E. 1030. Estava constituït per terra absolutament heterogènia i amb nombroses inclusions, especialment calç i material de construcció.

És posterior a 1030 i 1010 i anterior a 1011.

Datable al segon quart del segle XIX.

U.E. 1020.

Petita bossada d'argila vermellosa ubicada a la banda NW del sector 2, reposant directament sobre el farcit 1023. Presenta nombroses inclusions de pedres de tamany mig i alguna resta de calç. Tenint en compte les dades disponibles i el fet que se'n trobaren alguns vestigis al sector 1 de la zona 2, a l'exterior del pati, el podem considerar com un petit abocador de material de construcció, de duració molt limitada, realitzat en el moment immediatament previ -o contemporani- a la construcció del paviment 1022, de l'escala 2004 i del mur 2016, que tanca el pati per l'oest, separant les zones 1 i 2 de l'excavació.

És posterior a 1023 i anterior a 1022, 2004 i 2016.

Datable al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 1021.

Retall practicat a la roca mare, trobat a la banda SE de la zona. De dimensions força grans i tenint en compte que no s'excavà del tot, ja que s'endinsava en el perfil de la cala, presenta, en planta, una forma aproximadament cicular, bé que amb nombroses irregularitats. El fons és semiesfèric i el seu punt inferior assoleix una profunditat de prop de 120 cms. Es trobava farcit per una capa inferior de calç (1025) i una de runa (1024), i afectat pel retall posterior 1030. En desconeixem la funcionalitat.

És anterior a 1024, 1025 i 1030.

És lleugerament més antic o contemporani al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 1022.

Nivell de circulació de calç molt malmès, d'estructura i composició semblants a 1016. Tan sols se'n conservaven dues clapes, una a l'E i l'altra a l'extrem SW del sector 2. S'assentava sobre l'anivellament-preparació 1023 i era amortitzat per la construcció del paviment immediatament posterior 1016-1018. Originalment tan sols cobria el sector 2, ja que en el sector 1, a tocar de l'ermita, la roca mare presenta unes cotes més altes i es deixà al descobert. Es tracta del primer nivell de circulació documentat del pati.

És anterior a 1018 i posterior a 1020 i 1023.

Datable al tercer quart del segle XVIII

U.E. 1023.

Estrat de terra argilosa amb poques inclusions, tret d'algunes pedres i fragments escadussers de ceràmica, que s'estén per tot el sector 2 i l'extrem SE del sector 1. Una bona part d'aquest estrat descansa directament sobre la roca mare, anivellant el terreny i preparant-lo per a rebre el paviment 1022. Així mateix, amortitza els retalls anteriors practicats al subsòl, és a dir, la fossa 1021 i la sitja 1031, amb llurs respectius farcits.

És anterior a 1022 i 1030 i posterior a 1021, 1024, 1029 i 1031.

Datable al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 1024.

Farcit superior de la fossa 1021, ubicada al quadrant SE de la cala. Es tracta d'una terra flonja i heterogènia de color marró clar, formada bàsicament per argila i granit disgregat de la mateixa roca mare. Presenta diverses inclusions, entre elles una pedra de grans dimensions i diversos fragments de ceràmica reduïda a torn. Fou amortitzat per l'estrat 1023.

És anterior a 1023 i posterior a 1021 i 1025.

És lleugerament més antic o bé contemporani al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 1025.

Farcit inferior de la fossa 1021, format per una capa de calç, amb algunes inclusions de pedres i sorra, arqueològicament estèril. Bé que no podem afirmar res amb total seguretat, les seves característiques fan pensar que es pot tractar d'un abocament de calç realitzat molt probablement en el moment de construcció de l'hostatgeria.

És anterior a 1024 i posterior a 1021.

És una mica més antic o contemporani al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 1026.

Retall de forma molt probablement quadrangular practicat a la roca mare i ubicat al perfil nord del sector 1, en el qual s'endinsa. La part descoberta permet apreciar com presenta nombroses restes adherides de calç, la qual cosa fa pensar que es tracta de la solera d'un mur o bé d'un dipòsit. Cobert per l'estrat 1018, no s'ha pogut realcionar amb cap estructura ni cap fase determinada del jaciment.

És anterior a 1018.

Indatable.

U.E. 1027.

Forat de pal de forma circular practicat a la roca mare i localitzat a l'oest del sector 1. Té un diàmetre d'uns 15 cms. i una profunditat conservada de 30 cms. Cobert per l'estrat 1018, no s'ha pogut relacionar de forma clara amb cap estructura ni cap fase del jaciment, ja que la terra que l'obliterava (1028) resultà arqueològicament estèril.

És anterior a 1018 i 1028.

Indatable.

U.E. 1028.

Farcit del forat de pal 1027, format per sorra i granit procedent de la roca mare disgregada. Arqueològicament estèril, es trobava cobert per l'estrat 1018.

És anterior a 1018 i posterior a 1027.

Indatable.

U.E. 1029.

Estrat de terra argilosa de color marró fosc amb nombroses pedres de tamany petit i mitjà, localitzat a la cantonada SW de la zona, sota l'estrat 1023 i tapant la sitja ibèrica 1031. Les enormes semblances d'aquest estrat amb el farcit superior (1032) de la sitja, tant pel que fa a la seva composició com al material arqueològic que contenia, ha permès deduir que no es tracta sinó d'una part, remenada i escampada en un moment posterior, de l'obliteració de l'esmentada sitja.

És anterior a 1023 i posterior a 1031 i 1032.

Datable als segles IV-III a.C.

U.E. 1030.

Retall d'una rasa practicada als diversos estrats de la banda est de la zona 1 i realitzada amb l'objectiu de la fonamentació i la construcció del

mur 1010. Pràcticament inapreciable a la banda septentrional de la cala, on tan sols retallava l'estrat 1018, ja que la roca mare aflorava molt amunt, es feia considerablement ampla a migjorn, on, a més de l'esmentat nivell, havia de tallar els estrats 1022, 1023, 1024 i 1025, abans d'assolir el nivell ferm de la roca del subsòl. La rasa es trobava farcida per 1019 i obliterateda per 1011.

És anterior a 1010, 1011 i 1019 i posterior a 1018, 1021, 1022, 1023, 1024 i 1025.

Datable al segon quart del segle XIX.

U.E. 1031.

Retall d'una sitja localitzada a l'extrem SW de la zona 1, excavada a la roca mare. És de planta circular i secció troncocònica, amb la base lleugerament còncaua, i es conservava en una fondària que oscil·lava entre els 110 i els 150 cms. Farcida pels estrats 1032, 1033 i 1034, es tracta de l'única estructura d'època ibèrica conservada a la zona 1.

És anterior a 1029, 1032, 1033 i 1034.

Datable als segles IV-III a.C.

U.E. 1032.

Farcit superior de la sitja 1031. D'estructura flonja, està compost per terra predominantment argilosa, bé que amb presència esporàdica de sorra, i conté una gran quantitat de pedres de tamany mitjà, així com una densitat notable de fragments de ceràmica, bàsicament àmfora ibèrica. Cobreix 1033 i es troba cobert per 1029, un estrat de característiques molt semblants, que possiblement és fruit de la destrucció i remenament de la part més superior de la sitja.

És anterior o igual a 1029 i posterior a 1031 i 1033.

Datable als segles IV-III a.C.

U.E. 1033.

Segon farcit de la sitja 1031. A diferència del superior (1032), aquest es caracteritza per la gran homogeneïtat i duresa de l'argila que el compon. Les inclusions presents (pedres, ceràmica) són sensiblement més escasses. Cobreix el farcit inferior 1034.

És anterior a 1032 i posterior a 1031 i 1034.

Datable als segles IV-III a.C.

U.E. 1034.

Farcit inferior de la sitja 1031. La seva composició és semblant a 1033, bé que lleugerament més heterogènia a causa de diverses inclusions de terra

l·limosa més fosca. Descansa directament sobre el sòl de la sitja.

És anterior a 1033 i posterior a 1031.

Datable als segles IV-III a.C.

U.E. 1035.

Estrat de terra sorrenca que no és res més que el granit disgregat de la roca mare, ja sigui per causes naturals o antròpiques. Es troba repartit irregularment per la superfície natural del terreny, i és especialment freqüent en els indrets on hi havia xaragalls i petites depressions de la roca mare, als quals tapa.

U.E. 1036.

Roca mare. És el terreny natural de la muntanya de Sant Sebastià, format per gresa granítica tova i fàcilment disgregable, especialment la seva capa superior. A la zona 1, la seva superfície, solcada per xaragalls i clots, presenta un pendent considerable des del punt més alt, a prop del perfil nord i de la cantonada NE, fins al quadrant SW. A part, es troba afectada per diversos retalls realitzats per l'activitat humana: 1021, 1026, 1027 i 1031.

5.2. ZONA 2.

La zona 2, a l'oest de la zona 1, s'estén per una superfície allargassada de 16 per 5 metres. En el moment previ a l'excavació estava ocupada, de llevant a ponent, per les escales de pedra d'accés al pati (U.E. 2004), la carretera que conduïa a la ermita (U.E. 2003), i una escala feta amb graons de rajol (U.E. 2001), que es revelà construïda sobre un potent farcit (U.E. 2002 i 2007), datat a la primera meitat del segle XX. Aquesta escala comunicava la carretera esmentada amb una altra (U.E. 2061) que, situada en una cota més baixa, delimitava per ponent la zona a excavar. L'existència d'una claveguera en funcionament i de dos apuntalaments han obligat a subdividir la zona 2 en quatre sectors, numerats correlativament d'est a oest:

A l'extrem est, el **sector 1** s'ha revelat com una continuació de l'estratigrafia d'època moderna posada al descobert en el subsòl del pati. Sota l'escala de pedra hom ha localitzat un farcit del segle XVIII que descansava directament sobre la roca mare. Tot vestigi d'època ibèrica havia desaparegut.

Els **sectors 2, 3 i 4**, en canvi, han proporcionat els resultats més significatius de l'excavació. S'hi ha pogut constatar, certament, com un important rebaix realitzat a la primera meitat del nostre segle (U.E. 2022) havia destruït una part dels vestigis de l'hàbitat ibèric, especialment a l'oest del sector 2 i a l'est del 3, on arribà al mateix nivell de roca mare. No obstant això, i a banda d'aquest punt, s'aconseguí preservar una faixa de terra d'entre 10 i 70 cms. de potència que guardava restes d'època protohistòrica.

5.2.1. Llistat d'unitats estratigràfiques de la zona 2.

U.E	Sector	Descripció
2001	2, 3 i 4	Escala amb graons de rajol practicada al pendent que comunica les carreteres 2003, a l'E, i 2054, al W.
2002	2, 3 i 4	Farcit heterogeni modern on es retalla 2001.
2003	1 i 2	Asfalt de la carretera N-S, paral.lela a l'edifici.
2004	1	Escala de pedra d'accés al pati.

2005	2, 3 i 4	Mur de contenció de pedres lligades amb argamassa, que delimita la cala pel S.
2006	2, 3 i 4	Mur de contenció de pedres lligades amb argamassa, paral·lel i idèntic a 2005, que delimita la cala pel N.
2007	2, 3 i 4	Farcit heterogeni modern sota 2002, que cobreix els nivells ibèrics, delimitat pel retall 2022.
2008	4	Contrafort de planta circular que consolida el mur 2005 en el seu extrem W.
2009	1	Estrat marró sota l'escala 2004.
2010	1 i 2	Nivell de terra remenada, sota l'asfalt 2003.
2011	1	Nivell de terra fosca sota 2009, que descansa sobre la roca mare.
2012	2	Nivell de terra heterogènia sota 2010
2013	2	Mur de pedres lligades amb argamassa en direcció N-S, que retalla 2012 i delimita 2014.
2014	2	Farcit modern amb runa a l'W de 2013, sota 2010.
2015	2	Nivell sorrenc sota 2014.
2016	1	Fonaments de la façana W de l'edifici.
2017	2	Estrat marró fosc sota 2012, que cobreix les estructures ibèriques.
2018	2	Nivell argilós sota 2017, dins l'habitació 1, entre els murs 2019 i 2023 i el perfil N.
2019	2	Mur de pedres de dimensions diverses lligades amb fang, en direcció E-W, que delimita l'habitació 1 pel S.
2020	2	Nivell de terra marronosa sota 2017, entre els murs 2019 i 2021.
2021	2	Mur de pedres petites i mitjanes lligades amb fang, orientat N-S, que delimita una terrassa artificial de la roca mare.
2022	2 i 3	Retall modern practicat als nivells ibèrics, farcit per 2007.
2023	2	Mur de pedres lligades amb fang, en direcció E-W, que fa cantonada amb el mur 2019.
2024	2	Nivell de terra argilosa compacta sota 2018, dins l'habitació 1.
2025	2	Muret de pedres mitjanes i petites lligades amb fang, al N i perpendicular a 2021.
2026	2	Mur de pedres lligades amb fang, en direcció N-S, que tanca l'habitació 1 per l'E.
2027	2	Estrat de terra heterogènia al W de 2023, sota 2007 i sobre la roca mare.

2028	2	Retall practicat a la roca mare, que constitueix el sòl de l'habitació 1.
2029	2	Muret de pedres petites lligades amb fang, en direcció nord-sud, perpendicular a 2025 i tallat per 2019.
2030	2	Forat de forma ovalada practicat a la roca mare, dins l'habitació 1.
2031	2	Farcit del forat 2030.
2032	2	Estrat de terra argilosa de color marró sota 2020.
2033	2	Forat circular practicat a la roca mare, dins l'habitació 1.
2034	2	Farcit del forat 2033.
2035	2	Forat ovalat practicat a la roca mare, dins l'habitació 1.
2036	2	Farcit del forat 2035.
2037	2	Forat practicat a la roca mare, al centre del sector 2.
2038	2	Farcit del forat 2037.
2039	2	Retall d'una sitja, a la banda SW del sector 2.
2040	2	Farcit superior de la sitja 2039.
2041	2	Farcit inferior de la sitja 2039.
2042	3	Mur d'aparell irregular, en direcció N-S, al centre del sector 3.
2043	3	Nivell de terra marró sota 2007 al quadrant NW del sector 3.
2044	3	Farcit de la sitja 2049.
2045	3	Muret de contenció al SE del sector 3.
2046	3	Nivell de terra fosca al centre i al S del sector, retallat per la sitja 2049.
2047	3 i 4	Mur de pedres diverses lligades amb fang, que delimita pel N l'habitació 2.
2048	3 i 4	Estrat de terra argilosa homogènia delimitat pels murs de l'habitació 2.
2049	3	Retall d'una sitja, al centre del sector 3.
2050	4	Nivell de terra heterogènia i fosca que s'estén per quasi tot el sector directament sota 2002.
2051	3 i 4	Estrat de terra negra que cobreix les estructures de l'habitació 2.
2052	4	Mur en direcció N-S, que fa cantonada amb 2047, tancant per l'W l'habitació 2.
2053	4	Estrat de terra molt compacta de color marró clar localitzat sota 2055 a la banda N del sector.
2054	3	Retall practicat a la roca mare, revestit pel muret 2045.

2055	4	Estrat de terra negra, semblant a 2051, sota 2050.
2056	4	Estrat marró sota 2055.
2057	4	Nivell de pedres sota 2051.
2058	2	Retall practicat a la roca mare, revestit pel muret 2029.
2059	2	Retall practicat a la roca mare, revestit pel muret 2025.
2060	2	Retall practicat a la roca mare, revestit pel muret 2021.
2061	4	Asfaltat de la carretera N-S que delimita la zona 2 per l'oest.
2062	1,2,3 i 4	Roca mare disgregada (= 1035).
2063	1,2,3 i 4	Roca mare (=1036).

5.2.2. Descripció de les unitats estratigràfiques de la zona 2.

U.E. 2001.

Escala que comunica la carretera d'accés a l'ermita (2003), a llevant, amb un dels dos brancals de la carretera que duu a Palafrugell, a ponent, distants entre sí uns 12 metres; per tant, ocupa els sectors 2, 3 i 4. Encastada entre els murs de contenció 2005 (al sud) i 2006 (al nord), salva un desnivell de 173 cms. mitjançant sis graons retallats al farcit 2002 i consolidats cadascun a l'extrem per una filera de rajols massissos col·locats en bateria. Destruïda en començar els treballs d'excavació, estigué en servei fins aleshores.

És posterior a 2002, 2005 i 2006.

Datable a la primera meitat del segle XX.

U.E. 2002.

Farcit flonjo i heterogeni, format per runa i inclusions de tot tipus (pedres, rajols, fragments d'argamassa i de guix, ceràmica, etc.), on s'hi retalla l'escala 2001. D'un guix variable, s'estén pels sectors 2, 3 i 4, sobre 2007 i 2050 i entre 2005 i 2006. Es tracta, de fet, de la preparació del terreny per a la construcció de l'esmentada escala.

És anterior a 2001 i posterior a 2005, 2006, 2007 i 2050.

Datable a la primera meitat del segle XX.

U.E. 2003.

Asfaltat de la carretera que comunicava la zona del restaurant i del mirador, al sud, amb l'entrada de l'ermita, al nord. Amb una amplada de 3'90 metres, travessava la banda est del sector 2 de sud a nord i fou rebenat en una llargada de prop de 6 metres per tal de poder dur a terme l'excavació del seu subsòl. Estigué en ús fins el moment d'inici de l'excavació. S'assentava sobre l'anivellament 2010.

És posterior a 2010.

Datable al segle XX.

U.E. 2004.

Escala que comunicava la carretera 2003 amb l'entrada al pati interior de l'hostatgeria (zona 1), ubicada al sector 1 i l'extrem est del 2. Estava formada per 4 graons de pedra que salvaven un desnivell de 70 cms. Recolzada en el mur 2016 i sobre el farcit 2009, fou construïda amb tota probabilitat durant el tercer quart del segle XVIII, durant l'edificació de l'hostatgeria, donat que la porta a través de la qual l'escala permetia l'accés al pati duu a la llinda la data de 1772. En el moment de l'inici de l'excavació fou desmuntada per tal d'investigar en el seu subsòl, i les peces dels graons foren reservades a part.

És anterior a 2003 i posterior a 2009 i 2016.

Datable al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 2005.

Mur de contenció que delimita la zona 2 pel sud. Es tracta d'una estructura de pedres de tamany petit i mig lligades amb argamassa que s'allarga 11'5 metres, des de la carretera 2003 fins la carretera de baix (2061), que delimita per l'oest la zona excavada en aquesta campanya. La seva funció és la de contenir el potent farcit artificial de superfície plana amb què s'anivellà el pendent natural que fa el relleu de la muntanya en direcció a l'oest, i evitar que s'esllavissi sobre l'escala de rajols 2001. Així doncs, i donat que el mur es construï sense fonaments i seguint, a grans trets, el pendent de la roca, la seva alçada oscil·la des dels 40 cms. a l'est fins els poc més de 2 metres a l'oest. La seva estructura, dèbil i de construcció poc acurada, hagué de ser reforçada més endavant amb el contrafort 2008 a la banda oest, tot i estar parcialment enterrat gràcies als farcits 2002 i 2007 i l'escala 2001. És paral·lel i contemporani a l'estructura idèntica 2006, que delimita la zona 2 pel nord.

És anterior a 2001, 2002, 2007 i 2008, contemporani a 2006 i posterior a 2022.

Datable a la primera meitat del segle XX.

U.E. 2006.

Mur de contenció que delimita la zona 2 pel nord, de característiques i funcions idèntiques a 2005. La seva dèbil estructura hagué de ser reforçada amb un seguit de puntals durant l'excavació, donat el perill d'esllavissament que s'evidencià en enretirar els farcits 2002 i 2007, que n'asseguraven un precari sosteniment. Aquests puntals foren els que obligaren a subdividir els sectors 2, 3 i 4 de la zona.

És anterior a 2001, 2002, 2007 i 2008, contemporani a 2005 i posterior a 2022.

Datable a la primera meitat del segle XX.

U.E. 2007.

Farcit del retall 2022. Localitzat sota 2002, està format per terra absolutament heterogènia, amb un gran percentatge de runa (pedres, material de construcció, ceràmica...). Tenint en compte la seva ubicació (la major part dels sectors 2 i 3) i les característiques del retall al qual oblitera, es troba en contacte directe amb nivells d'època ibèrica (2020, 2032, 2043, 2046...) i amb la mateixa roca mare. Una petita part del material exhumat (fragments d'ampolles de refresc, una forquilla, un pany de porta...) és suficient com per donar-li una cronologia que hem de situar, estirant molt, a finals de la primera meitat del segle XX. Davant d'això, cal considerar que forma part del farcit que serveix per a consolidar els murs 2005 i 2006 i per a construir l'escala 2001.

És anterior a 2002, 2005 i 2006 i posterior a 2022.

Datable a la primera meitat del segle XX.

U.E. 2008.

Contrafort de pedra lligada amb morter situat a l'extrem oest del mur 2005, al qual serveix de element de consolidació. Amb una alçada total que volta els 150 cms., està format per dues peces, la inferior, assentada sobre l'estrat 2050, en forma de tambor cilíndric, i la superior de forma cònica. Malgrat la seva evident funcionalitat, ja presentava, en el moment de començar l'excavació, una important esquerda.

És posterior a 2005 i 2050.

Datable al segle XX.

U.E. 2009.

Nivell de terra flonja i heterogènia amb nombroses inclusions, sobretot restes constructives, que fou localitzat al sector 1 un cop enretirada l'escala de pedra 2004, la qual dóna accés al pati. Recolzat a l'est en el mur 2016, presenta un considerable pendent vers l'oest, atès que la seva funció,

precisament, és la de servir de base a aquesta mateixa escala. La seva datació, doncs, cal situar-la en el moment de construcció de les principals estructures de l'hostatgeria.

És anterior a 2004 i posterior a 2011 i 2016.

Datable al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 2010.

Nivell de terra absolutament heterogènia amb nombroses inclusions, especialment pedres de petit tamany, localitzat sota l'asfaltat de la carretera 2003, entre els sectors 1 i 2. Constitueix, de fet, la preparació i l'anivellament de la capa d'asfalt.

És anterior a 2003 i posterior a 2002, 2011 i 2012.

Datable al segle XX.

U.E. 2011.

Estrat de terra argilosa de color marró fosc, força homogènia i poc compactada, que s'estén per tot el sector 1 sota 2009 i sobre la roca mare. Es tracta d'un farcit d'anivellament del subsòl sobre el qual s'hi construirà l'escala de pedra 2004. És pràcticament idèntic a l'estrat 1023, del qual -de fet- sembla que en seria una part, cosa que provaria que el sector 1 de la zona 2, estratigràficament, és una continuació de la zona 1. El mur 2016 s'hi fonamenta.

És anterior a 2009 i 2016.

Datable al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 2012.

Estrat argilós heterogeni de color marró fosc, que s'estén a la banda est del sector 2, sota 2010, delimitat a ponent pel mur 2013 i pel retall 2022. S'assenta en una petita part sobre la roca mare i, més clarament, sobre un estrat -2017- d'època ibèrica. Bé que amb algunes reserves, sembla que es pot assimilar a 2011, si bé la seva datació resta incerta.

És anterior a 2010, 2013 i 2022 i posterior a 2017.

Datable al tercer quart del segle XVIII (?).

U.E. 2013.

Mur de pedres d'extracció local de tamany mig i petit, unides amb una argamassa de mala qualitat formada per la gresa del subsòl disgregada lligada amb una mica de calç, que s'ha localitzat a la banda sud del sector 2, sota 2010. La tècnica constructiva d'aquesta estructura és de doble paret amb farcit intern de pedrigolet, amb una amplada total d'entre 52 i 57 cms. La seva orientació és nord-sud, si bé presenta una planta insòlitàment

corbada, que desconeixem a quines causes respon. Malmès per la banda nord, s'ha pogut excavar en una llargada total de 270-280 cms., atès que la resta s'endinsa en el perfil sud de la cala, i es conserva en una alçada màxima de 50 cms. Retallat a 2012, la seva funció va molt probablement destinada a delimitar els farcits 2014 i 2015, que s'estenen a ponent i que sembla que formarien part del farcit de la gran explanada moderna que s'aixecà al sud del mur 2005 i de l'àrea excavada en aquesta campanya. La part descoberta fou desmuntada per tal de poder continuar l'excavació.

És anterior a 2010, 2014 i 2015 i posterior a 2012.

Datable al segle XX.

U.E. 2014.

Farcit heterogeni amb nombroses inclusions, sobretot restes constructives i fragments de ceràmica, localitzat al sud del sector 2, sota 2010 i delimitat a llevant per 2013. Excavat només en un petitíssima part, ja que s'endinsa en el perfil meridional de la cala, pertany amb tota probabilitat, igual que 2015, al farcit de la gran explanada que s'estén al sud del mur 2005.

És anterior a 2010 i posterior a 2013 i 2015.

Datable al segle XX.

U.E. 2015.

Farcit de composició predominantment sorrenca, amb algunes inclusions, localitzat sota 2014. Com aquest darrer, forma part del farcit de la gran explanada que s'estén al sud del mur 2005, fora de la zona excavada en aquesta campanya.

És anterior a 2010 i 2014 i posterior a 2013 i 2017.

Datable al segle XX.

U.E. 2016.

Mur de pedres lligades amb argamassa, que delimita per l'est el sector 1 i, per tant, la zona 2. Es tracta de la fonamentació del mur que tanca per ponent el pati de l'hostatgeria, i on s'obre la porta que duu la llinda amb la data de 1772. Es fonamenta en el petit estrat 2011 (anivellament del terreny natural) i s'hi adossen el farcit 2009 i l'escala de pedra 2004.

És anterior a 2004 i 2009 i posterior a 2011.

Datable al tercer quart del segle XVIII.

U.E. 2017.

Estrat heterogeni de color marró molt fosc i amb un considerable nombre d'inclusions, que s'estén per la meitat est del sector 2, sota 2012. A

més de l'estrat 2020, cobreix l'habitació 1, d'època ibèrica, i el mur de terrassa 2021. Tallat per 2022, es tracta d'un estrat de sedimentació aportat per l'erosió natural del pendent de la muntanya i format immediatament després de l'abandó de l'hàbitat ibèric. És assimilable a 2050, al sector 4.

És anterior a 2012 i 2022 i posterior a 2018, 2019, 2020, 2021, 2023, 2026 i 2027.

Datable al segle II a.C. o poc després.

U.E. 2018.

Estrat de terra predominantment argilosa, de color marró, que s'estén a l'interior de l'habitació 1, al nord-est del sector 2. Apareix sota 2017, es troba delimitat pels murs 2026 a l'est, 2019 al sud, 2023 a l'oest i el perfil de la cala al nord i s'assenta en part sobre 2024 i en part sobre el retall 2028, practicat a la roca mare. Cobreix, també, els forats 2030, 2033 i 2035, amb llurs farcits. Es tracta d'un estrat d'amortització de l'habitació 1, un cop abandonada, difícil de datar amb precisió a causa de l'escàs material ceràmic aparegut.

És anterior a 2017, contemporani a 2027 i posterior a 2019, 2023, 2024, 2026, 2028, 2030, 2031, 2033, 2034, 2035 i 2036.

Datable al segle II a.C.

U.E. 2019.

Mur en direcció E-W que delimita pel sud l'habitació 1, construït a base de pedres lligades amb fang. El tamany de les pedres emprades és divers, ja que s'hi observa una alternança irregular de blocs de dimensions força grans amb pedrigolet molt més petit, tal com també passa amb els murs 2023, 2047 i 2052. Malmès a llevant per la seva superficialitat i a ponent pel retall 2022, s'ha conservat tan sols en una filada i en una llargada total de 370 cms. La seva amplada mesura entorn dels 45 cms. Per a construir-lo, hom malmeté el mur de terrassa 2029.

És anterior a 2017, 2018, 2020, 2022 i 2027, contemporani a 2023 i 2026 i posterior a 2028, 2029 i 2032.

Datable a la segona meitat del segle III a.C.

U.E. 2020.

Estrat de terra marronosa i heterogènia, amb nombroses inclusions, que s'estén sota 2017 al terç sud-est del sector 2, a l'exterior de l'habitació 1. Es troba, també, tallat a ponent per 2022 i s'assenta en part sobre la roca mare i en part sobre 2032. Així mateix, amortitza els murs de terrassa del sector (2025, 2029), tret de la part superior de 2021, restes de l'enderroc del qual, però, s'han trobat formant part de 2020. Es tracta d'un nivellament del terreny que podem situar cronològicament en un moment

immediatament posterior a la construcció de l'habitació 1 i que aniria destinat a obliterated l'escalonament del terreny i, per tant, a inutilitzar els murs de terrassa.

És anterior a 2017 i posterior a 2019, 2021, 2022, 2025, 2029 i 2032.

Datable a la segona meitat del segle III a.C.

U.E. 2021.

Mur de terrassa en direcció NE-SW que revesteix el retall 2060, practicat a la roca mare. Perpendicular a 2025, es troba ubicat al SE del sector 2, i s'endinsa en el perfil meridional de la cala. Està construït a base de pedres majoritàriament planes, de tamany petit i mig, lligades amb fang i disposades de manera horitzontal, formant filades irregulars i amb els intersticis falcats amb pedruscall, en una tècnica constructiva que recorda molt la d'altres estructures ibèriques, com, per exemple, el gran mur del segle IV a.C. localitzat al poblat ibèric de Peralada durant la campanya de l'any 1990 (Llinàs & alii, en preparació). La cara interna del mur, recolzada en les irregularitats de la roca retallada no presenta cap mena de treball ni alineació. L'estructura s'ha conservat en una alçada màxima de 65 cms. i se n'ha posat al descobert una longitud de 230 cms. El mur és clarament anterior al nivell 2032, que s'hi recolza, i és amortitzat per 2020, en el qual s'hi ha localitzat una petita part del seu enderrocament. La seva datació resta molt incerta, si bé per les escasses dades extretes de l'estrat 2032 i per la cronologia dels paral·lels, el podríem situar vers el segle IV a.C., sense majors precisions.

És anterior a 2020 i 2032, contemporani a 2025 i 2029 i posterior a 2060.

Datable vers el segle IV a.C. (?).

U.E. 2022.

Retall modern farcit per 2007, practicat als nivells ibèrics de la meitat oest del sector 2 i quasi tot el sector 3. En una bona part de la seva extensió assoleix la mateixa roca mare, excepte al centre i a l'oest del sector 3, on ha respectat els nivells inferiors (2043, 2046). El dany causat a les restes antigues de l'indret, per tant, és considerable: ha arranat l'extrem SW de l'habitació 1, especialment l'avantsala; ha retallat els estrats 2017, 2020, 2032 i 2046, els murs 2042 i 2045 i l'extrem SE de l'habitació 2 (mur 2047, amortització 2048), la meitat superior de la sitja 2049, els primers centímetres de la sitja 2039 i, molt possiblement, la part superior del forat 2037. Es realitzà en el moment de construcció dels murs 2005 i 2006 i de l'escala 2001.

És anterior a 2007 i posterior a 2017, 2019, 2020, 2027, 2032, 2037, 2038, 2039, 2040, 2042, 2044, 2045, 2047, 2048 i 2049.

Datable al segle XX.

U.E. 2023.

Mur en direcció N-S, que tanca per l'W l'àmbit principal de l'habitació 1 i el separa de l'avantsala. És solidari amb 2019, està bastit amb idèntica tècnica constructiva i es conserva també només en una filada. D'una amplada de 60 cms., s'ha excavat tan sols en una llargada de 1 m., ja que s'endinsa en el perfil nord de la cala.

És anterior a 2017, 2018 i 2027, contemporani a 2019 i 2026 i posterior a 2028.

Datable a la segona meitat del segle III a.C.

U.E. 2024.

Estrat de terra compacta, argilosa i amb molt poques inclusions, localitzat a la banda septentrional de l'habitació 1, a tocar del perfil de la cala, sota 2018 i sobre el sòl de l'habitació (2028). Té un gruix variable i la seva superfície fa pendent vers el sud fins que desapareix, de manera que no arriba a tocar el mur 2019. S'adossa al mur 2026. Per les seves característiques, hom pot pensar que ens trobem davant del possible enderroc del tapial d'un mur, que no s'ha descobert, ja que es tobaria més enllà dels límits de l'àrea excavada.

És anterior a 2018 i posterior a 2026 i 2028

Datable al segle II a.C.

U.E. 2025.

Mur de terrassa en direcció E-W, format per pedres petites i mitjanes lligades amb fang. Perpendicular a ells, connecta els murs de terrassa 2021, al SE i 2029, al NE. Revesteix el retall 2059, practicat a la roca mare, i es conserva en una única filada, excepte a la part central, on ha desaparegut del tot. La seva llargada assoleix els 150 cms. i l'amplada oscil.laria entre els 30 i els 40 cms., bé que l'estat de destrucció en què ha estat trobat no permet assegurar-ho del tot. Com 2021, és anterior als nivells 2032 i 2020, els darrer dels quals l'amortitza en part.

És anterior a 2020 i 2032, contemporani a 2021 i 2029 i posterior a 2059.

Datable al segle IV a.C. (?).

U.E. 2026.

Mur en direcció N-S localitzat a tocar del perfil est de la cala, que sembla tancar l'habitació 1 per llevant. Està construït a base de pedres petites i mitjanes lligades amb fang i ens ha arribat considerablement enderroc i malmès. Es conserva en una longitud de tan sols 140-150 cms.

i de la cantonada que l'hauria d'unir amb el mur 2019, si bé es fa palesa en el retall 2028, no n'han pervingut més de dues pedres aïllades. L'amplada de l'estructura no s'ha pogut esbrinar amb seguretat degut a la proximitat del perfil.

És anterior a 2017, 2018 i 2024, contemporani a 2019 i posterior a 2028.

Datable a la segona meitat del segle III a.C.

U.E. 2027.

Estrat de terra heterogènia de color marró fosc, amb nombroses inclusions, localitzada a l'espai delimitat pels murs 2019 i 2023, a l'oest de l'habitació 1, i que hem denominat "avantsala". S'assenta directament sobre la roca mare retallada (2028), s'endinsa en el perfil nord de la sala i es troba malmès a ponent pel retall modern 2022. És l'amortització de l'esmentada avantsala de l'habitació 1.

És anterior a 2007 i 2022 i posterior a 2019, 2023 i 2028.

Datable al segle II a.C.

U.E. 2028.

Retall d'entre 10 i 20 cms. de profunditat efectuat a la roca mare amb l'objecte d'anivellar el sòl de l'habitació 1, i així eliminar el pendent natural del terreny. Molt probablement delimita un perímetre de forma quadrangular, per bé que no se n'ha pogut excavar la meitat septentrional per trobar-se més enllà dels límits de l'excavació. Efectuat en el moment de construcció de l'habitació 1, fou després delimitat a l'exterior pels murs perimetrals d'aquest àmbit (2019, 2023, 2026) i féu les funcions de nivell de circulació. A l'oest del mur 2023, a l'avantsala, el retall presenta un graó i es troba a una cota lleugerament més baixa. En aquest punt es troba considerablement malmès pel retall modern 2022. La seva construcció malmeté el mur de terrassa 2029 i l'estrat 2032.

És anterior a 2018, 2019, 2022, 2023, 2024 i 2026 i posterior a 2029 i 2032.

Datable a la segona meitat del segle III a.C.

U.E. 2029.

Mur de terrassa en direcció N-S, que recobreix el retall 2028, efectuat a la roca mare. És perpendicular i solidari amb 2025, el qual arrenca del seu extrem meridional, mentre que al nord es troba tallat i malmès pel retall 2028 i pel mur 2019, pertanyents a l'habitació 1. Està construït a base de pedres majoritàriament de mida petita lligades amb fang, i s'ha conservat en una llargada que volta els 130 cms, mentre que la seva amplada fa 30-35 cms. Cobert en part per 2020, que l'amortitza, és també anterior a l'estrat

2032, el qual s'estén a l'oest directament sobre la roca mare. Segons tots els indicis, és contemporani i compleix les mateixes funcions que 2021, 2025 i 2045.

És anterior a 2019, 2020, 2028 i 2032, contemporani a 2021, 2025 i 2045 i posterior a 2058.

Datable al segle IV a.C. (?).

U.E. 2030.

Retall d'un forat de forma més o menys ovalada i de secció totalment irregular, efectuat a la roca mare dins de l'habitació 1, sota 2018 i a tocar de la part interna del mur 2019. Es troba farcit per 2031. La seva total irregularitat fa pensar que es tracta d'un forat natural, causat per la disgregació general de la part superior de la roca mare.

És anterior a 2018, 2019 i 2031.

Indatable.

U.E. 2031.

Farcit del forat 2030, format quasi exclusivament per gresa disgregada. Totalment estèril des del punt de vista arqueològic, reforça la hipòtesi que ens trobem davant d'un forat no antròpic.

És posterior a 2030.

Indatable.

U.E. 2032.

Estrat de terra predominantment argilosa de color marró fosc que s'estén al centre del sector 2 sota 2020, delimitat a llevant pels murs de terrassa 2021, 2025 i 2029, als quals s'adossa, al nord per les estructures de l'habitació 1 i a ponent pel retall modern 2022. Per migdia s'endinsa en el perfil de la cala. S'assenta directament sobre la gresa del subsòl i, amb tota versemblança, es tracta d'un anivellament del mateix, molt procliu a formar xaragalls i altres irregularitats. L'estrat 2046, al sector 3, a l'altra banda del retall 2022, molt probablement és la continuació del mateix estrat.

És anterior a 2019, 2020, 2022 i 2028, contemporani a 2046 i posterior a 2021, 2025 i 2029.

Datable a la primera meitat-mitjans del segle III a.C.

U.E. 2033.

Retall circular efectuat a la roca mare, localitzat a la banda oest del nivell de circulació de l'habitació 1. D'un diàmetre de 12-13 cms. i d'una profunditat de poc més d'un pam, molt probablement es tracta d'un forat de pal. Es troba farcit per 2034 i cobert per 2018.

És anterior a 2018 i 2034 i posterior a 2028.
Datable a partir de la segona meitat del segle III a.C.

U.E. 2034.

Farcit del forat 2033, format per terra argilosa de color marró fosc i algunes clapes de gresa disgregada. Es troba cobert per 2018 i és estèril arqueològicament.

És anterior a 2018 i posterior a 2033.

Datable entre la segona meitat del segle III a.C. i el segle II a.C.

U.E. 2035.

Retall de forma i de secció irregulars, efectuat a la roca mare i localitzat a l'interior de l'habitació 1, a l'est del retall 2030. Com aquest, sembla que es tracta d'un forat natural. Aparegut sota 2018, es troba farcit per 2036.

És anterior a 2018 i 2036.

Indatable.

U.E. 2036.

Farcit del retall 2035, format bàsicament per gresa disgregada. Arqueològicament, és del tot estèril. Es troba cobert per 2018.

És anterior a 2018 i posterior a 2035.

Indatable.

U.E. 2037.

Forat de forma aproximadament triangular efectuat a la roca mare i ubicat a la meitat oest del sector 2, a l'àrea més afectada pel retall modern 2022. La seva profunditat assoleix amb prou feines els 10 cms. i hom pensaria que es tracta d'un forat natural si no fos per les pedres planes que recobreixen el seu fons. Malauradament, en tot aquest sector, l'esmentat retall modern assoleix la mateixa roca mare, i ha desaparegut tot vestigi d'estratigrafia. El seu farcit (2038) ha resultat estèril, per la qual cosa es fa impossible de datar. Tampoc s'ha pogut relacionar amb cap estructura.

És anterior a 2022 i 2038.

Indatable, per bé que molt possiblement sigui ibèric.

U.E. 2038.

Farcit del forat 2037. Està format per terra heterogènia i gresa disgregada i és estèril arqueològicament. Es troba malmès pràcticament del tot pel retall modern 2022.

És anterior a 2022 i posterior a 2037.
Indatable.

U.E. 2039.

Retall d'una sitja de planta circular i secció ovalada localitzada a l'extrem SW del sector 2. Donat que s'endinsa en el perfil meridional de la cala, tan sols se n'ha pogut descobrir i excavar poc més d'una tercera part, per la qual cosa els càlculs sobre les seves dimensions són, tan sols, aproximats. El diàmetre de la part superior conservada degué assolir els 175 cms., mentre que la profunditat màxima arriba als 170 cms. Ha pervingut retallada en la seva totalitat a la roca mare, i molt probablement la seva part superior fou destruïda en efectuar-se el retall 2022. Tot plegat ha fet impossible relacionar-la amb cap altra estratigrafia que el seus propis farcits (2040 i 2041)

És anterior a 2022, 2040 i 2041.

Datable cap a finals del segle IV a.C. o, potser, una mica més aviat.

U.E. 2040.

Farcit superior de la sitja 2039. Està compostat per una terra flonja i absolutament heterogènia, amb gran quantitat d'inclusions (pedres, ceràmica, tovot, fragments de llar...). Aparegut directament sota el retall modern 2022, molt possiblement estigués afectat per ell, bé que la part conservada voltava el metre de potència. Donat que la sitja s'endinsa en el perfil sud de la cata, no s'ha excavat del tot.

És anterior a 2022 i posterior a 2039 i 2041.

Datable a finals del segle IV a.C.

U.E. 2041.

Farcit inferior de la sitja 2039, aparegut directament sota 2040. De composició una mica més homogènia que aquest, és bàsicament argilós, més compacte i amb una quantitat lleugerament menor d'inclusions. La seva potència assoleix un màxim de 70 cms. i el material ceràmic recuperat no ofereix diferències cronològiques apreciables respecte el farcit superior. Degut a què la sitja s'endinsa en el perfil meridional de la cata, no s'ha pogut excavar del tot.

És anterior a 2040 i posterior a 2039.

Datable a finals del segle IV a.C.

U.E. 2042.

Estructura de pedres de tamany divers localitzada, molt malmesa, a la banda NW del sector 3, un cop enretirat el farcit del retall 2022, que en

aquella zona esdevé més superficial. Molt possiblement es tracta del que queda d'un mur que transcorria en direcció N-S, desdibuixat pels efectes de l'esmentat retall i per les pedres del propi enderroc. En qualsevol cas, estratigràficament, és anterior a l'estrat d'argiles 2043, que s'hi recolza, i posterior al nivell 2046. La seva datació és enormement insegura, però, tenint en compte les seves relacions estratigràfiques, sembla que cal situar-lo contemporàniament amb la resta d'estructures ibèriques d'habitació trobades en aquesta campanya. Podria tractar-se de l'únic vestigi conservat d'un àmbit desaparegut a causa del retall modern 2022.

Anterior a 2022 i 2043 i posterior a 2046.

Datable a la segona meitat del segle III a.C. (?).

U.E. 2043.

Estrat de terra argilosa força compacta i homogènia, de color marró clar, localitzat a l'extrem NW del sector 3, un cop enretirat el farcit del retall modern 2022. S'assenta en part sobre la roca mare i en part sobre el nivell 2046, i pel SE s'adossa a les restes de l'estructura 2042, que el delimita per aquella banda. És pràcticament estèril arqueològicament i bastant semblant a 2053 (sector 4), el qual -bé que amb algunes reserves- sembla que en seria la continuació. Pot ser un nivell d'abandonament o l'enderroc del tapial d'una paret.

És anterior a 2022 i posterior a 2043 i 2046.

Datable al segle II a.C. (?).

U.E. 2044.

Farcit de la sitja 2049, al centre del sector 3, format per terra heterogènia i flonja amb un nombre considerable d'inclusions, especialment fragments de ceràmica. Es tracta de l'únic farcit localitzat en aquesta sitja, si bé el fet de trobar-se amb tota probabilitat afectat en la seva part superior pel retall modern 2022 impedeix tant saber la seva potència exacta (es pogué excavar en una profunditat màxima de 117 cms.) com si hi havia alguna altra capa superior de farciment.

És anterior a 2022 i posterior a 2049.

Datable a finals del segle III a.C.

U.E. 2045.

Estructura de pedres de tamany divers lligades amb fang localitzada a la banda SE del sector 3. Igual que el murs 2021, 2025 i 2029 del sector 2, recobreix part d'una terrassa artificial (2054), aquesta practicada a la roca mare tot al llarg de la banda E del sector 3. Els efectes del retall modern 2022 han afectat molt seriosament l'estructura, que només conserva una filada de pedres i encara escampades i de planta molt irregular. Molt

possiblement, el mur continués vers el nord, seguint el retall, però tan sols s'ha pogut excavar en una llargada de 130 cms, just fins la seva interrupció. Vers el sud s'endinsa en el perfil de la cata i per ponent s'hi adossa l'estrat 2046. A manca de grans precisions cronològiques, sembla que -en bona lògica- cal ubicar-lo cronològicament amb els altres murs de terrassa.

És anterior a 2022 i 2046, contemporani (?) a 2021, 2025 i 2029 i posterior a 2054.

Datable vers el segle IV a.C (?).

U.E. 2046.

Nivell de terra flonja, predominantment argilosa i de color marró fosc que s'estén sobre la roca mare al centre, al sud i a l'oest del sector 3, cobrint quasi dues terceres parts de la seva superfície. Per llevant es troba delimitat pel retall de terrassa 2054 i el mur 2045, als quals s'adossa; al nord es perd sota l'estructura 2042 i l'estrat 2043, clarament posteriors; a ponent s'interromp degut a una desnivell brusca del terreny (una altra terrassa?) ubicat just a l'espai sense excavar que queda entre els sectors 3 i 4 i pel sud continua sota les estructures de l'habitació 2, que restaren sense excavar. Molt probablement, els estrats 2032 (sector 2) i 2056 (sector 4) s'hi poden assimilar. S'ha localitzat directament un cop enretirat el farcit del retall 2022, el qual el degué afectar parcialment, i es troba retallat al centre del sector per la sitja 2049.

És anterior a 2022, 2042, 2043, 2047, 2049 i 2052, contemporani (?) a 2032 i 2056 i posterior a 2045 i 2054.

Datable a la primera meitat-mitjans del segle III a.C.

U.E. 2047.

Mur en direcció E-W que delimita pel nord l'habitació 2 i fa cantonada a ponent amb el mur 2052. Ubicat a la banda SW del sector 3 i cobert per 2051, la seva tècnica constructiva (alternança de pedres mitjanes-grans amb pedrigolet, tot plegat lligat amb fang) és idèntica a l'emprada per als murs de l'habitació 1. Es conserva en una sola filada i en una llargada de 2 metres, ja que per llevant es troba interromput a causa dels efectes del retall modern 2022. La seva amplada és de 50 cms. Descansa sobre l'estrat 2046 i per la part interna de l'habitació se li adossa l'estrat d'abandonament 2048.

És anterior a 2022, 2048 i 2051, contemporani a 2052 i posterior a 2046.

Datable a la segona meitat del segle III a.C.

U.E. 2048.

Estrat llimós, flonjo i d'aparença bastant homogènia localitzat sota 2051 a l'interior de l'habitació 2, a cavall dels sectors 3 i 4. S'adossa als

murs 2047 i 2052 i es troba retallat a llevant per 2022. Donat el petit espai que quedava entre els murs de l'habitació, el perfil de la cala i els puntals que separaven els dos sectors, era del tot impracticable treballar-hi i es deixà sense excavar. Molt probablement es tracta de l'estrat d'abandó de l'habitació, comparable als 2018 i 2024 de l'habitació 1.

És anterior a 2022 i 2051 i posterior a 2047 i 2052.

Datable vers el segle II a.C. (?).

U.E. 2049.

Retall d'una sitja de secció ovalada -amb alguna irregularitat- i planta circular, practicat a l'estrat 2046 i a la roca mare. Es troba ubicat al centre del sector 3 i l'oblitera un únic farcit, el 2044. Assoleix una profunditat màxima de 117 cms., si bé la seva secció permet esbrinar que antigament era més profunda i que fou afectada pel retall modern 2022, que la degué arrancar seriosament.

És anterior a 2022 i 2044 i posterior a 2046.

Datable a finals del segle III a.C. o una mica abans.

U.E. 2050.

Estrat argilós de color marró molt fosc, heterogeni i bastant compacte, que cobreix la pràctica totalitat del sector 4 (excepte a la banda sud, on treu el cap el 2051), aparegut directament sota els graons més inferiors de l'escala 2001. La seva potència és variable, major com més a l'oest: els 18 cms. de la zona més propera al sector 3 es converteixen en 35 a tocar de la carretera 2061, fet que respon al fort pendent natural que fa la roca mare i els estrats antròpics que s'hi assenten directament a sobre (2055, 2056), als quals l'estrat 2050 cobreix. Continua a ponent per sota la carretera. Aquest estrat està format per l'acció de l'erosió i el corriment dels nivells que es trobaven a les cotes més elevades de la muntanya, un cop abandonat aquest sector del poblat. Aquest fet ve corroborat i demostrat per l'anàlisi dels materials ceràmics apareguts, majoritàriament més antics que els dels estrats inferiors.

És anterior a 2001, 2005, 2006 i 2008 i posterior a 2051, 2053, 2055, 2056 i 2057.

Datable a partir de finals del segle II a.C.

U.E. 2051.

Estrat llimós de color negre, molt flonjo i amb alguna inclusió que s'estén al SW del sector 3 i al llarg del límit meridional del sector 4, endinsant-se en el perfil de la cala. Cobreix i amortitza les estructures de l'habitació 2, part de l'enderroc de les quals hi ha aparegut barrejat. Es troba en part cobert per 2050 i el seu extrem est està afectat encara pel

retall 2022. S'assenta sobre el nivell de pedres 2057 i sobre l'estrat 2056.

És anterior a 2022, 2050 i 2055 i posterior a 2047, 2048, 2052, 2056 i 2057.

Datable a finals del segle II a.C. o una mica més endavant.

U.E. 2052.

Mur en direcció E-W que delimita per l'oest l'habitació 2 i fa cantonada al nord amb el mur 2047, amb el qual comparteix amplada i tècnica constructiva. Aparegut sota 2051, ocupa l'extrem SE del sector 4 i s'assenta sobre 2056. Per la part interna de l'habitació se li adossa l'estrat 2048, no excavat. Conserva tan sols una filada de pedres i part del seu enderroc ha estat identificat dins l'estrat 2051. S'ha excavat en una llargada de 160 cms., ja que s'endinsa en el perfil meridional de la cala.

És anterior a 2048 i 2051, contemporani a 2047 i posterior a 2056.

Datable a la segona meitat del segle III a.C.

U.E. 2053.

Estrat de terra argilosa i compacta, de color marró clar, amb escasses inclusions, que ocupa el terç septentrional del sector 4, sota 2050 i 2055 i sobre 2056 i la roca mare. La seva potència és variable, entre 5 i 40 cms. i presenta un fort pendent vers l'oest, degut al mateix desnivell del subsòl. Molt semblant en textura i composició a l'estrat 2043 (sector 3), s'endinsa en el perfil nord de la cala, mentre que pel sud es va aprimant fins que es perd, poc abans d'assolir la part central del sector. No està relacionat amb cap estructura coneguda, però sembla que es podria tractar, si no d'un estrat d'abandonament, del tapiat caigut d'una hipotètica paret situada més enllà dels límits de l'excavació.

És anterior a 2050 i 2055, contemporani (?) a 2043 i posterior a 2056.

Datable al segle II a.C.

U.E. 2054.

Retall de terrassa practicat a la roca mare localitzat a l'est del sector 3, al qual travessa de nord a sud. Malmès pel retall modern 2022, es fa més visible a la banda meridional, on encara conserva part del muret 2045, que el recobria.

És anterior a 2022 i 2045.

Datable al segle IV a.C. (?).

U.E. 2055.

Estrat heterogeni, de color marró molt fosc, molt semblant a 2050, però més flonjo i menys compactat. Estès per quasi tot el sector 4 (excepte

els extrems NE i SE) per sota de 2050 i sobre 2056, té un gruix que oscil·la entre els 10 i els 20 cms. i presenta un pendent vers l'oest, degut al desnivell del subsòl. Com 2050, sembla que es tracta d'un estrat de sedimentació format per l'erosió dels estrats situats en cotes més altes.

És anterior a 2050, 2051 i 2053 i posterior a 2056.

Datable a partir de finals del segle II a.C.

U.E. 2056.

Estrat de terra marró, bastant heterogènia, que s'estén per la totalitat del sector 4 sota 2053, 2055, 2057 i les estructures de l'habitació 2. La seva excavació no fou completa, ja que, degut al gran desnivell natural de la roca mare, per la banda oest a partir de determinada cota ja no es trobava afectat pels rebaixos previstos en projecte de les obres. A la banda est es pogué comprovar com s'assentava directament sobre la roca del subsòl. Guarda certes afinitats amb 2032 (sector 2) i 2046 (sector 3).

És anterior a 2052, 2053, 2055 i 2057.

Datable a la primera meitat del segle III a.C. o en una data lleugerament anterior.

U.E. 2057.

Nivell d'uns 5 a 10 cms. de potència format bàsicament per pedres de tamnay petit i mig, localitzat a l'extrem sud del sector 4 sota 2051 i sobre 2056, a ponent de l'habitació 2. Podria tractar-se d'un enderroc. Proporcionà alguns fragments de ceràmica, entre els quals destaca una pàtera de la forma Lamboglia 5 de Campaniana B, la peça de datació més moderna localitzada en aquesta campaya.

És anterior a 2051 i 2055 i posterior a 2056.

Datable a partir de la segona meitat del segle II a.C.

U.E. 2058.

Retall de terrassa en direcció N-S practicat a la roca mare al centre del sector 2, perpendicular a 2059. Es troba revestit pel mur 2029.

És anterior a 2029 i contemporani a 2059 i 2060.

Datable vers el segle IV a.C. (?).

U.E. 2059.

Retall de terrassa en direcció E-W practicat a la roca mare a la banda est del sector 2, perpendicular a 2058 i a 2060, amb els quals connecta a banda i banda. Es troba revestit pel mur 2025.

És anterior a 2025 i contemporani a 2058 i 2060.

Datable vers el segle IV a.C. (?).

U.E. 2060.

Retall de terrassa en direcció N-S practicat a la roca mare al SE del sector 2, perpendicular a 2059. Es troba revestit pel mur 2021.

És anterior a 2021 i contemporani a 2058 i 2059.

Datable vers el segle IV a.C. (?).

U.E. 2061.

Asfaltat de la carretera, actualment en ús, que delimita la zona 2 per ponent. Trancorre en direcció N-S i no ha estat excavat, ni tan sols parcialment. Els estrats 2050, 2053, 2055 i 2056, del sector 4, continuen sota d'ell.

És posterior a 2050, 2053, 2055 i 2056.

Datable al segle XX.

U.E. 2062.

Estrat format pels diversos punts, repartits irregularment per tota la zona 2, on la gresa del subsòl es troba disgregada en forma de sorra. Totalment estèril arqueològicament, és en la major part dels casos de formació natural. És assimilable a la U.E. 1035, de la zona 1.

U.E. 2063.

Roca mare que conforma el subsòl natural de la zona. Es tracta d'un tipus de gresa granítica molt tova en la seva part superior. Aquesta característica, juntament amb el fort pendent que fa la zona, va propiciar que, en època ibèrica, hom decidís realitzar-hi diversos retalls, per tal de terrassar i anivellar el sòl i fer-lo apte per a la construcció de vivendes (unitats estratigràfiques 2028, 2054, 2058, 2059 i 2060). També s'hi troben retallades sitges (2039 i 2049) i forats diversos (2030, 2033, 2035 i 2037). És assimilable a la U.E. 1036 de la zona 1.

6. EVOLUCIÓ HISTÒRICA DE L'ÀREA EXCAVADA.

6.1. Les terrasses.

Cronològicament, els vestigis més antics corresponen a les petites terrasses retallades a la gresa del subsòl, molt tova i fàcil de treballar. La seva funció seria la d'anivellar i corregir el pendent natural del terreny, gens còmode per a la construcció d'estructures ni per al desenvolupament de la vida humana. Amb tota seguretat, se'n pogueren identificar dues. La superior, al sector 2, va ser reforçada exteriorment amb uns murets de contenció (U.E. 2021, 2025 i 2029), que ens han arribat molt malmesos, tret d'un d'ells (U.E. 2021), que es conserva en una alçada d'entre 43 i 67 cms. Si bé el seu tamany és sensiblement menor, la tècnica constructiva d'aquest mur, a base de filades horitzontals de pedres planes (pràcticament lloses) lligades amb fang, recorda enormement la d'un altre mur excavat l'any 1990 al poblat ibèric de Peralada (Alt Empordà), que va poder ser datat a la primera meitat del segle IV a.C. (Llinàs & al., en prep.).

La terrassa inferior, al sector 3, va ser enormement malmesa pel retall modern U.E. 2022. Malgrat tot, la preservació a la banda sud de l'estructura de pedres U.E. 2045 fa pensar que també es trobava recoberta per murets.

No sembla que aquestes terrasses comportessin la immediata ocupació del sector, si més no pel que fa referència a la construcció d'estructures d'habitació. Adossats a les filades inferiors dels esmentats murets, assentats directament sobre la roca mare i sense relació directa amb cap estructura d'habitació, hi havia tan sols uns nivells generals de terra heterogènia (U.E. 2032 al sector 2, 2046 al sector 3, i 2056 al sector 4), amb materials datables, sense massa precisions, a la primera meitat del segle III a.C., entre els que podem destacar una vora d'àmfora púnico-ebussitana del tipus PE-15.

Hem de concloure, doncs, que la informació extreta d'aquesta primera fase deixa molts interrogants. Ha estat impossible escatir si la realització de les terrasses destruï possibles estructures anteriors pertanyents al mateix poblat ibèric; en tot cas, no n'ha pervingut cap resta, i les troballes de material datable als segles VI i V a.C. es pot considerar poc més que anecdòtica. Així mateix, la pròpia cronologia d'aquestes terrasses resta insegura, davant tan sols de l'esmentat *ante-quem* de principis del segle III a.C. i de la similitud d'un dels murs de recobriment amb el que fou trobat a

Peralada i que es pogué datar a la primera meitat del segle IV a.C.

6.2. Les sitges.

En una època semblant o potser lleugerament posterior a la construcció de les terrasses, vers mitjans-finals del segle IV a.C., podríem datar l'obliteració d'una sitja (U.E. 2039), ubicada al SW del sector 2 i retallada a la roca mare. El fet d'haver estat localitzada en una de les parts més afectades pel retall modern U.E. 2022 ha tingut com a conseqüència que no es trobi relacionada físicament amb cap altre estrat ni estructura d'època ibèrica. Els seus dos farcits (U.E. 2040 i 2041) han proporcionat abundant material ceràmic, entre el que podem destacar una base de *skyphos* àtic amb el grafit grec “ΣΩ”, ceràmica ibèrica amb decoració pintada de blanc, una àmfora punico-ebussitana del tipus PE-12, molt antiga, una imitació en comuna ibèrica d'un *skyphos* i ceràmica grisa emporitana, entre d'altres.

Una segona sitja, la U.E. 1031, constitueix amb els seus farciments l'única troballa d'època ibèrica de la zona 1. Gràcies a la seva natura, profundament excavada a la gresa, es salvà de la destrucció general dels nivells ibèrics que es realitzà en aquesta zona arran de la construcció de l'hostatgeria, al segle XVIII. Una anàlisi del material que han proporcionat els tres nivells fiables de farciment d'aquesta sitja (U.E. 1032, 1033 i 1034) evidencia que va ser reblerta en un moment indeterminat del segle III a.C., malauradament difícil de precisar. Entre la ceràmica recuperada destaquen, a més d'alguns fragments de terrissa comuna de producció local i d'àmfora ibèrica, les vores d'un morter massaliota i d'un *skyphos* àtic, una fusaïola i un fragment de la paret d'un bol de ceràmica probablement hel·lenística, vernissat de gris i decorat a motllo, molt rar als jaciments ibèrics catalans.

L'altra sitja, U.E. 2049, és més tardana i s'ubica a tocar de l'habitació 2, conjuntament amb la qual la descriurem.

6.3. L'habitació 1.

En qualsevol cas, la zona esdevé clarament lloc d'habitació a partir de mitjan segle III a.C., aproximadament. Pertanyents a aquesta etapa s'han pogut identificar part de dues habitacions, l'excavació de les quals ha estat incompleta, donat que s'endinsaven en els perfils de la cala. Han estat anomenades “habitació 1” (al sector 2) i “habitació 2” (entre els sectors 3 i 4).

L'habitació 1, la més ben coneguda, es troba situada al terç NE del sector 2 i se n'ha pogut excavar únicament la banda meridional (potser poc menys de la meitat), donat que s'endinsava en el perfil nord de la cala. És de planta molt probablement rectangular, amb vestigis d'una avantsala a l'oest, que malauradament s'ha trobat malmesa pel retall modern U.E. 2022. Per a construir-la es retallà acuradament el nivell de circulació a la roca mare, tot destruint part d'una de les terrasses anteriorment citades. A continuació, hom procedí a aixecar els murs a tot volt de la part superior del graonet que el rectangle excavat havia deixat a la roca natural. Les parets de l'habitació, que conservaven tan sols una filada de pedres, assolien una amplada de 40-45 cms. i estaven construïdes amb aparell mixt de pedres grans i petites, tot plegat lligat amb fang. No s'ha pogut trobar cap vestigi de llar ni d'altra estructura interna, tret d'un rierenc pla de mida considerable posat amb cura prop d'una de les parets i assentat directament sobre el sòl de l'habitació, i d'un petit forat de pal rodó, a la banda oest de l'àmbit.

L'habitació 1 és clarament posterior al nivell general extern U.E. 2032, de la primera meitat del segle III a.C., abans esmentat, al qual retalla. A la vegada, mentre l'habitació funcionava, en seu exterior es detecta la formació d'un anivellament (U.E. 2020), que arribarà a inutilitzar l'esgraonament creat al segle anterior. Aquest anivellament ha pogut ser datat a partir del darrer terç del segle III a.C. gràcies a la presència de vernís negre del Taller de Roses i a àmfora púnico-ebussitana del tipus PE-16.

Amortitzaven l'habitació dos estrats (U.E. 2024 i 2018/2027), el primer dels quals, segons tots els indicis, podria tractar-se del tapial caigut de les parets. El material proporcionat per aquests nivells, escàs i poc significatiu, ens remet, sense massa precisions, a principis del segle II a.C.

Per datar l'habitació comptem, doncs, de bell nou amb un insegur *ante-quem*, proporcionat aquest cop per l'estrat 2020. Tipològicament, és interessant el fet que l'àmbit comptés amb avantsala, construïda sens dubte en el mateix moment que la resta de l'habitació. Això ens la situaria, tenint en compte, per exemple, els paral·lels de Puig Castellet, en ple segle III a.C. avançat (Pons & Llorens 1991).

6.4. L'habitació 2.

L'habitació 2 es troba ubicada entre els sectors 3 i 4, a tocar de llur perfil meridional. Tan sols se n'ha pogut posar al descobert una cantonada, construïda amb idèntica tècnica edilícia que l'habitació 1, i no se n'ha pogut excavar l'interior degut a la seva situació, subdividida entre dos sectors, i a tocar dels límits de la cala. També, com l'habitació 1, era posterior als nivells generals assentats sobre la roca mare, en aquest cas les U.E. 2046 i 2056. Malauradament, els efectes del retall modern, escapçaren aquí l'estrat que es podria haver correspost amb el 2020 de l'altre sector i que, sens dubte, era posterior a la construcció dels murs.

Molt a prop de l'habitació 2 funcionà una sitja (U.E. 2049), que fou obliterateda cap a finals del segle III a.C., segons es desprèn del material exhumat, entre el que destaquen dues vores d'àmfora cartaginesa, una d'àmfora púnico-ebussitana del tipus PE-16 i una d'àmfora greco-itàlica, entre d'altres.

6.5. Els nivells d'abandó.

L'abandó d'aquestes habitacions cal situar-lo al segle II a.C., tal com indica el material exhumat en els estrats d'amortització corresponents (U.E. 2018, 2024 i 2027 a l'habitació 1; 2051 i 2057 a l'habitació 2). En aquest sentit, és interessant destacar que entremig d'un nivell d'enderroc realcionable amb el mur U.E. 2052, de l'habitació 2, ha aparegut un dels materials més tardans dels localitzats en aquesta campanya: una pàtera de la forma Lamboglia 5 de Campaniana B, datable a partir de mitjan segle II a.C. i que es pot allargar fins ben entrat el segle I a.C.

Immediatament després de l'abandó d'aquest sector del poblat es detecta un procés d'erosió natural dels estrats antròpics de la part superior de la muntanya, que llisquen pel vessant oest, conformant una clara estratigrafia invertida. Significativament, el sector 4, situat a una cota considerablement més baixa, és el que ha revelat de manera més evident aquest procés (U.E. 2050 i 2055). Els materials de datació més moderna d'aquests estrats (Campaniana A, grisa emporitana, àmfora itàlica, *tegula*) no semblen anar tampoc més enllà de la segona meitat del segle II a.C.

6.6. La construcció de l'hostatgeria.

Després de l'ampli hiatus cronològic en què la muntanya resta despoblada, els vestigis situables cronològicament entre l'aixecament de la torre i de la primitiva ermita, a mitjan segle XV, i la construcció de l'hostatgeria, a partir de la meitat del segle XVIII, són episòdics i consten tan sols d'alguns materials aïllats (ceràmica de reflexos metàl·lics o amb decoració del tipus "de la ditada") apareguts en contextos estratigràfics clarament posteriors.

A la zona 1 i al sector 1 de la zona 2 s'ha pogut constatar una seqüència estratigràfica que abasta les primeres dècades de l'hostatgeria; els treballs en aquesta part del jaciment han evidenciat que les hipotètiques estructures d'època ibèrica que s'hi haguessin pogut trobar havien desaparegut pràcticament del tot, destruïdes en el moment de construcció de l'hostatgeria, durant el tercer quart del segle XVIII.

Deixant de banda la sitja ibèrica U.E. 1031 i les estructures indatables U.E. 1026 i 1027, els vestigis més antics d'aquest sector corresponen a un gran esvoranc excavat a la roca -U.E. 1021- trobat a l'extrem SE de la cala, farcit amb runa i calç i datable cap a mitjan segle XVIII. Immediatament a sobre, la pràctica totalitat de la zona es trobava anivellada per l'estrat U.E. 1023, que anivella el sòl i el prepara per al bastiment del nivell de circulació de calç U.E. 1022, que correspondria als primers moments de funcionament del pati.

Al sector 1 de la zona 2, correspondria a aquest moment l'estrat U.E. 2011, recolzat als fonaments del mur oest de l'hostatgeria, just sota la porta que duu la inscripció de 1772; així com la construcció de l'escala de pedra U.E. 2004, també adossada al mateix mur.

6.7. Reformes posteriors.

A la zona 1, un segon nivell de circulació -U.E. 1016- molt semblant a l'anterior ha estat localitzat en una cota lleugerament més alta, també anivellat gràcies a un estrat general -U.E. 1018-. És evident que aquests primers nivells de circulació cal datar-los a la segona meitat del segle XVIII o poc més enllà, donat el material que han proporcionat els farcits, compostat bàsicament per ceràmica vidrada de la Bisbal i terrissa comuna reduïda. Sigui com sigui, ens marquen la primera fase del pati de l'hostatgeria, quan encara no s'havia construït la volta que el cobreix parcialment.

Els esmentats nivells de circulació es troben amortitzats per la preparació -U.E. 1011- d'un tercer paviment (actualment desaparegut, ja que es rebaixà el nivell del pati a principis de segle) que s'adossava al mur de fonamentació -U.E. 1010- de la volta que cobreix el pati i que sustenta un pis superior d'habitacions de l'hostatgeria, construït durant el segon quart del segle XIX (la llinda d'una finestra pertanyent a aquest moment té inscrita la data de 1832). A la vegada, aquesta tercera preparació s'ha trobat segellada pel paviment de rajoles actual, construït pels volts de l'any 1900 després de rebaixar lleugerament el terreny i destruir, com hem dit, el paviment immediatament anterior.

Les reformes més recents es detecten sobretot a la zona 2, i estan relacionades amb la construcció de l'escala U.E. 2001 i els grans terraplenaments que es troben a banda i banda de l'àrea excavada. El retall U.E. 2022, realitzat en aquest moment segons es desprèn dels materials exhumats als seus farcits, malmet una part important de les estructures ibèriques del sector. Finalment, cal destacar la construcció de diverses clavegueres, moltes d'elles encara en funcionament, presents sobretot a la zona 1 i a la banda est de la zona 2.

7. CONCLUSIONS.

L'excavació del 1993 ha permès constatar, doncs, com l'estat de conservació d'aquest sector de l'hàbitat ibèric de Sant Sebastià de la Guarda és irregular. D'una banda, l'exploració del pati ha posat en evidència l'enorme destrucció produïda per l'aixecament de les edificacions modernes i, molt possiblement també, a causa de les característiques de la topografia original d'aquesta part del terreny, que constitueix el sector més alt i prominent de la muntanya i que, per tant, hauria estat molt exposat a l'erosió natural. Segons tots els indicis, aquests resultats negatius es poden estendre a la totalitat del sector ocupat per les edificacions actuals (ermita, torre de guaita, hostatgeria i restaurant).

Altrament, la part del vessant oest de la plataforma, on es troba la zona 2 de la nostra excavació, permet una visió més optimista. Cal tenir en compte que la part excavada en la campanya de l'any 1993 s'ha centrat en un sector molt concret i força malmès per un rebaix modern -la U.E. 2022-, que es tracta d'un fet puntual relacionat amb la construcció d'una escala. Per altra banda, si bé la carretera de ponent degué destruir part de les estructures del poblat, tal com es pot apreciar a simple vista en els seus marges, els farcits i anivellaments que hi ha en aquella zona i, sobretot, l'estat en què hom va trobar les estructures del sector excavat per A. Barti i R. Plana en els anys 1984-1987, fan preveure un bon nivell de conservació de la major part de les restes ibèriques que hi ha en el subsòl de la plataforma superior de la muntanya, exceptuant, com dèiem, la part afectada per les construccions modernes i contemporànies.

La totalitat de les troballes d'època ibèrica localitzades a la nostra campanya se situen en un lapse cronològic que abastaria, a grans trets, els segles IV, III i II a.C. Per tant, i conscients de les possibles destruccions -impossibles d'avaluar- que les terrasses del segle IV a.C. podien haver produït, hem de remarcar l'evidència que segueixen sense documentar-se de manera clara les fases més antigues de l'hàbitat, mentre que el segle III a.C. se'ns revela com un dels més actius, si més no a la part on s'han centrat aquests darrers treballs. Hem de pensar, davant d'això, en un major dinamisme del poblat durant el segle III a.C.?. Malauradament, l'efecte destructiu de les edificacions i les reformes d'època moderna i contemporània ha estat enorme en aquest sector i ha deixat molts dubtes i interrogants per resoldre, però els indicis proporcionats per les nostres troballes apunten vers aquesta direcció.

Es confirma com l'abandó del poblat té lloc durant el segle II a.C., en un procés que molt probablement culminaria a finals d'aquest segle. Certament, la proporció de materials situables de forma clara en aquesta centúria és considerablement reduïda, malgrat que fins i tot hem pogut disposar d'estratigrafia de sedimentació formada amb posterioritat al moment d'abandó del sector excavat. Això reforçaria la hipòtesi que postula que la reducció de l'activitat de l'hàbitat a partir de l'arribada dels romans va ser notable, si bé no hem de descartar que, durant un temps, restessin en funcionament altres sectors puntuals que encara no s'han excavat. Pel que fa a les hipòtiques relacions amb l'emergent nucli de Llafranc, apuntades per A. Barti i R. Plana en funció d'alguns materials molt concrets de Sant Sebastià (Barti & Plana 1989b, pp. 37, 39 i 41) i d'una estructura d'aparença indígena a Llafranc (Barti & Plana 1989a, p. 145), no podem aportar cap novetat ni cap dada significativa. En tot cas, és evident que la confirmació de la transferència de població des de l'hàbitat de la muntanya al nucli portuari -una hipòtesi, d'altra banda, ben plausible i que compta amb uns quants paral·lels comprovats a d'altres punts de Catalunya- no podrà certificar-se de manera clara fins que no es duguin a terme excavacions arqueològiques en extensió en els dos jaciments.

8. BIBLIOGRAFIA.

BADIA J. (1977) *L'arquitectura medieval de l'Empordà, I. El Baix Empordà*. Girona.

BADIA J. (1981) *L'Empordà*, Gran Geografia Comarcal de Catalunya, vol 4, Barcelona.

BARTI A. & PLANA R. (1989a) Noves aportacions a l'estudi del jaciment romà de Llafranc, *Cypsela*, VII, pp. 137-146.

BARTI A. & PLANA R. (1989b) Sant Sebastià i Llafranc: dos exemples del poblament antic al terme de Palafrugell, *Palacio Frugelli*, 1, pp. 36-44.

LLINÀS J. (1994) Intervenció d'urgència al poblat ibèric de Sant Sebastià de la Guarda (Palafrugell, Baix Empordà), *II Jornades d'Arqueologia de les Comarques de Girona*, Torroella de Montgrí, pp 57-62.

LLINÀS J., MERINO J., MIRÓ J. & PEDRÓN M.J. (en preparació) *El jaciment d'època ibèrica i medieval de Sant Bartomeu de Peralada (Alt Empordà)*, Memòries d'Intervencions Arqueològiques a Catalunya. Generalitat de Catalunya. Barcelona.

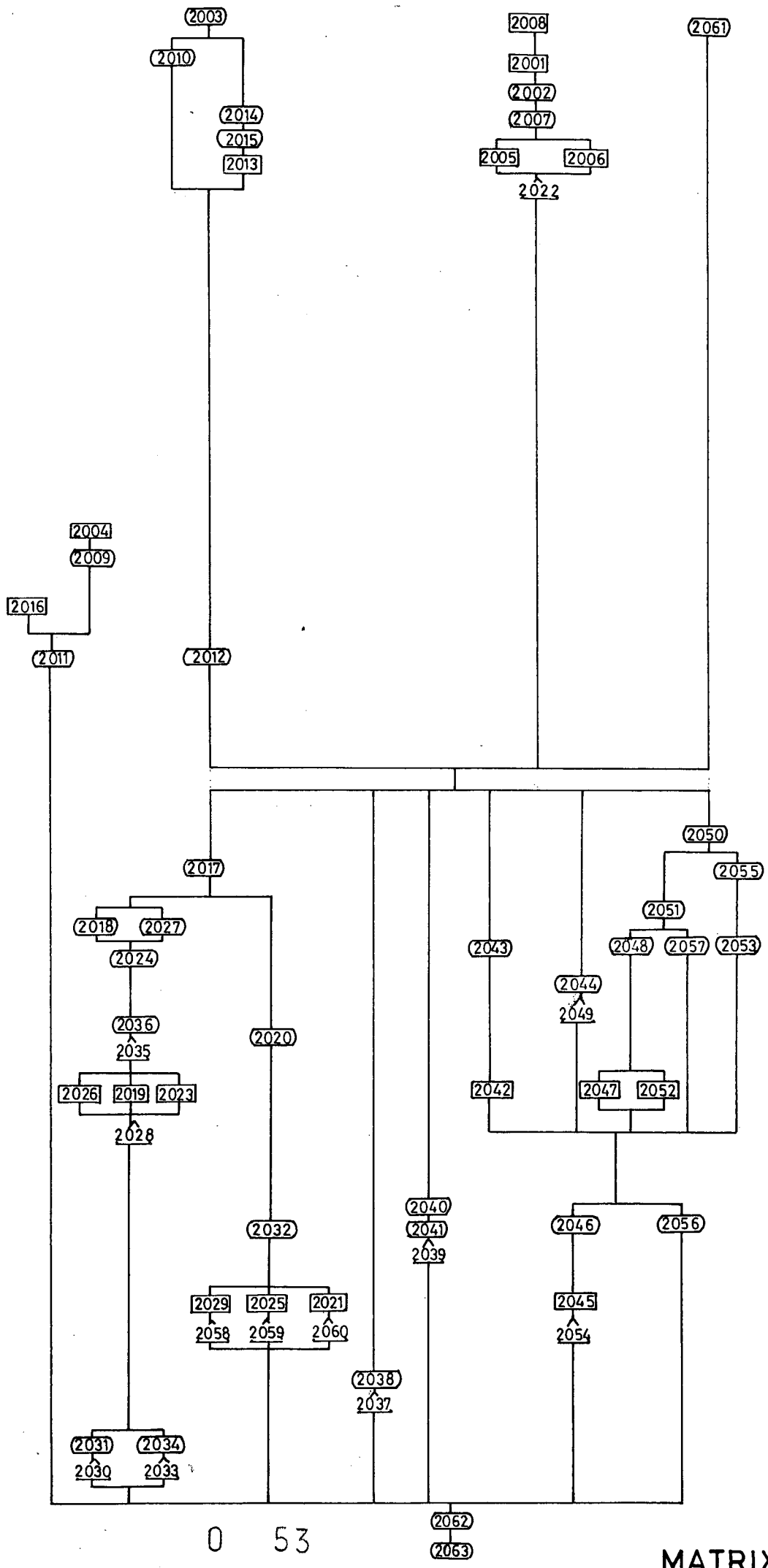
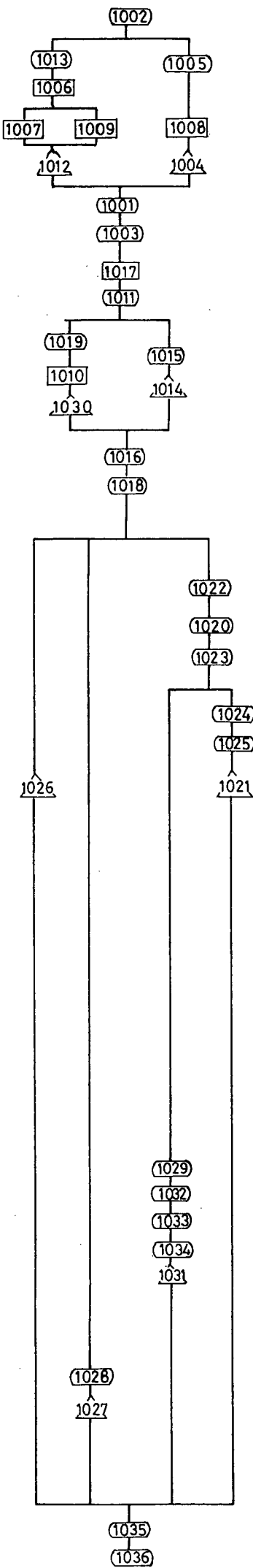
LLINÀS J. & SAGRERA J. (1993) Una construcció alt-imperial a Llafranc. Fases, estratigrafia i materials, *Cypsela*, X, pp. 105-127.

NOLLA J.M., CANES J.M. & ROCAS X. (1982) Un forn romà de terrissa a Llafranc (Palafrugell, Baix Empordà), *Empúries*, 44, pp. 147-183.

NOLLA J.M. & CASAS J. (1984): *Carta arqueològica de les comarques de Girona. El poblament d'època romana al N.E. de Catalunya*. C.I.A.G., Girona.

PIERA V. & TORROELLA M. (1880): *El santuario de San Sebastián. Reseña histórico-descriptiva*, Barcelona.

PONS E. & LLORENS J.M. (1991): L'organització de l'espai domèstic a Puig Castellet. Lloret de Mar-la Selva, a *Cypsela*, IX, pp. 95-110.

0 53

2052
2053

MATRIX

II/ MATERIALS

Inventari i dibuix

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

1003

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Esmaltada blanca	1					1
Esmaltada blanca i blava	1				1	2
Porcel.lana	1					1
Vidrada llisa	9	2			10	21
Vidrada decorada	5		2			7
Comuna oxidada a torn					11	11
Grollera reduïda a torn	1				1	2
Ibèrica oxidada a torn					1	1
Ceràmica a mà		1				1
Àmfora ibèrica	1				3	4
Àmfora púnico-ebussitana		1			1	2

Material no ceràmic

Fauna terrestre- 19 ossos.
 F. malacològica - 1 musclo.
 Ferro - 1 clau.
 Vidre - 2 s.f.
 Estuc - 1 frag.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

1011

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Reflexes metàl.lics	1					1
Esmaltada blanca	1				1	2
Esmaltada blanca i blava	3		1		1	5
Pisa blanca	1				1	2
Pisa decorada					1	1
Vidrada llisa	31	6	6	2	55	100
Vidrada decorada	8		1		6	15
Comuna oxidada a torn	4	1	2		9	66
Grollera reduïda a torn	23		3		32	58
Àtica de figures roges					1	1
Ibèrica oxidada a torn	2				5	7
Àmfora ibèrica					3	3

Material no ceràmic

Fauna: 169 ossos, 2 dents, 1 mandíbula.
 F. malacològica: 63 musclos, 15 petxines, 2 cargols marins, 4 cargols terrestres.
 Vidre: 1 s.f.
 Ferro: 1 s.f.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDA)

U.E.

1018

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Esmaltada blanca i blava	5				5	8
Pisa decorada					1	1
Vidrada	7	4	3	1	24	39
Vidrada decorada	6				4	10
Comuna oxidada a torn	1		3		42	46
Grollera reduïda a torn	4				22	26
Ibèrica oxidada a torn					9	9
Ibèrica reduïda a torn					1	1
Àmfora ibèrica					6	6
Àmfora púnico-ebussitana	3				3	6

Material no ceràmic

Fauna: 94 ossos, 1 mandíbula.
 F. malacològica: 6 petxines, 2 musclos.
 Material de construcció: 1 frag. de rajol.
 Ferro: 1 clau.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

1020

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Vidrada	1		1		4	6
Vidrada decorada					1	1
Comuna oxidada a torn			1		6	7
Grollera reduïda a torn					3	3
Àmfora púnico-ebussitana					1	1

Material no ceràmic

Fauna: 3 ossos.
F. malacològica: 2 petxines.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDA)

U. E.

1023

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S. F.	Total
Reflexos metàl·lics			1		1	2
Esmaltada blanca	1					1
Esmaltada blanca i blava					2	2
Vidrada	10		1		13	24
Vidrada decorada	3					3
Comuna oxidada a torn	2		2		19	23
Grollera reduïda a torn	1			1	8	10
Ibèrica oxidada a torn	1				7	8
Ceràmica a mà					1	1
Àmfora ibèrica					5	5

Material no ceràmic

Fauna: 19 ossos.
F. malacològica: 4 petxines, 1 musclo.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1998
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

1024

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Esmaltada blanca					1	1
Esmaltada blanca i blava					3	3
Vidrada	10	1	1		23	35
Comuna oxidada a torn	1		1		14	16
Grollera oxidada a torn					15	15
Grollera reduïda a torn	21		5		19	45
Ibèrica oxidada a torn					2	2
Àmfora ibèrica					1	1
Àmfora púnico-ebussitana					1	1

Material no ceràmic

Fauna: 27 ossos.
 F. malacològica: 7 cargols terrestres, 3 petxines.
 Fusta: 1 frag.
 Pedra: 1 rierenc.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1998
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDA)

U.E.

1034

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Ibèrica oxidada a torn					19	19
Ceràmica a mà					7	7
Àmfora ibèrica	2	1			28	31
Àmfora púnico-ebussitana					7	7
Àmfora cartaginesa					3	3
Àmfora indeterminada					2	2
Morter massaliota	1					1
Fusaïola	1					1

Material no ceràmic

Fauna: 6 ossos.
 Plom: 1 frag.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2002

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Esmaltada blanca	2				1	3
Pisa blanca	3					3
Porcel.lana		1				1
Vidrada llisa	9	3	3		43	58
Vidrada decorada	1				6	7
Comuna oxidada a torn			3		14	17
Grollera reduïda a torn	1	1			3	5
Vernís negre indeterminat			1			1
Ibèrica oxidada a torn	2	2			17	21
Ceràmica a mà	1					1
Àmfora ibèrica	1				28	29
Àmfora púnico-ebussitana					6	6
Àmfora greco-itàlica					3	3
Àmfora indeterminada					1	1

Material no ceràmic

Fauna: 4 ossos.
 Fauna malacològica: 1 musclo.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1998
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDA)

U.E.

2007

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Esmaltada blanca	1					1
Esmaltada blava					1	1
Pisa blanca	1					1
Vidrada llisa	22	3	3		33	61
Vidrada decorada	9		3		16	28
Comuna oxidada a torn			1		20	21
Comuna reduïda a torn					5	5
Grollera reduïda a torn			1		3	4
Vernís negre indeterminat					2	2
Ibèrica oxidada a torn	2	3			50	55
Ibèrica reduïda a torn					4	4
Ceràmica a mà	1		1		8	10
Àmfora ibèrica					47	47
Àmfora púnico-ebussitana	1				12	13
Àmfora itàlica					1	1
Àmfora indeterminada					6	6

Material no ceràmic

Fauna: 5 ossos.
 Material de construcció: 1 frag. de rajola i 1 frag. de tovot.
 Vidre: 2 bases d'ampolla de refresc.
 Ferro: 1 pany de porta.
 Acer: 1 forquilla.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1998
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDA)

U. E.

2009

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S. F.	Total
Pisa decorada					1	1
Vidrada llisa	5		2		6	13
Vidrada decorada	1				1	2
Comuna oxidada a torn			1		8	9
Grollera reduïda a torn					3	3
Ibèrica oxidada a torn					4	4
Àmfora ibèrica					2	2
Àmfora cartaginesa (?)	1					1
Àmfora greco-itàlica					1	1

Material no ceràmic
 Fauna: 1 os.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2010

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Esmaltada blanca			1		3	4
Esmaltada blanca i blava	3				2	5
Pisa blanca					1	1
Vidrada llisa	8	2	4		21	35
Vidrada decorada	5		1		1	7
Comuna oxidada a torn	2				17	19
Grollera reduïda a torn	1		2		11	14
Ibèrica oxidada a torn			1			1
Àmfora ibèrica		1			8	9
Àmfora púnico-ebussitana					1	1

Material no ceràmic

Fauna: 8 ossos.
 Fauna malacològica: 1 cargol.
 Vidre: 1 s.f.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2011

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Esmaltada blanca			1			1
Reflexos metàl·lics	1				1	2
Esmaltada blanca i blava					1	1
Vidrada llisa	5		1		6	12
Comuna oxidada a torn					12	12
Grollera reduïda a torn		1			9	10
Ibèrica oxidada a torn					2	2
Àmfora ibèrica					5	5
Àmfora púnico-ebussitana		1			3	4

Material no ceràmic

Fauna: 5 ossos.
 Fauna malacològica: 1 petxina.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDA)

U. E.

2012

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S. F.	Total
Esmaltada blanca					3	3
Reflexos metàl·lics					1	1
Esmaltada blanca i blava	2				1	3
Vidrada	20	2	3	1	37	63
Vidrada decorada					1	1
Comuna oxidada a torn		1	3		36	40
Grollera reduïda a torn	5	2	3		35	45
Vernís negre indeterminat			1		1	2
Ibèrica oxidada a torn		1			58	59
Grisa emporitana					2	2
Ceràmica a mà	3				2	5
Àmfora ibèrica	1				27	28
Àmfora púnico-ebussitana	2				13	15
Àmfora indeterminada					3	3

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 16 ossos, 1 dent.
 Fauna malacològica: 1 petxina, 2 cargols.
 Escòria de vidre: 1 frag.
 Còdol: 1

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1998
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2014

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Esmaltada blanca i blava					1	1
Pisa decorada	1					1
Vidrada llisa	20	6	1		4	31
Vidrada decorada	6		1		4	11
Comuna oxidada a torn			1		24	25
Grollera reduïda a torn	2	1			37	40
Ibèrica oxidada a torn					1	1
Àmfora ibèrica					3	3

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 5 ossos.
 Vidre: 1 v., 1 s/f.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1998
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2015

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Pisa blanca	1					1
Vidrada llisa	7				24	31
Vidrada decorada	3		1			4
Comuna oxidada a torn			1		10	11
Grollera reduïda a torn	1			1	30	32
Campaniana A	1					1
Ibèrica oxidada a torn					1	1
Àmfora ibèrica					3	3

Material no ceràmic

Fauna: 5 ossos, 6 cargols.
 Vidre: 6 s/f.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U. E.

2017

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S. F.	Total
Àtica de figures roges	1				1	2
Copa jònia			1			1
Ibèrica oxidada a torn	6	3	1		131	141
Grisa emporitana		1			1	2
Ceràmica a mà	5	2	2		2	11
Àmfora ibèrica		2			60	62
Àmfora púnico-ebussitana	2	2			19	23
Àmfora indeterminada					3	3

Material no ceràmic

Fauna: 1 os.
 Ferro: 1 frag.
 Escòria: 1 frag.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993

PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2018

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Ibèrica oxidada a tom	1	2			46	49
Grisa emporitana			1		1	2
Ceràmica a mà	1	1			3	5
Àmfora ibèrica					28	28
Àmfora púnico-ebussitana					3	3
Àmfora cartaginesa					2	2

Material no ceràmic

--

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2020

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Àtica de vernís negre			1			1
V.N. del Taller de Roses			1			1
Vernís negre indeterminat		1				1
Ibèrica oxidada a torn	2				70	72
Ibèrica reduïda a torn	1					1
Ceràmica a mà	2	1	1		11	15
Àmfora ibèrica		2			60	62
Àmfora púnico-ebussitana	1	1			8	10
Àmfora indeterminada					4	4

Material no ceràmic

Tovot: 3 frags.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDA)

U.E.

2032

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Vernís negre indeterminat					1	1
Grisa emporitana					2	2
Ibèrica oxidada a torn	1				59	60
Ceràmica a mà					8	8
Àmfora ibèrica		1			39	40
Àmfora púnico-ebussitana	1				6	7
Àmfora indeterminada					3	3

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 8 ossos, 1 mandíbula.
 Tovot: 1 frag. de llar.
 Còdol.: 1.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U. E.

2040

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S. F.	Total
Àtica de vernís negre			1		2	3
Ibèrica pintada					5	5
Grisa emporitana	2				2	4
Grisa d'Occident (?)	2	1	2		1	6
Ibèrica oxidada a torn	13	2			117	132
Ibèrica reduïda a torn					27	27
Ceràmica a mà	7		6		54	67
Àmfora ibèrica	1	3			87	91
Àmfora massaliota		1			3	4
Àmfora púnico-ebussitana	4	3			27	34
Àmfora indeterminada		1			9	10
Fusaiola						1

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 19 ossos.
 Tovot: 4 frags. de llar, 9 s/f.
 Còdols: 7.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U. E.

2041

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S. F.	Total
Àtica de vernís negre	1		1		1	3
Ibèrica pintada					13	13
Ibèrica oxidada a tom	4	2			107	113
Ibèrica reduïda a tom	2	1			1	4
Ceràmica a mà	4	2	1		23	30
Àmfora ibèrica	4	4			176	184
Àmfora massaliota		1				1
Àmfora púnico-ebussitana	2	1			29	32
Àmfora indeterminada					9	9

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 3 ossos.
 Fauna malacològica: 2 petxines.
 Tovot: 2 frags. de llar.
 Còdol: 1.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDA)

U.E.

2044

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Àtica de figures roges	1					1
Àtica de vernís negre			1			1
V.N.Petites Estampetes			1			1
Campaniana A			1		1	2
Vernís negre indeterminat	2		4		3	9
Grisa emporitana	1				6	7
Ibèrica pintada					1	1
Ibèrica oxidada a torn	3	4	1		174	182
Ceràmica a mà	7	8	8		70	93
Grollera reduïda a torn					3	3
Àmfora massaliota					1	1
Àmfora púnico-ebussitana	5	2	1		42	50
Àmfora cartaginesa	2	1			21	24
Àmfora greco-itàlica	1	1			16	18

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 10 ossos, 2 dents.
 Fauna malacològica: 2 petxines.
 Tovot: 16 frags. de llar.
 Còdol: 1.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2046

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Grisa emporitana					1	1
Ibèrica oxidada a tom			1		10	11
Àmfora ibèrica	1				9	10
Àmfora púnico-ebussitana					3	4
Àmfora indeterminada					1	1

Material no ceràmic

0 86

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1998
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2050

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Àtica de vernís negre					1	1
Campaniana A			2			2
Vernís negre indeterminat					2	2
Ibèrica oxidada a tom	2	10			300	312
Ceràmica a mà	2	2			16	20
Àmfora ibèrica	6	6			131	143
Àmfora púnico-ebussitana	3	3			60	66
Àmfora cartaginesa					2	2
Àmfora greco-itàlica					18	18
Àmfora itàlica					2	2
Àmfora indeterminada					32	32
Fitxes						4

Material no ceràmic

Material de construcció: 2 s/f.
 Còdols: 4.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1998
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2051

Tipus ceràmic	Vorès	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Grisa emporitana			1			1
Ibèrica oxidada a torn		2			66	68
Ceràmica a mà			1		6	7
Àmfora ibèrica	2				33	35
Àmfora púnico-ebussitana					18	18
Àmfora cartaginesa					1	1
Àmfora greco-itàlica					2	2

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 1 os.
 Material de construcció: 4 s/f.

0 88

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U. E.

2053

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S. F.	Total
Campaniana A					1	1
Grisa emporitana		1				1
Ibèrica oxidada a torn	1	2	1		91	95
Ceràmica a mà	3	2	2		15	22
Àmfora ibèrica	1	1			33	35
Àmfora massaliota					1	1
Àmfora púnico-ebussitana					22	22
Àmfora greco-itàlica					4	4
Àmfora itàlica					2	2
Àmfora indeterminada					7	7
Fitxes						1

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 8 ossos.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U. E.

2055

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S. F.	Total
Àtica de vernís negre	1		1		3	5
Campaniana A	1		1		1	3
Vernís negre indeterminat	1		1		4	6
Grisa emporitana	2	1			3	6
Ibèrica oxidada a tom	8		2		294	304
Ceràmica a mà	4	1	1		31	37
Àmfora ibèrica	8	6			108	122
Àmfora massaliota					1	1
Àmfora púnico-ebussitana	2	4	1		89	96
Àmfora cartaginesa					10	10
Àmfora greco-itàlica					37	37
Àmfora itàlica	2				6	8
Àmfora indeterminada					19	19
Fitxes						6

Material no ceràmic

Fauna terrestre: 4 ossos, 1 dent.
 Material de construcció: 1 tegula, 11 s/f.
 Plom: 1 disc.
 Còdols: 1.

ST. SEBASTIA DE LA GUARDA-1993
PALAFRUGELL (BAIX EMPORDÀ)

U.E.

2057

Tipus ceràmic	Vores	Nanses	Fons	Altres	S.F.	Total
Àtica de vernís negre			1			1
Campaniana B	1					1
Grisa emporitana			1			1
Ibèrica oxidada a torn	1	1			30	32
Ibèrica reduïda a torn				1		1
Ceràmica a mà		1			7	8
Àmfora ibèrica		1			10	11
Àmfora púnico-ebussitana					12	12
Àmfora cartaginesa					1	1
Àmfora greco-itàlica					3	3
Àmfora itàlica					1	1
Àmfora indeterminada					13	13

Material no ceràmic

Material de construcció: 1 tegula.
 Ferro: 1 frag.

Làmina I

U.E. 1003.

1. SSG-93-1003-1. Vidrada.
2. SSG-93-1003-2. Àmfora ibèrica.

U.E. 1011.

3. SSG-93-1011-1. Àtica de figures roges.
4. SSG-93-1011-2. Esmaltada blanca i blava.
5. SSG-93-1011-3. Vidrada decorada.
6. SSG-93-1011-4. Grollera reduïda a torn.
7. SSG-93-1011-5. Vidrada decorada.

Làmina II

U.E. 1011.

1. SSG-93-1011-6. Grollera reduïda a torn.
2. SSG-93-1011-7. Vidrada.

U.E. 1019.

3. SSG-93-1019-1. Vidrada decorada.
4. SSG-93-1019-2. Vidrada decorada.

U.E. 1018.

5. SSG-93-1018-1. Esmaltada blanca i blava (“de la ditada”).

Làmina III

U.E. 1018.

1. SSG-93-1018-2. Vidrada.

U.E. 1023.

2. SSG-93-1023-1. Vidrada.
3. SSG-93-1023-2. Vidrada.

U.E. 1024.

4. SSG-93-1024-1. Vidrada.
5. SSG-93-1024-2. Grollera reduïda a torn.

Làmina IV

U.E. 1024.

1. SSG-93-1024-3. Grollera reduïda a torn.
2. SSG-93-1024-4. Grollera reduïda a torn.
3. SSG-93-1024-5. Grollera reduïda a torn.

Làmina V

U.E. 1032.

1. SSG-93-1032-1. Àmfora ibèrica.
2. SSG-93-1032-2. Àmfora ibèrica.
3. SSG-93-1032-3. Ceràmica a mà.
4. SSG-93-1032-4. Plom.

U.E. 1033.

5. SSG-93-1033-1. Grisa emporitana.
6. SSG-93-1033-2. Àtica de vernís negre. Skyphos.
7. SSG-93-1033-3. Àtica de vernís negre.
8. SSG-93-1033-4. Grisa vernissada i decorada a motllo (Bol hel·lenístic ?).

U.E. 1034.

9. SSG-93-1034-1. Fusaiola.
10. SSG-93-1034-2. Àmfora ibèrica.
11. SSG-93-1034-3. Morter massaliota.
12. SSG-93-1034-4. Ceràmica a mà.

Làmina VI

U.E. 2002.

1. SSG-93-2002-1. Vidrada.
2. SSG-93-2002-2. Vidrada.
3. SSG-93-2002-3. Vidrada.
4. SSG-93-2002-4. Grollera reduïda a torn.

Làmina VII

U.E. 2002.

1. SSG-93-2002-5. Ibèrica oxidada a torn.
2. SSG-93-2002-6. Àmfora ibèrica.
3. SSG-93-2002-7. Esmaltada blanca.

U.E. 2009.

4. SSG-93-2009-1. Vidrada decorada.
5. SSG-93-2009-2. Vidrada.

U.E. 2010.

6. SSG-93-2010-1. Comuna oxidada a torn.

Làmina VIII

U.E. 2012.

1. SSG-93-2012-1. Ceràmica a mà.
2. SSG-93-2012-2. Vidrada.
3. SSG-93-2012-3. Àmfora púnico-ebussitana, f. PE-16.
4. SSG-93-2012-4. Vidrada.

U.E. 2014.

5. SSG-93-2014-1. Vidrada decorada.

U.E. 2017.

6. SSG-93-2017-1. Ibèrica oxidada a torn. Kalathos.
7. SSG-93-2017-2. Ceràmica a mà.
8. SSG-93-2017-3. Ibèrica oxidada a torn.
9. SSG-93-2017-4. Ceràmica a mà.
10. SSG-93-2017-5. Ceràmica a mà.
11. SSG-93-2017-6. Àtica de figures roges.
12. SSG-93-2017-7. Àmfora púnico-ebussitana.

Làmina IX

U.E. 2020.

1. SSG-93-2020-1. Àmfora púnico-ebussitana, f. PE-16.
2. SSG-93-2020-2. Vernís negre del Taller de Roses.
3. SSG-93-2020-3. Àtica de vernís negre.
4. SSG-93-2020-4. Ibèrica reduïda a torn.
5. SSG-93-2020-5. Ibèrica oxidada a torn.

U.E. 2024.

6. SSG-93-2024-1. Ibèrica oxidada a torn.
7. SSG-93-2024-2. Ceràmica a mà.

U.E. 2027.

8. SSG-93-2027-1. Grisa emporitana.
9. SSG-93-2027-2. Ibèrica pintada.

U.E. 2032.

10. SSG-93-2032-1. Àmfora púnico-ebussitana, f. PE-15.

Làmina X

U.E. 2040.

1. SSG-93-2040-1. Ibèrica oxidada a torn.
2. SSG-93-2040-2. Ibèrica oxidada a torn.
3. SSG-93-2040-3. Grisa d'Occident. Skyphos ?
4. SSG-93-2040-4. Grisa d'Occident. Skyphos.
5. SSG-93-2040-5. Grisa emporitana.
6. SSG-93-2040-6. Fusaïola.
7. SSG-93-2040-7. Ibèrica pintada.
8. SSG-93-2040-8. Ibèrica pintada.
9. SSG-93-2040-9. Ibèrica pintada.

Làmina XI

U.E. 2040.

1. SSG-93-2040-10. Ibèrica oxidada a torn.
2. SSG-93-2040-11. Ceràmica a mà.
3. SSG-93-2040-12. Àmfora ibèrica.
4. SSG-93-2040-13. Àmfora ibèrica.

U.E. 2041.

5. SSG-93-2041-1. Ceràmica a mà.

Làmina XII

U.E. 2041.

1. SSG-93-2041-2. Àtica de vernís negre. Grafit “ΣΩ”.
2. SSG-93-2041-3. Ibèrica reduïda a torn.
3. SSG-93-2041-4. Ibèrica oxidada a torn.
4. SSG-93-2041-5. Àtica de vernís negre. Skyphos.
5. SSG-93-2041-6. Ceràmica a mà.
6. SSG-93-2041-7. Àmfora púnico-ebussitana, f. PE-12.
7. SSG-93-2041-8. Àmfora ibèrica.
8. SSG-93-2041-9. Àmfora ibèrica.
9. SSG-93-2041-10. Àmfora ibèrica.

Làmina XIII

U.E. 2044.

1. SSG-93-2044-1. Àtica de figures roges.
2. SSG-93-2044-2. Vernís negre. Taller de les Petites Estampetes.
3. SSG-93-2044-3. Grisa emporitana.
4. SSG-93-2044-4. Àmfora greco-itàlica.
5. SSG-93-2044-5. Àmfora púnico-ebussitana, f. PE-16.
6. SSG-93-2044-6. Àmfora cartaginesa, f. Mañà D1.
7. SSG-93-2044-7. Ceràmica a mà.

Làmina XIV

U.E. 2044.

1. SSG-93-2044-8. Àmfora cartaginesa, f. Mañà D1.
2. SSG-93-2044-9. Àmfora ibèrica.
3. SSG-93-2044-10. Àmfora ibèrica.
4. SSG-93-2044-11. Àmfora ibèrica.
5. SSG-93-2044-12. Àmfora ibèrica.
6. SSG-93-2044-13. Àmfora ibèrica.
7. SSG-93-2044-14. Àmfora ibèrica.
8. SSG-93-2044-15. Àmfora ibèrica.

Làmina XV

U.E. 2046.

1. SSG-93-2046-1. Àmfora ibèrica.

U.E. 2050.

2. SSG-93-2050-1. Àmfora ibèrica.
3. SSG-93-2050-2. Àmfora ibèrica.
4. SSG-93-2050-3. Ibèrica oxidada a torn. Morter.

U.E. 2051.

5. SSG-93-2051-1. Grisa emporitana.
6. SSG-93-2051-2. Àmfora ibèrica.

U.E. 2055.

7. SSG-93-2055-1. Àmfora itàlica, f. Dressel 1A.
8. SSG-93-2055-2. Campaniana A, f. Lamb. 27
9. SSG-93-2055-3. Grisa emporitana.
10. SSG-93-2055-4. Tegula.

Làmina XVI

U.E. 2055.

1. SSG-93-2055-5. Àmfora ibèrica.
2. SSG-93-2055-6. Àmfora ibèrica.

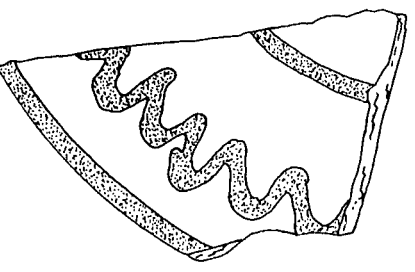
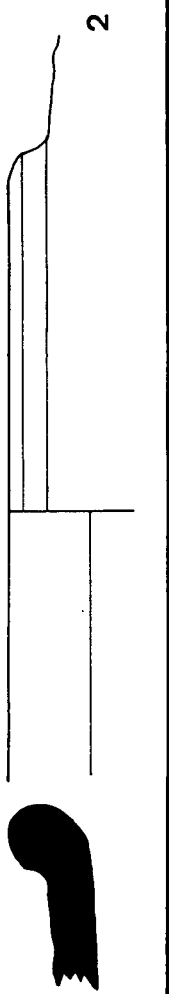
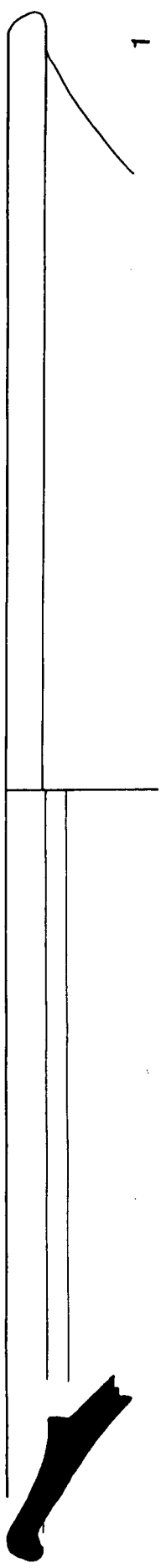
U.E. 2056.

3. SSG-93-2056-1. Àmfora púnico-ebussitana, f. PE-16.
4. SSG-93-2056-2. Àtica de figures roges. Skyphos.
5. SSG-93-2056-3. Àmfora ibèrica.

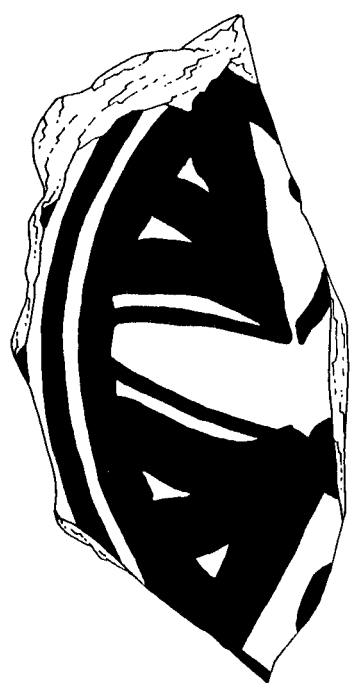
U.E. 2057.

6. SSG-93-2057-1. Campaniana B, f. Lamb. 5.
7. SSG-93-2057-2. Ibèrica oxidada a torn.
8. SSG-93-2057-3. Grisa emporitana.

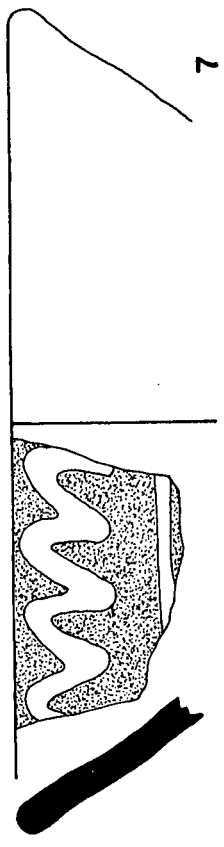
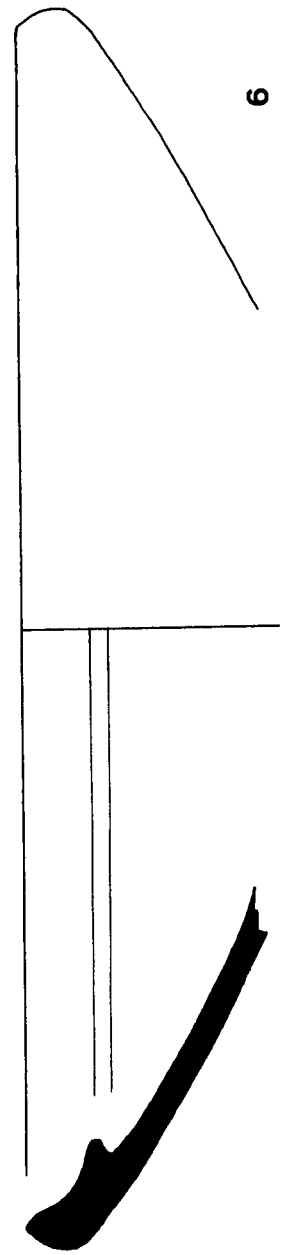
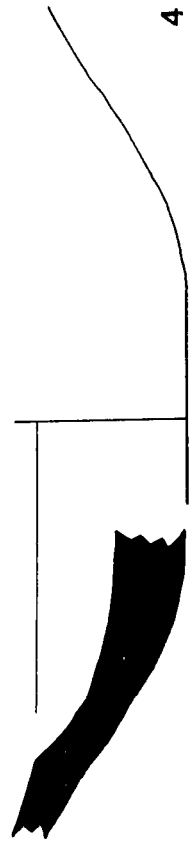
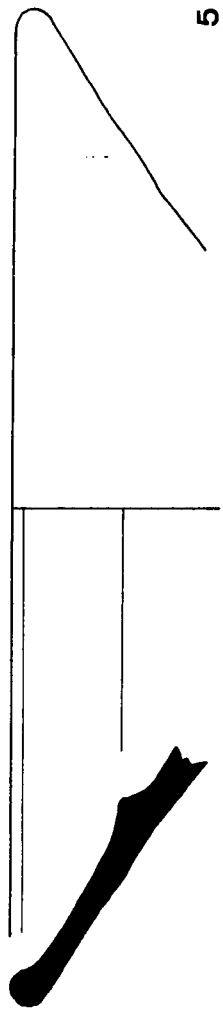
1003

1011

0 99

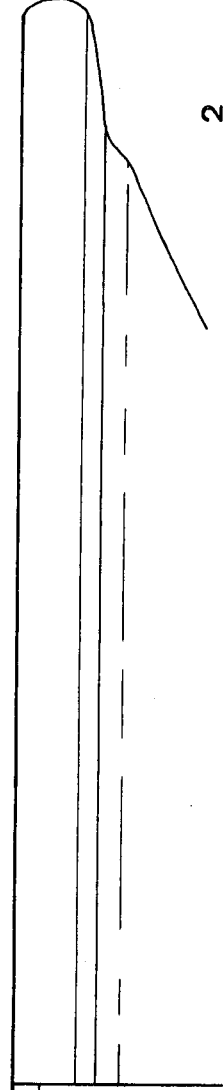
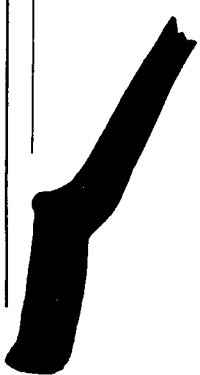
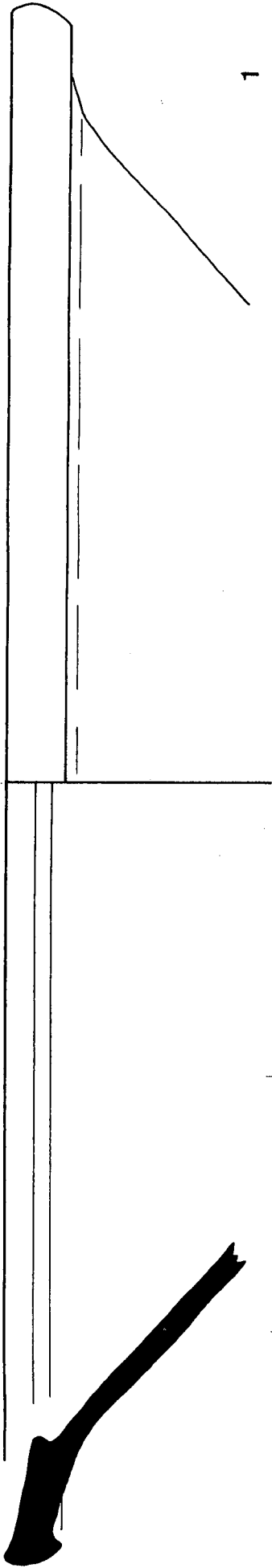

6

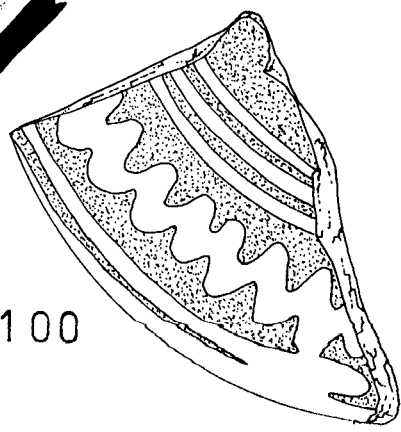
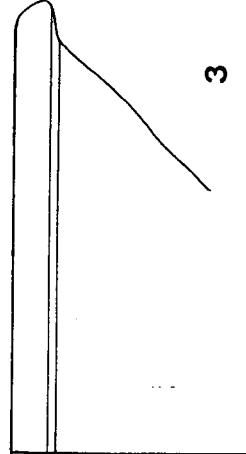
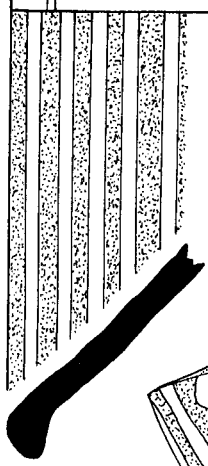
0 5cm.

II

1011

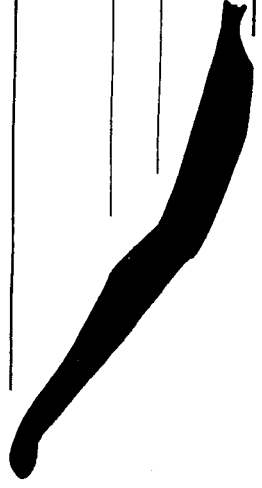
1019

0 100

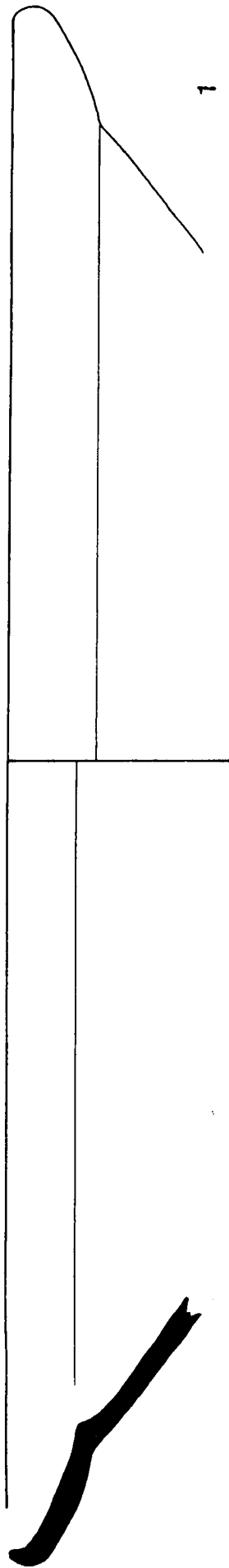
0 5 cm.

1018

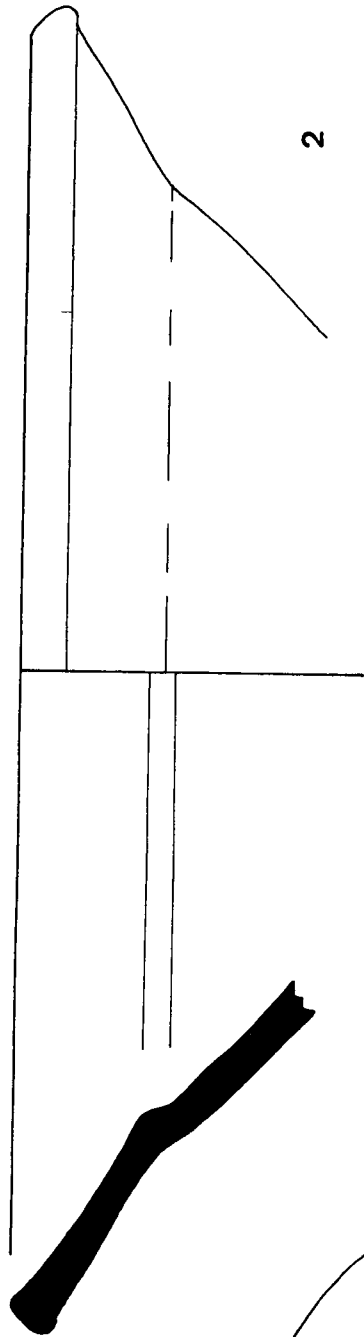
5

1018

1

1023

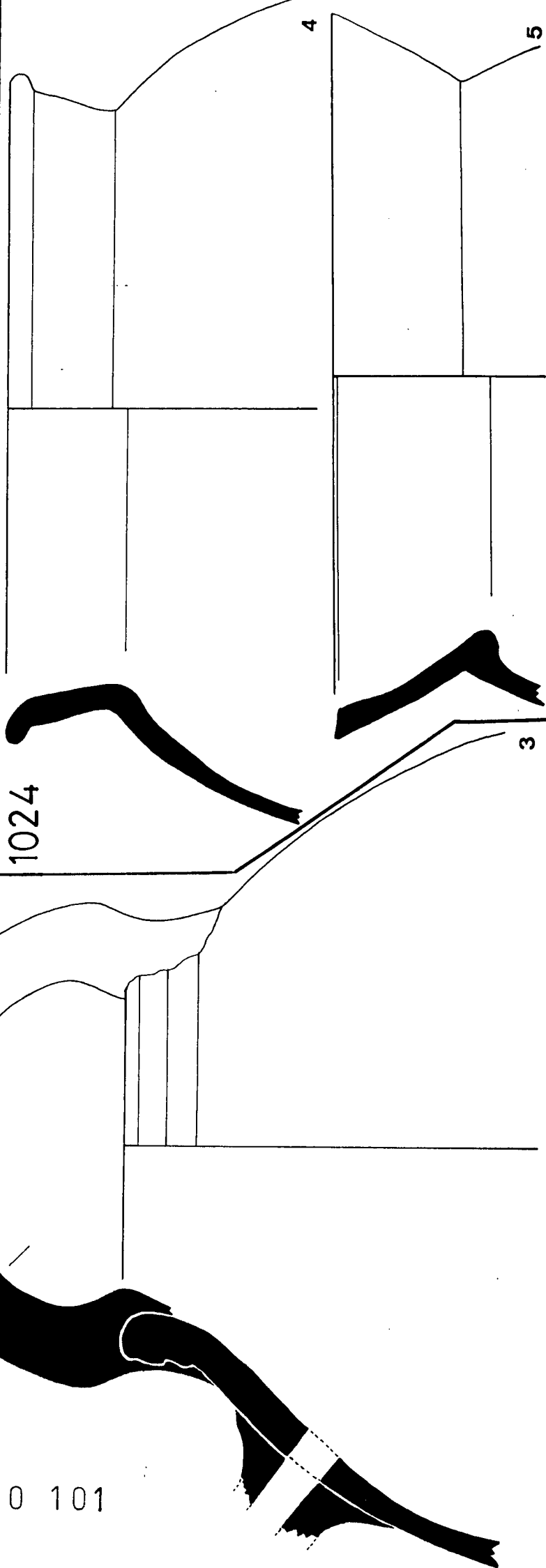
2

0 5 cm.

0 101

1024

3

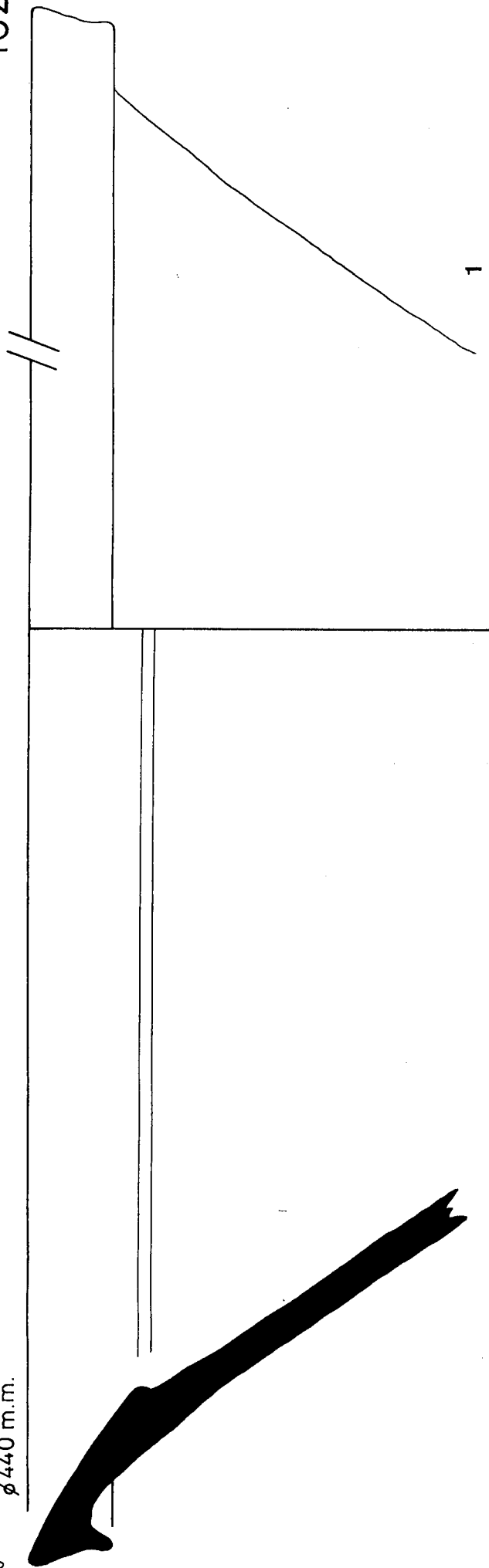
4

5

IV

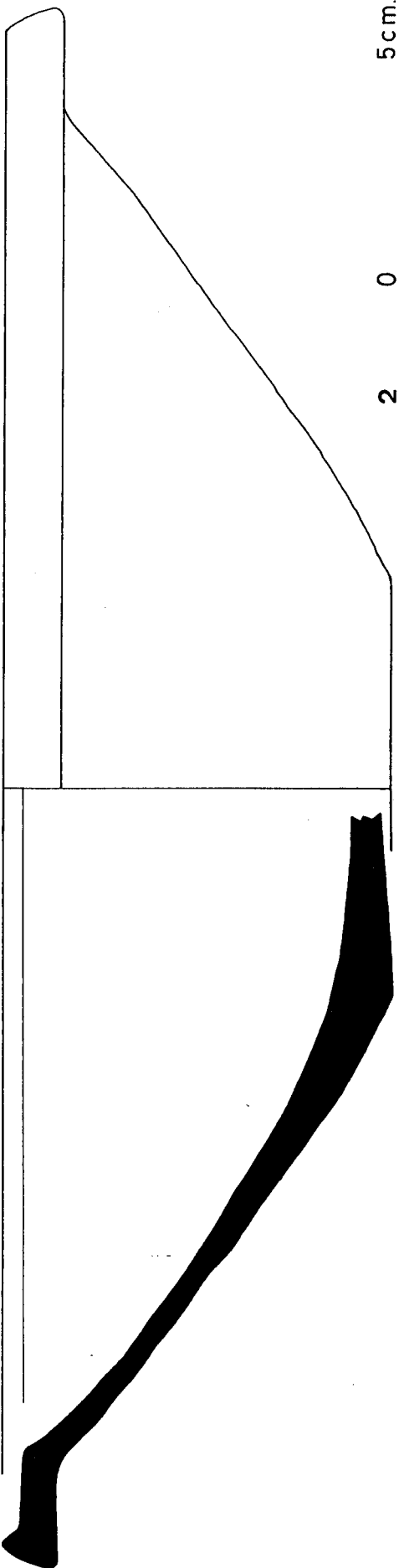
φ 440 m.m.

1024

1

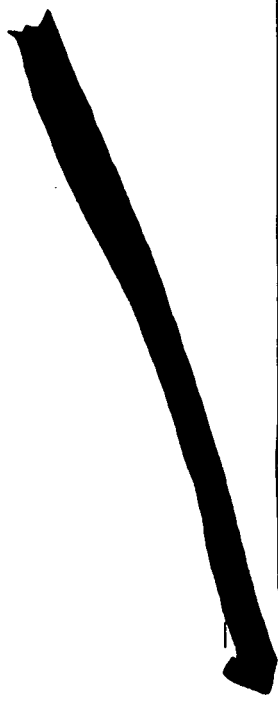
0 102

2

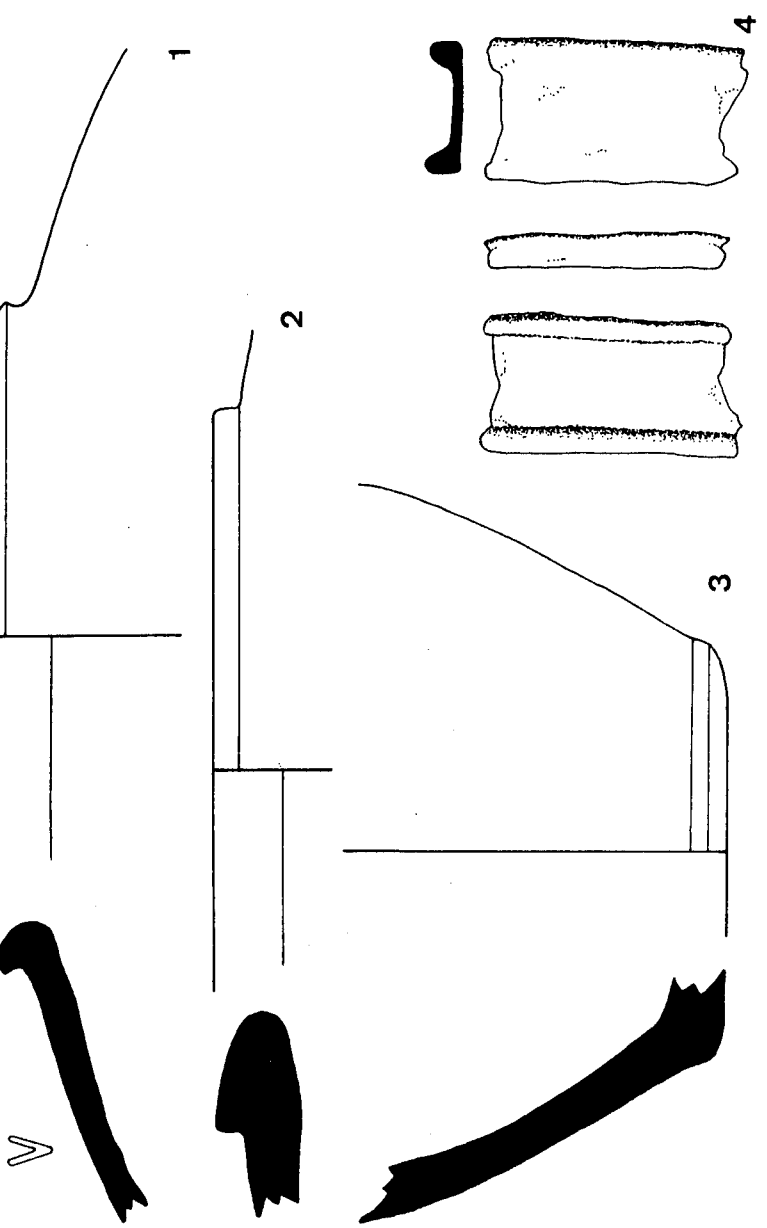
5 cm.

0

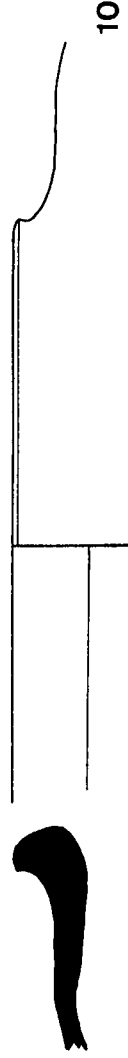
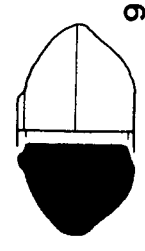
3

1032

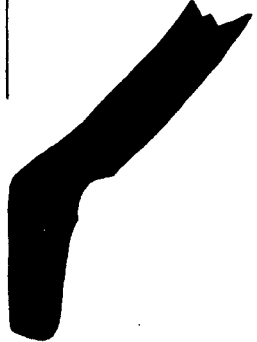

1034

0 5cm.

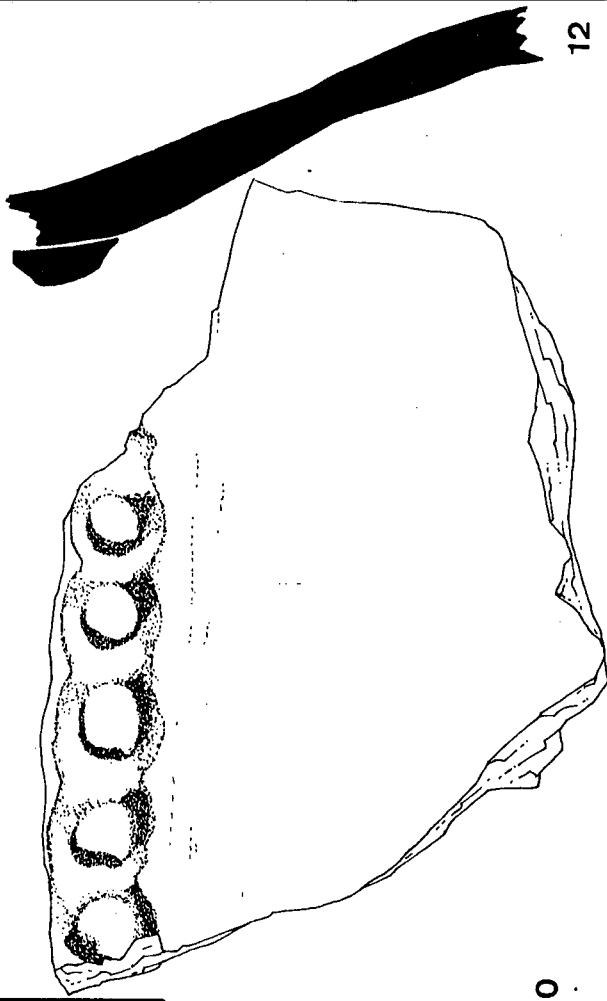
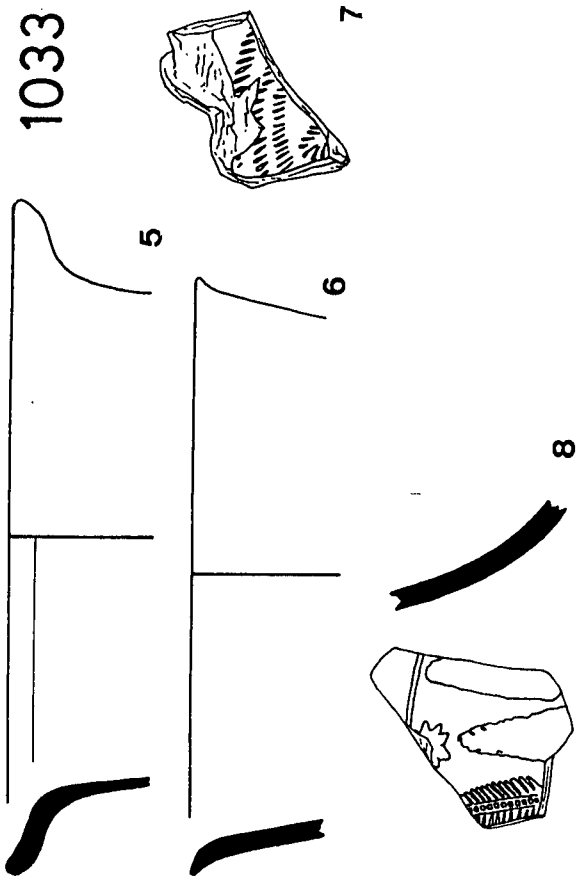

10

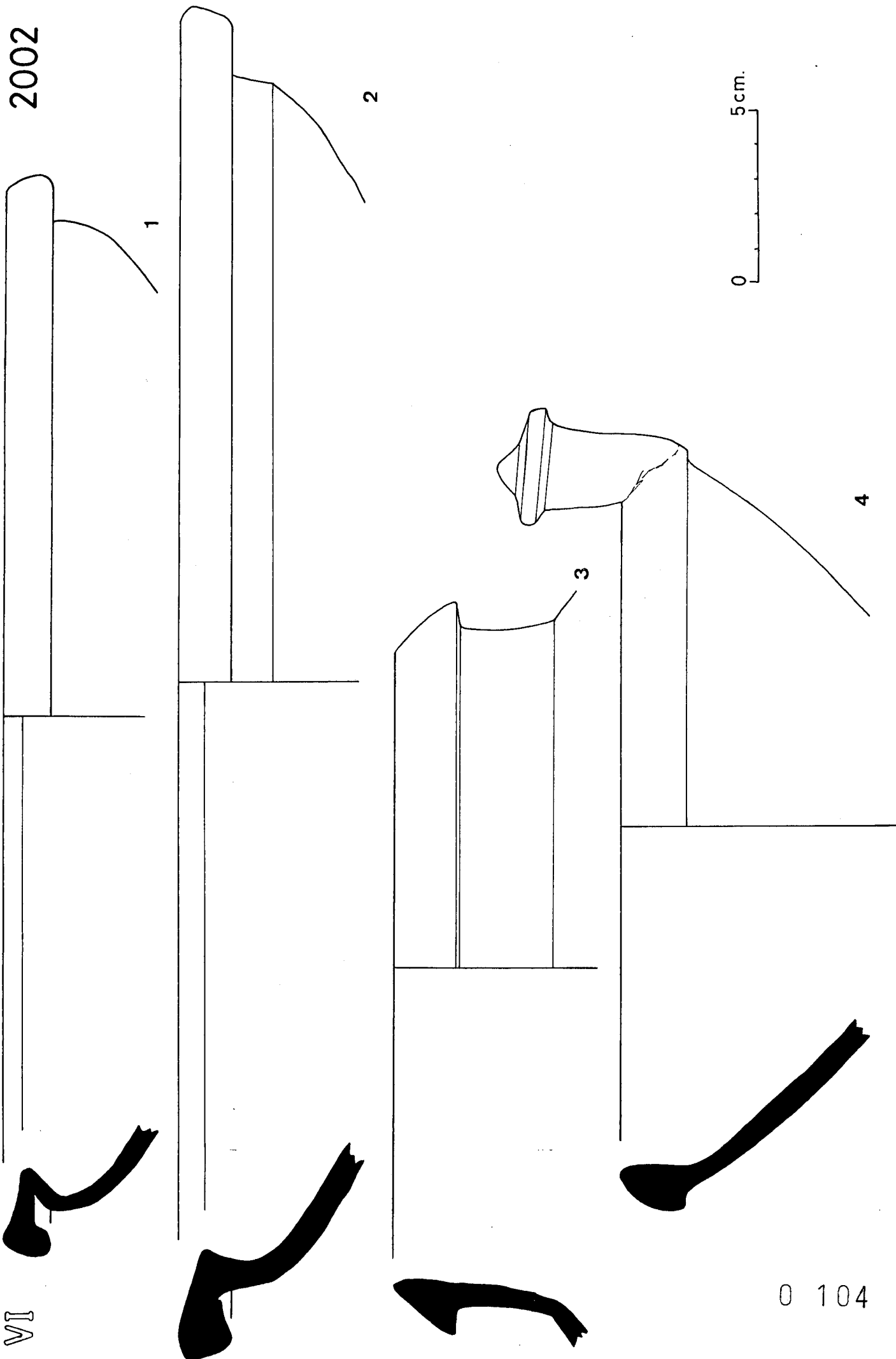

11

1033

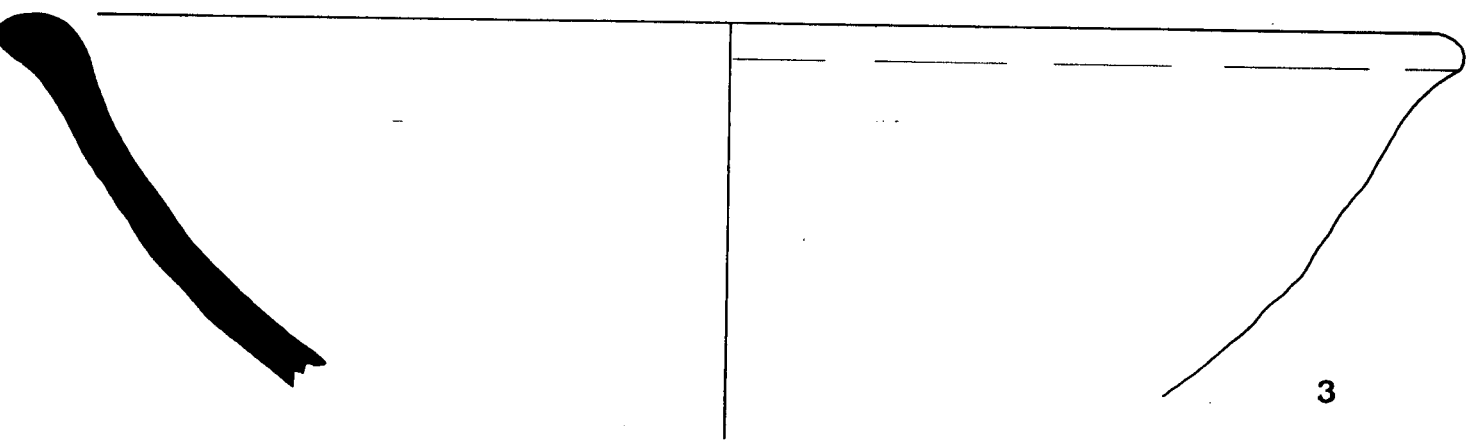
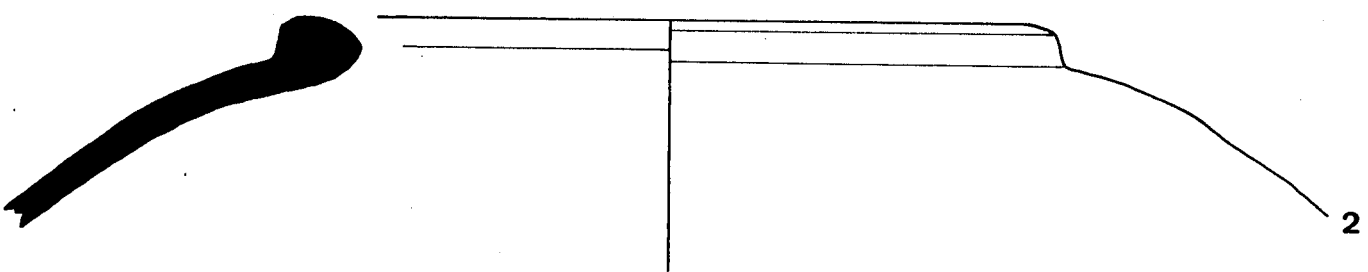
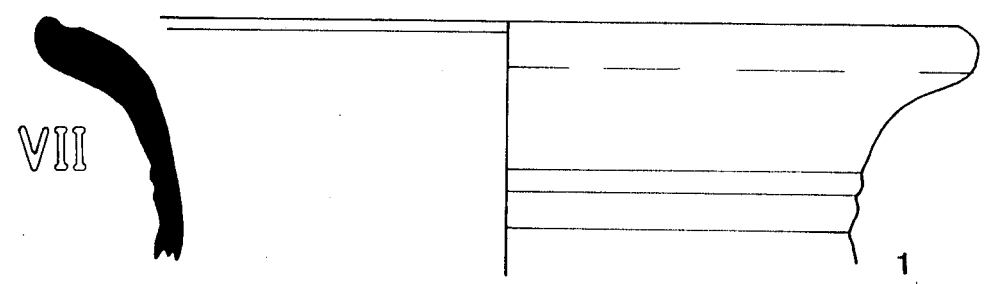

12

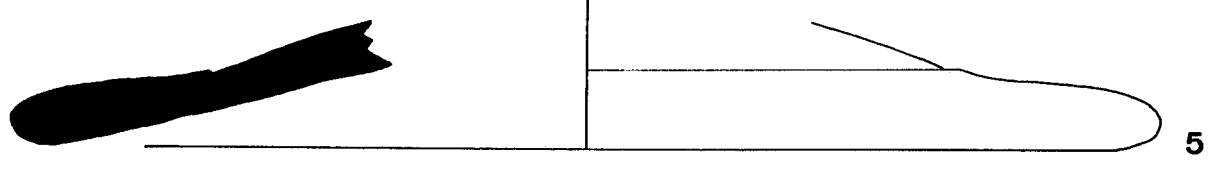
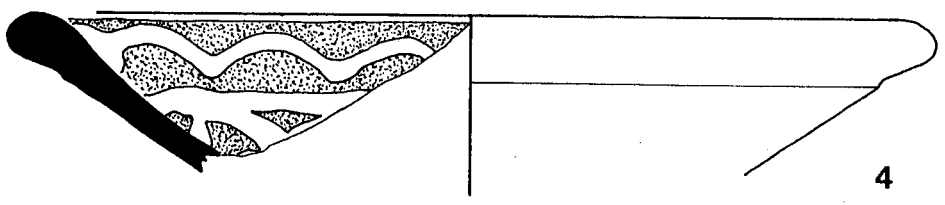

2002

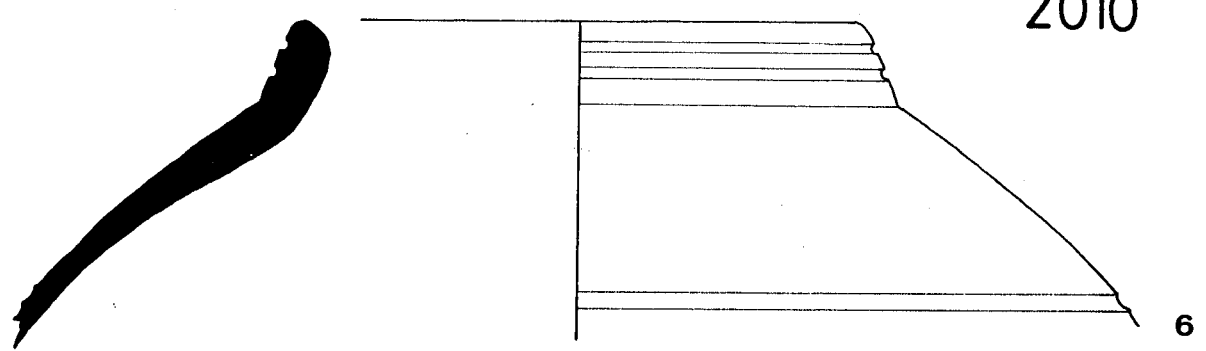
VII

2009

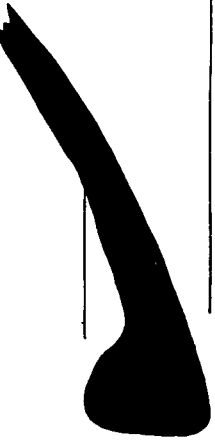
2010

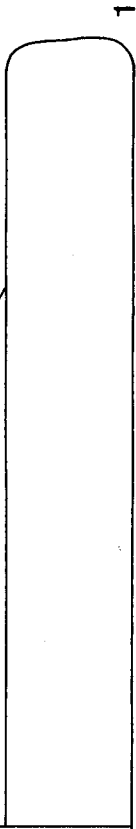
0 105

0 5cm.

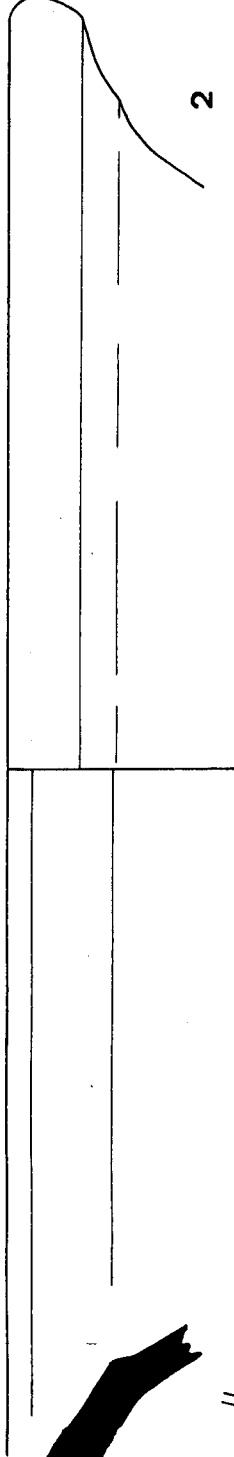
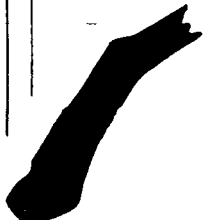
VIII

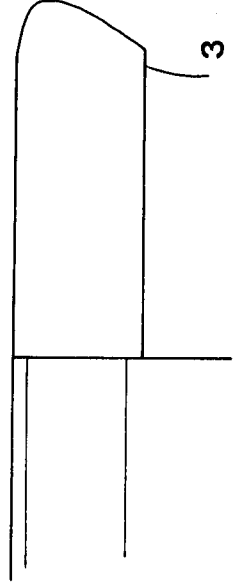
2012

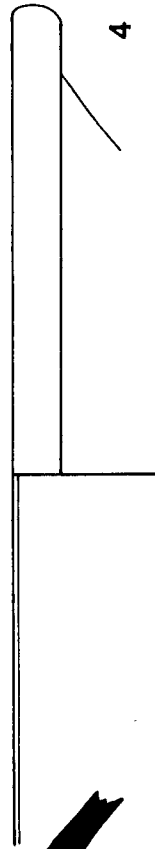
1

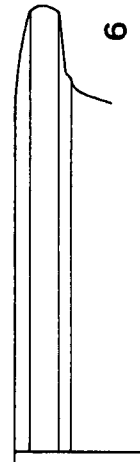
2

3

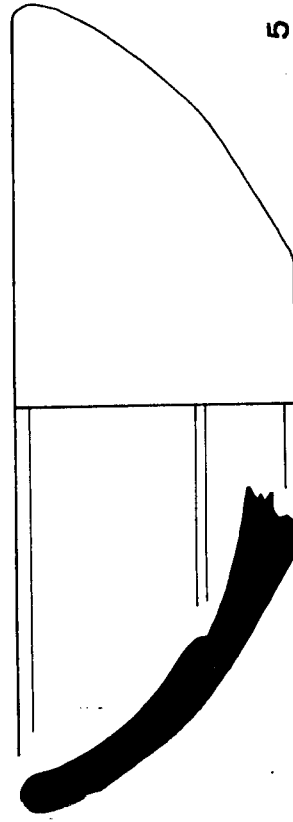

4

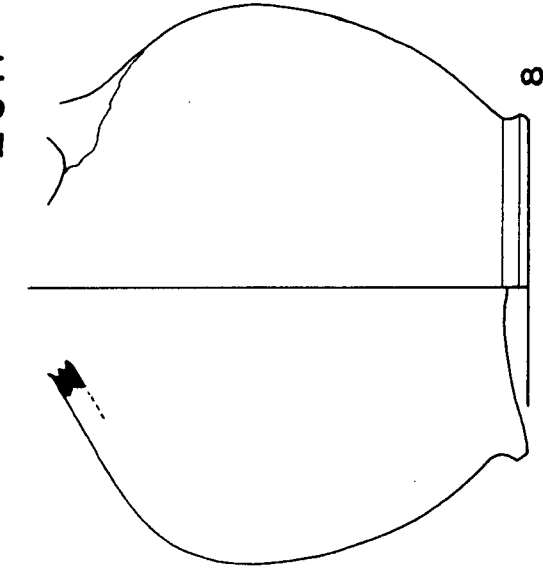
6

2014

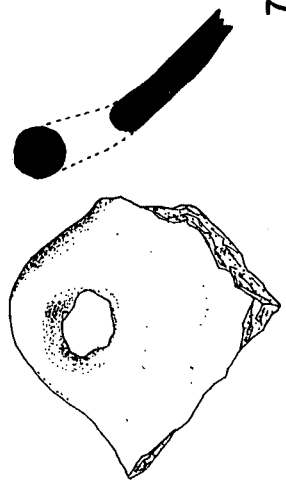

5

2017

8

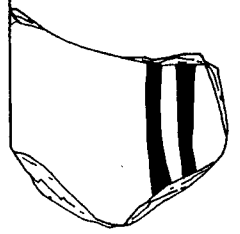
7

106

9

10

11

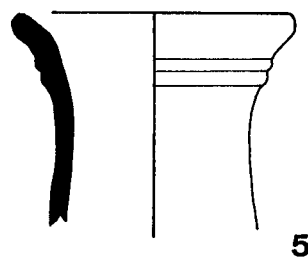
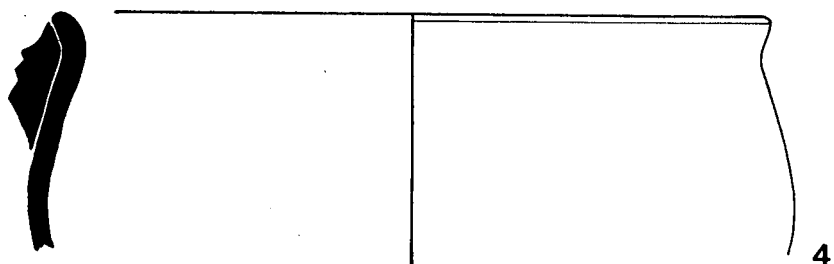
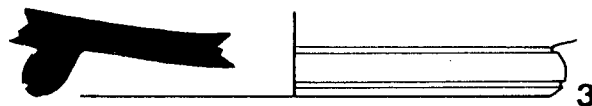
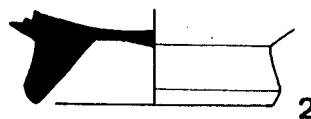
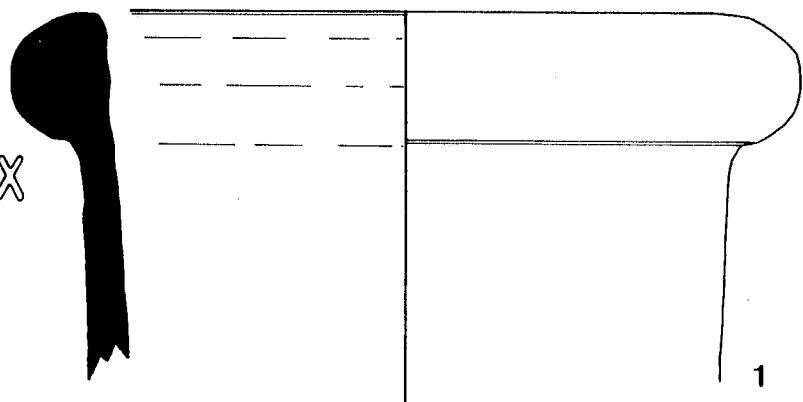

12

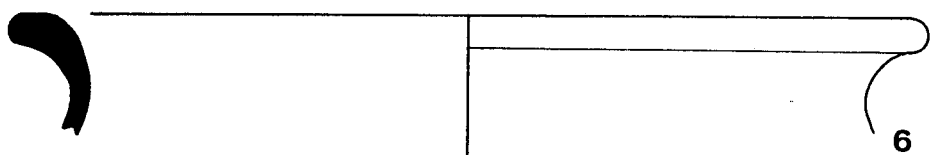

2020

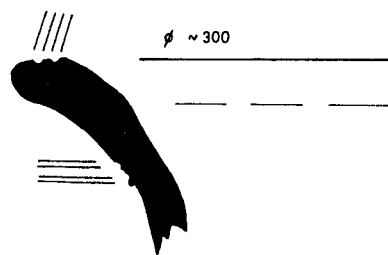
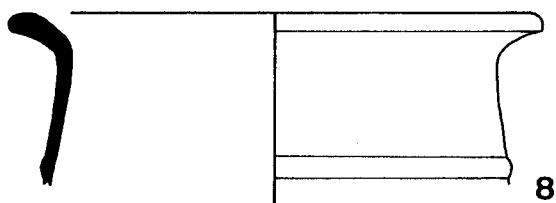
IX

2024

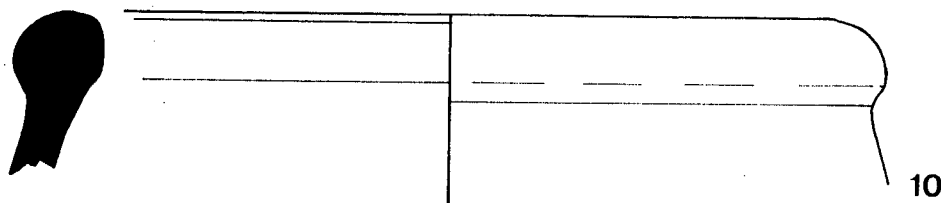

2027

9

2032

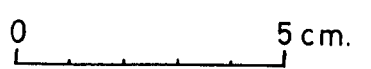
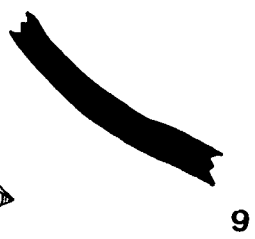
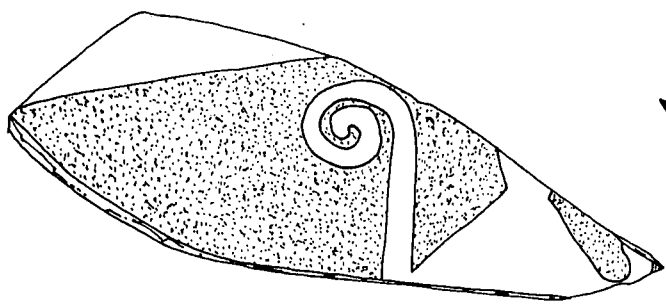
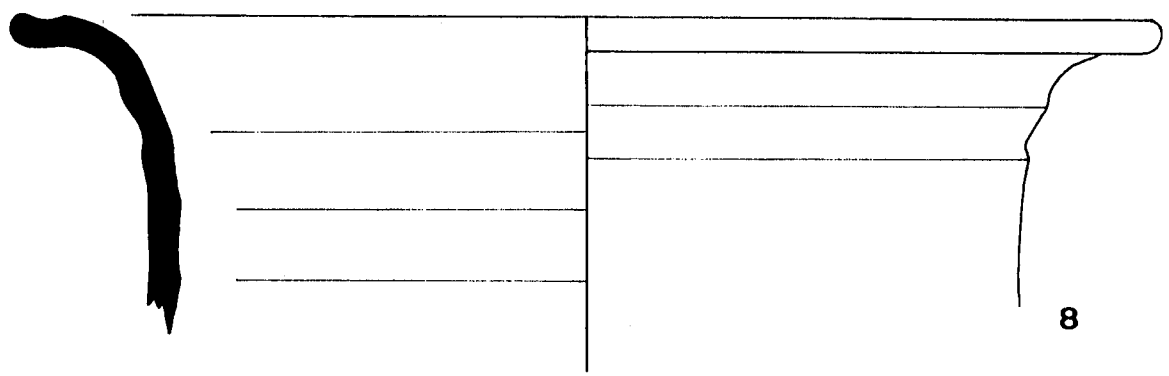
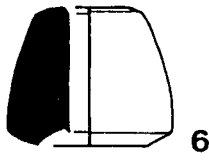
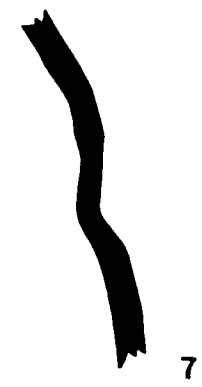
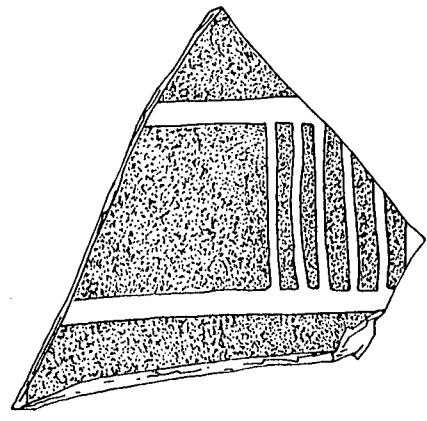
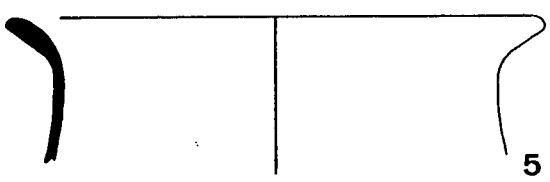
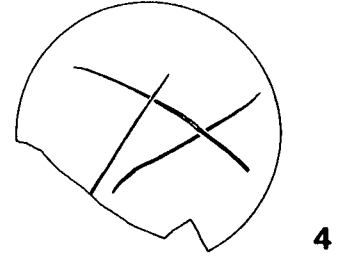
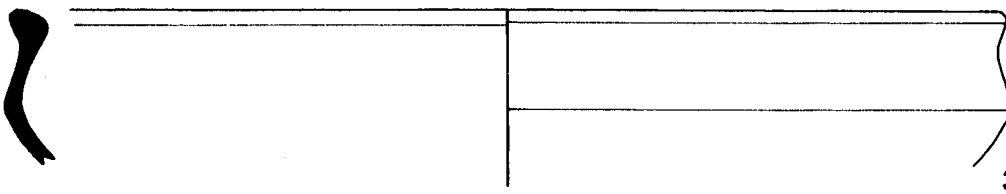
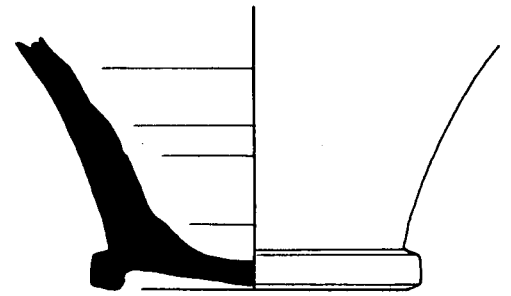
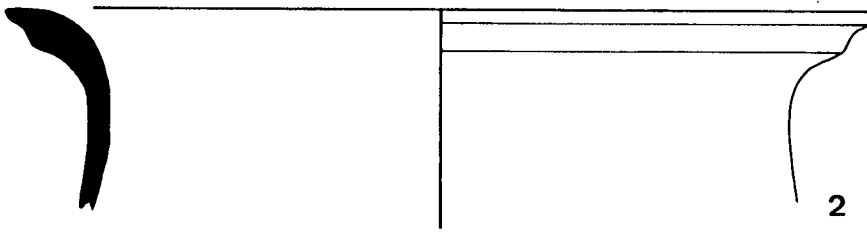
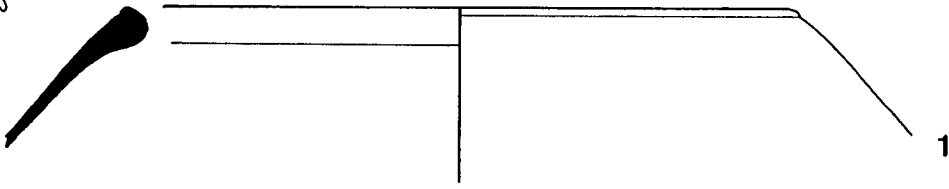
10

0 107

0 5cm.

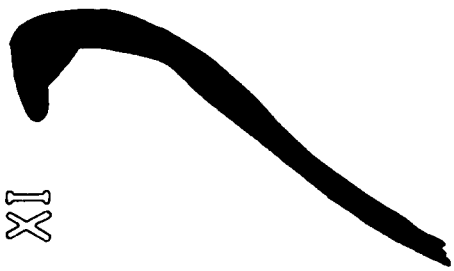
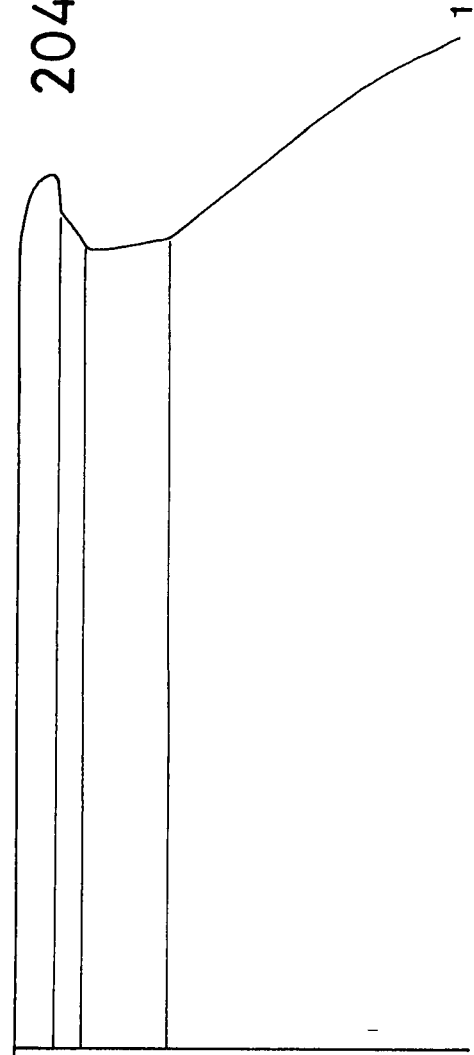
X

2040

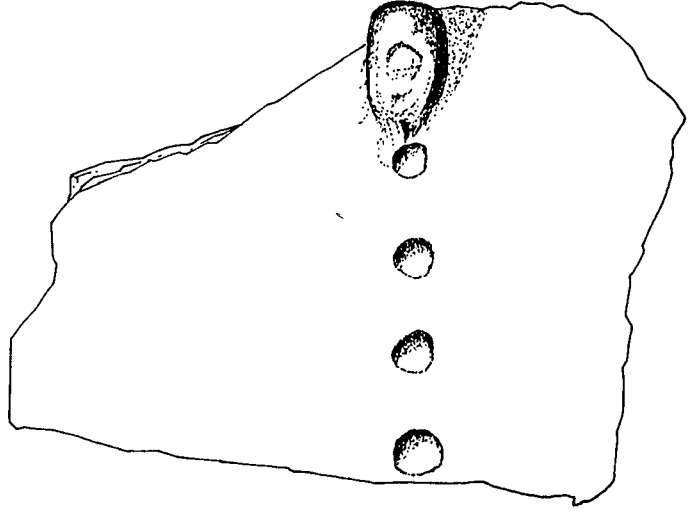
0 108

2040

2041

0 5 cm.

0 109

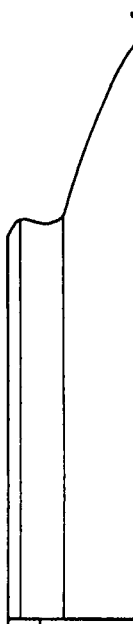
2

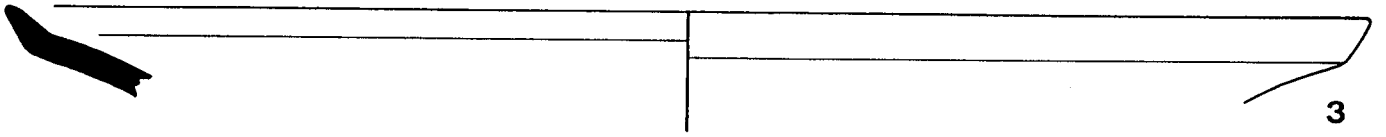
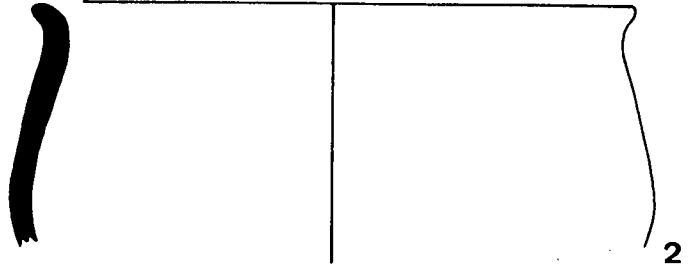
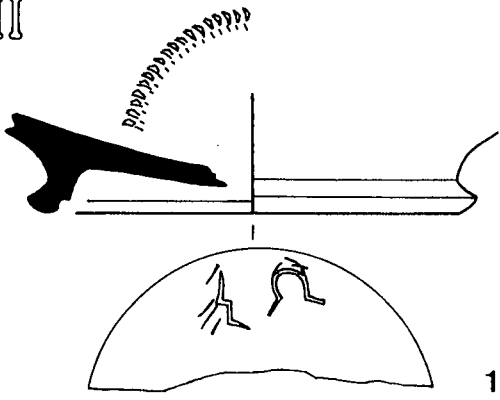

3

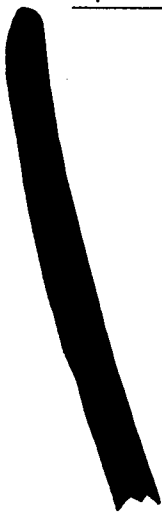

4

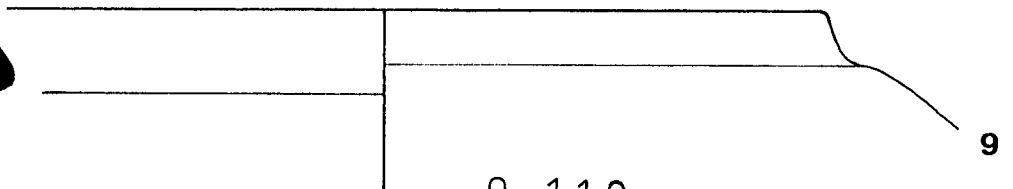
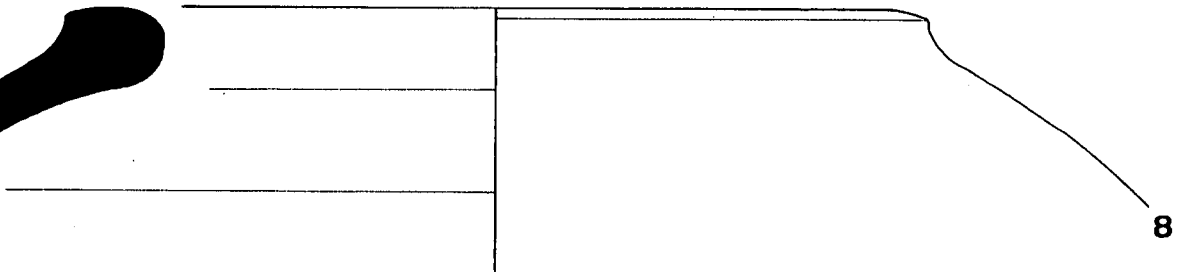
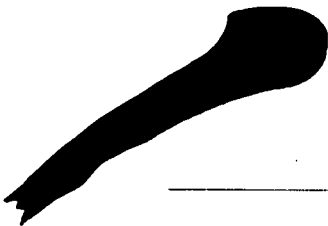
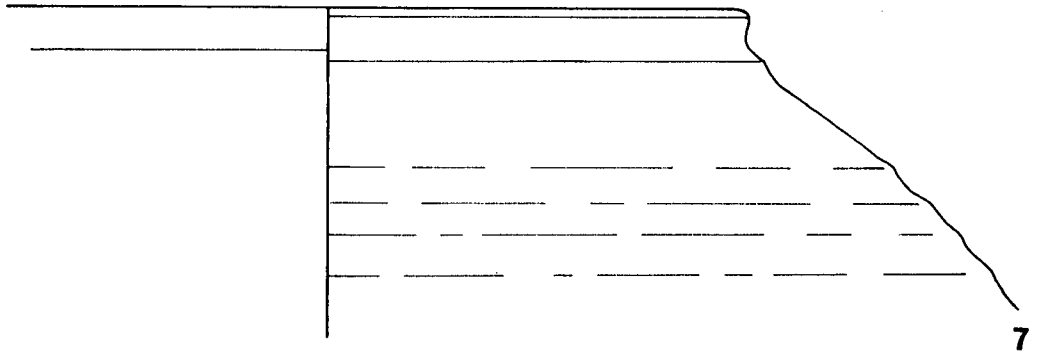
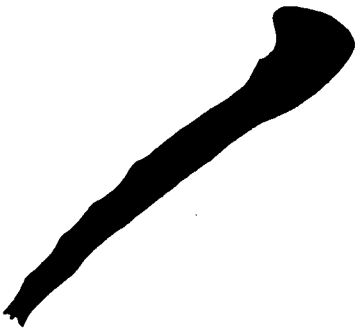
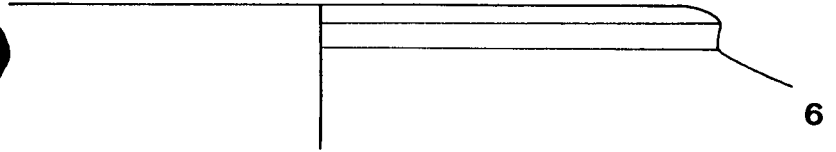

φ 390 mm.

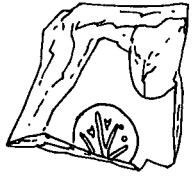

0 5cm.

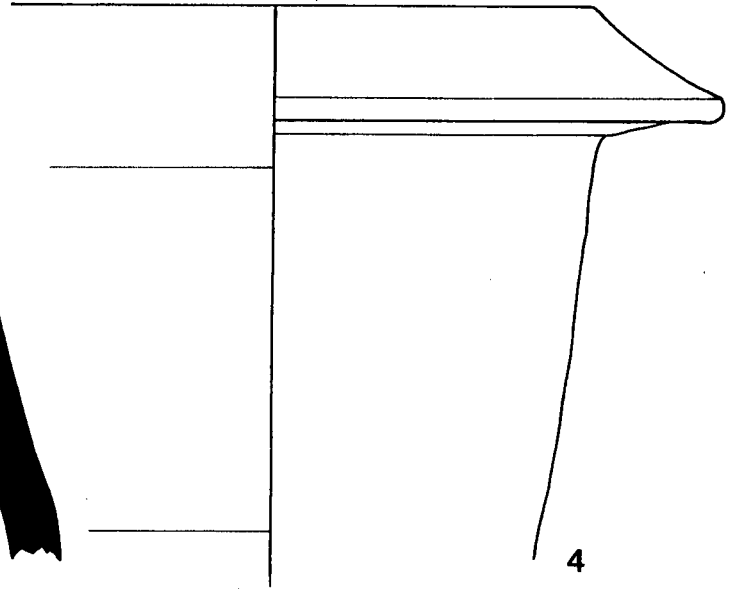

1

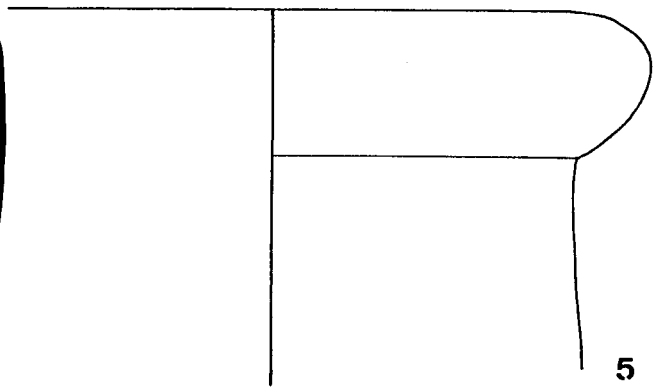

2

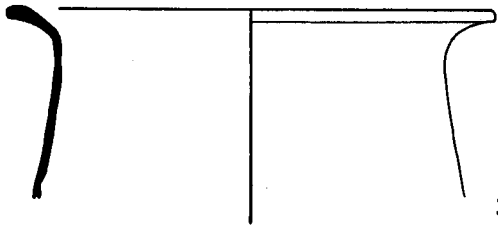

4

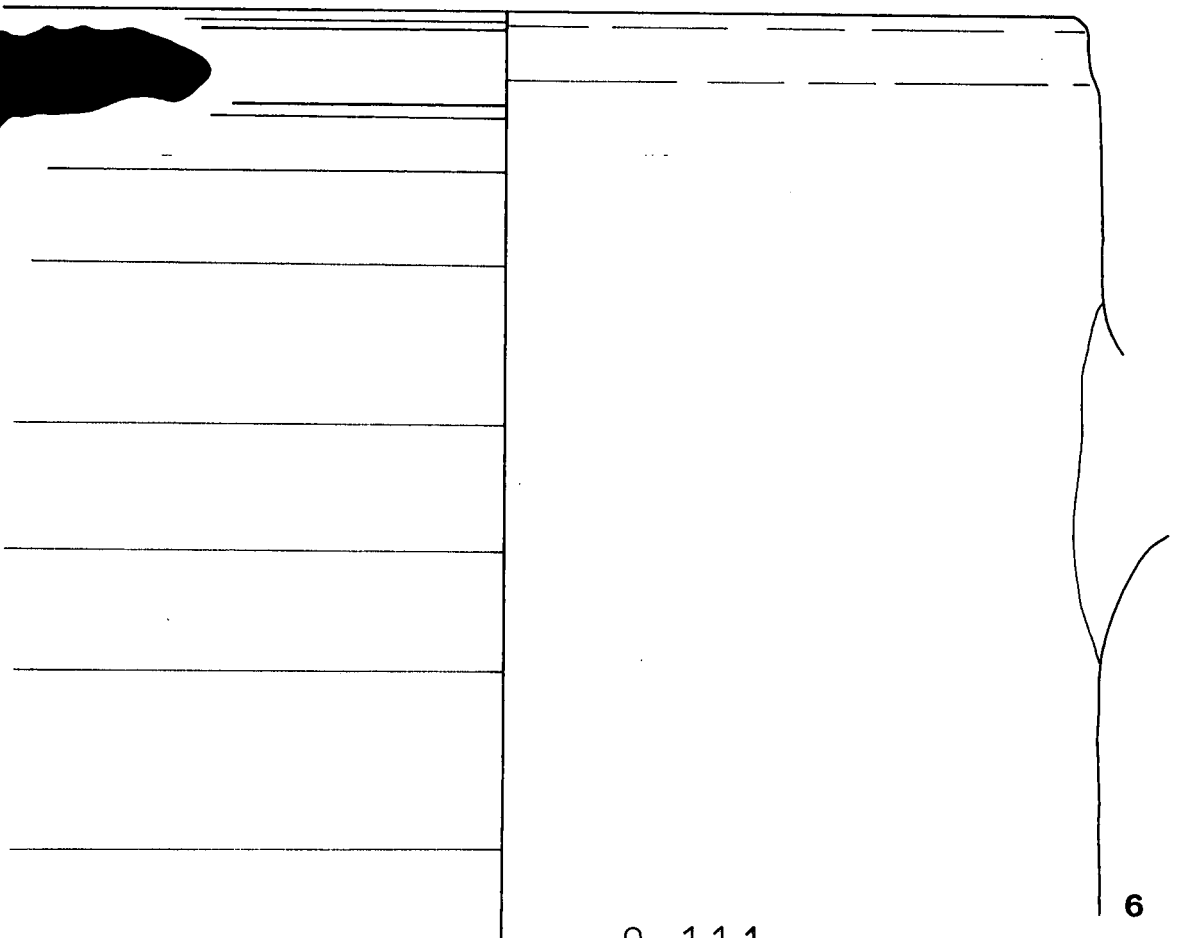
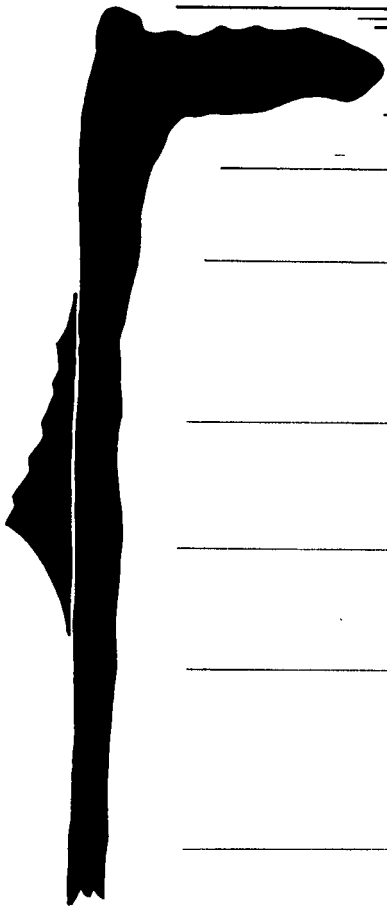
0 5 cm.

5

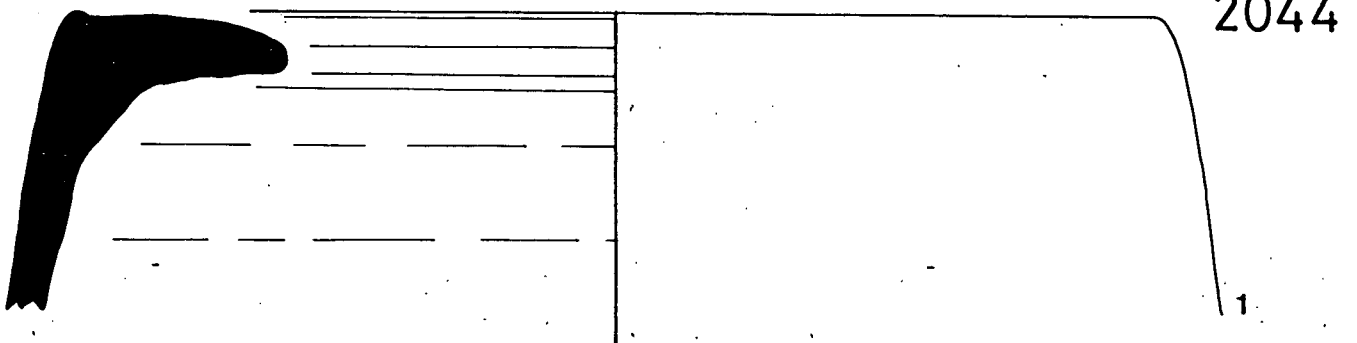
3

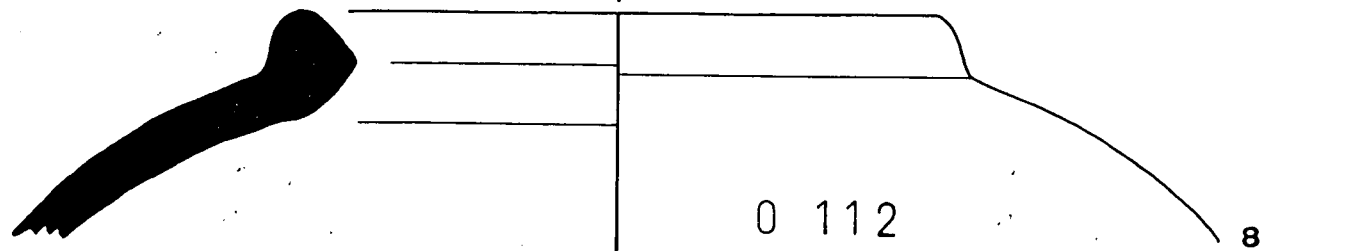
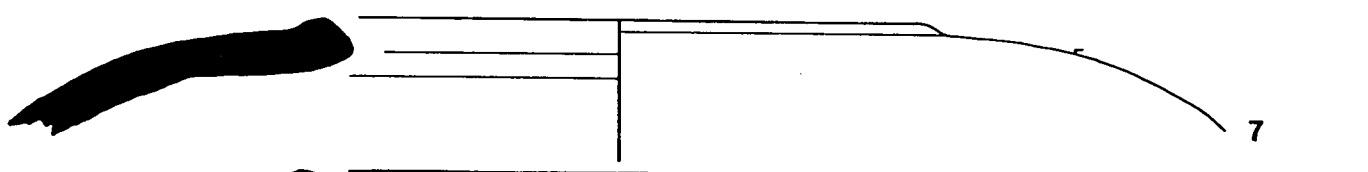
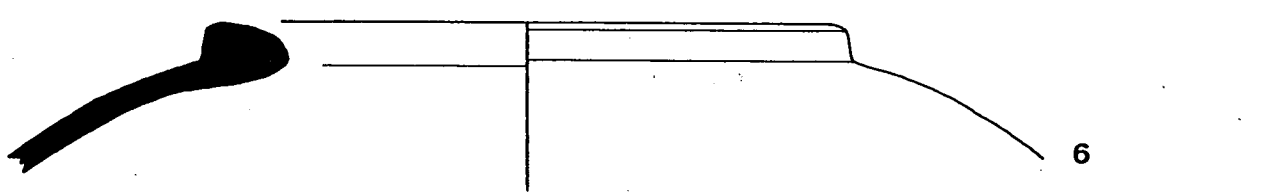
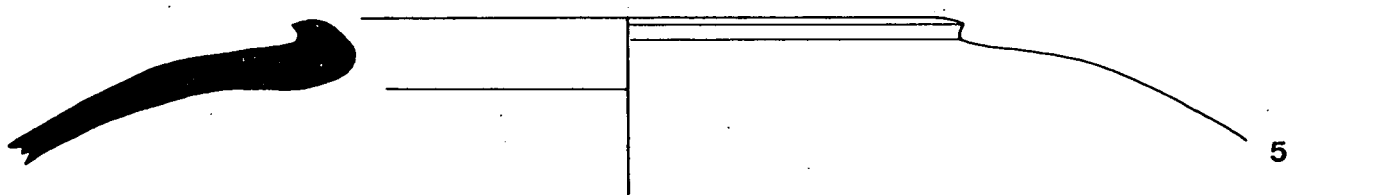
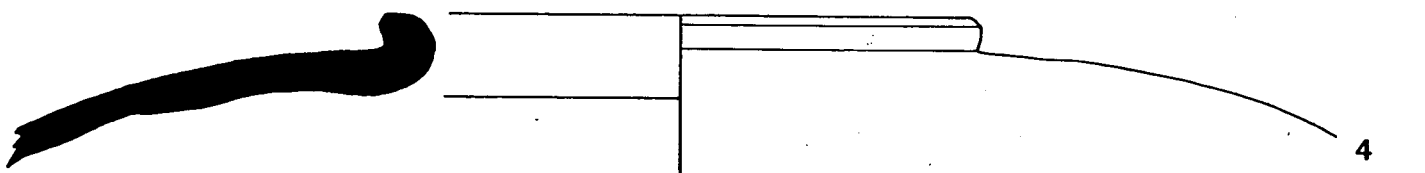
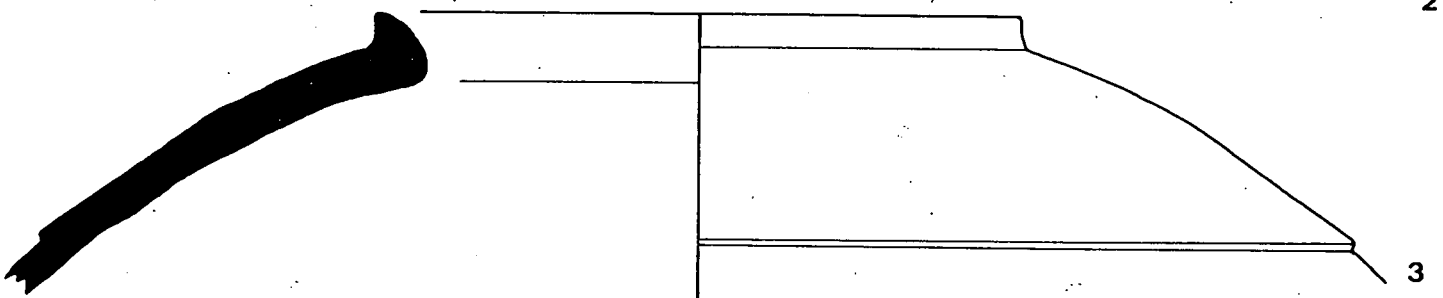
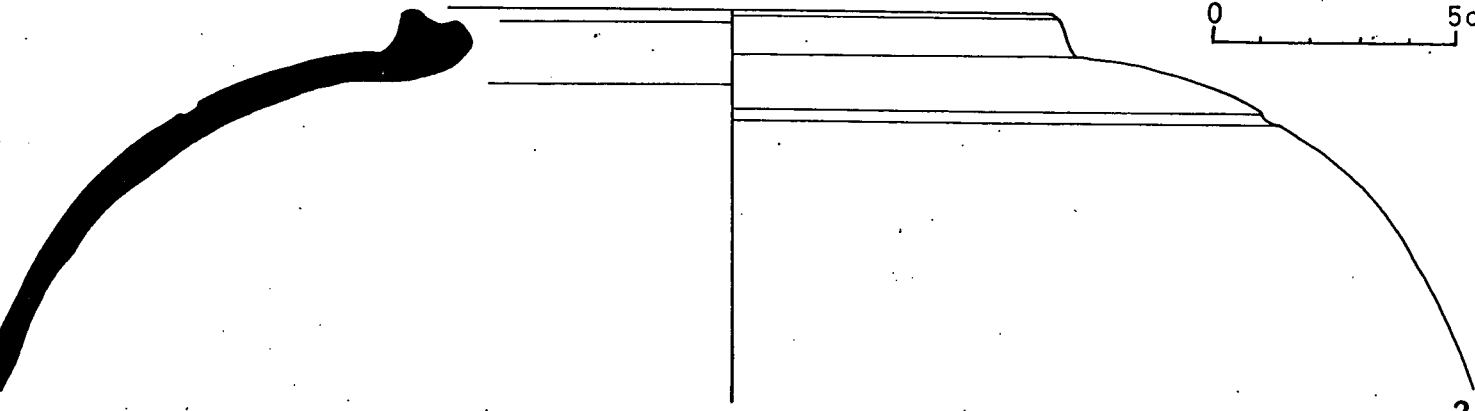
6

XIV

2044

0 5cm.

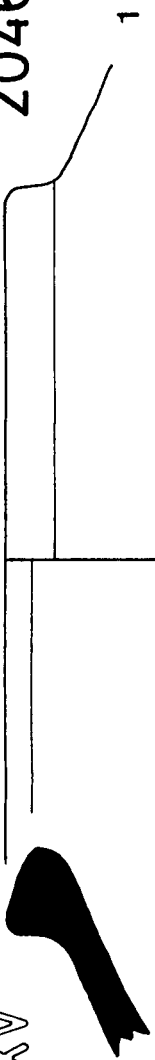

0 112

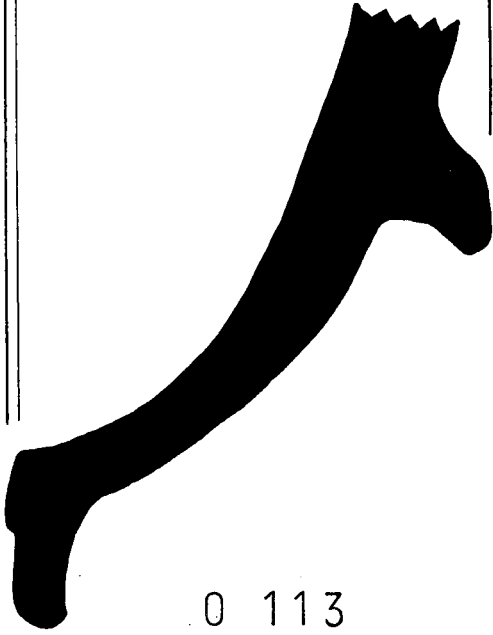
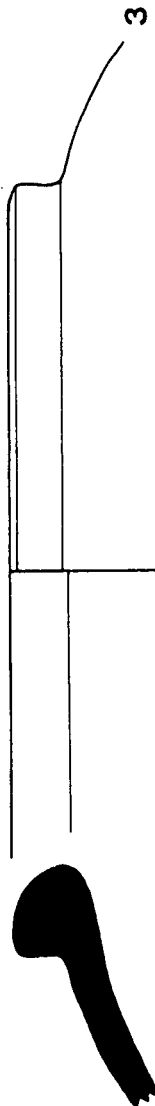
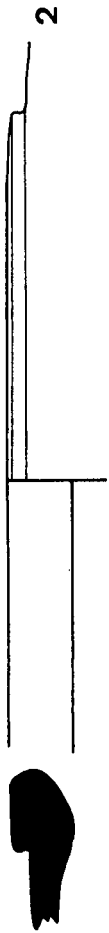
8

XV

2046

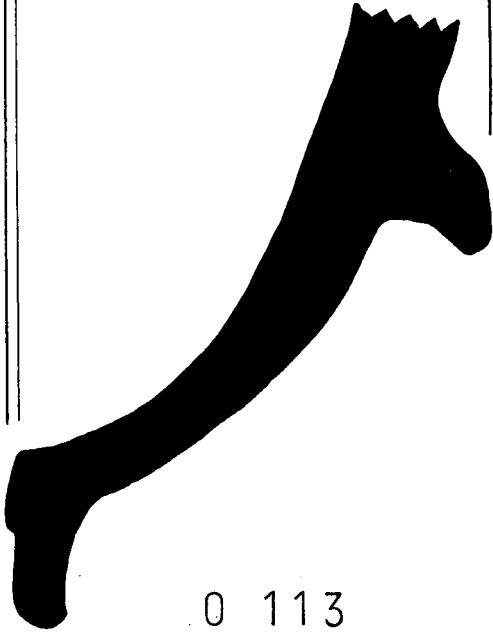
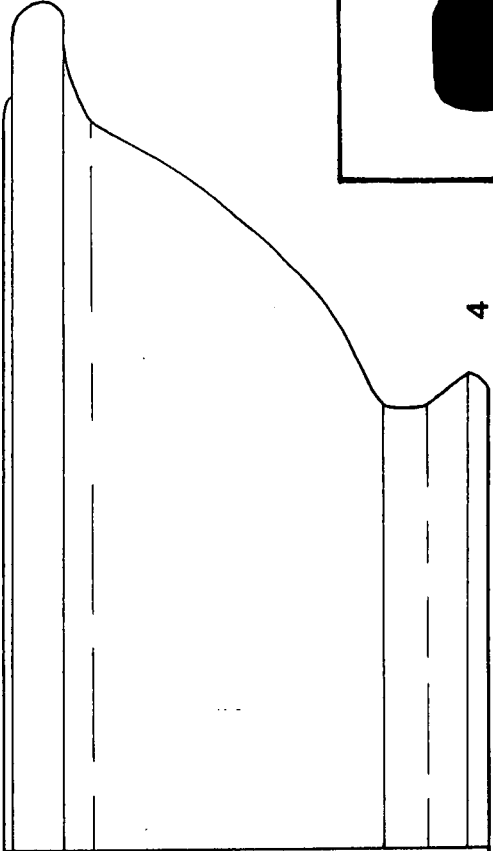
2050

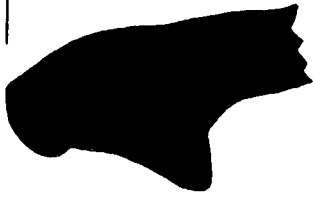
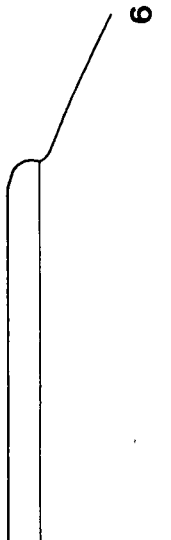
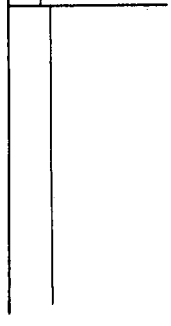
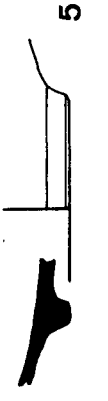
0 113

0 5 cm.

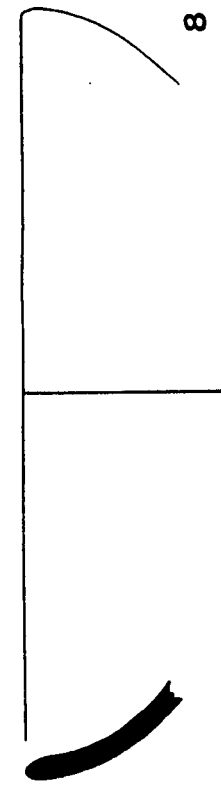
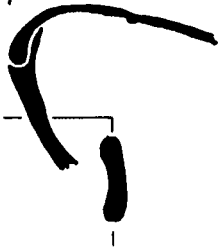
2055

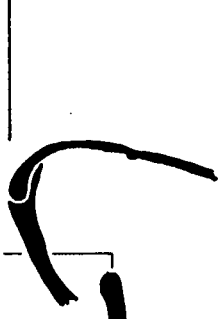
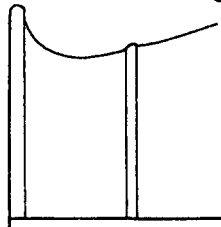
2051

7

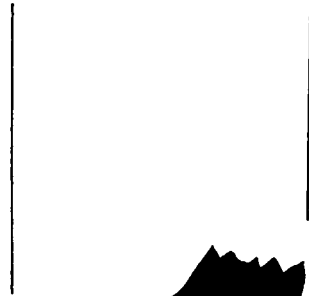

8

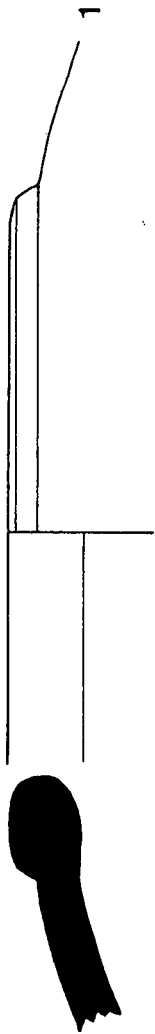

9

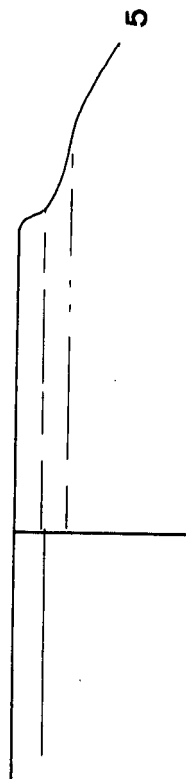
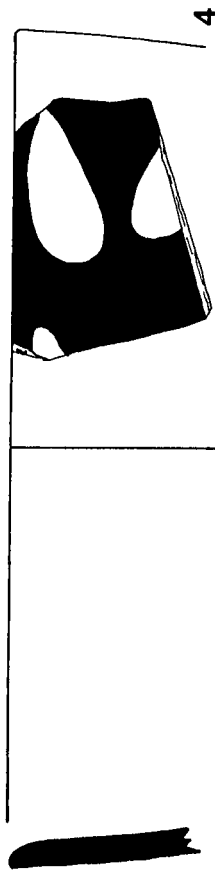
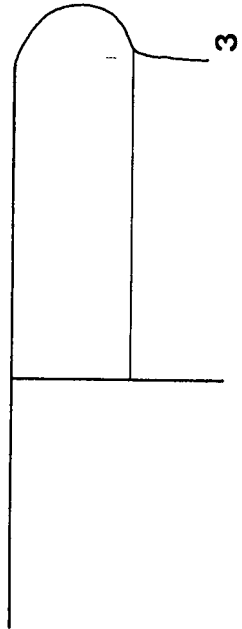
10

2055

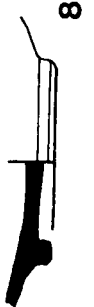
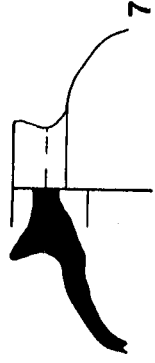
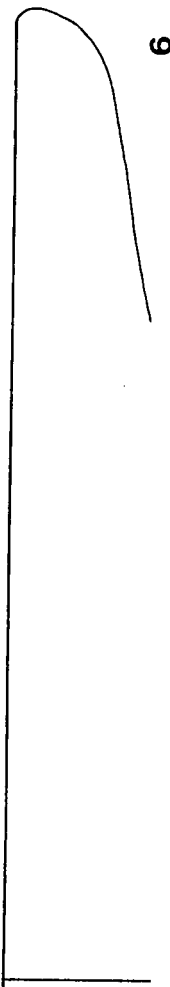

2056

2057

0 114

0 5cm.

III/ FOTOGRAFIA

Inventari i selecció

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993
(Palafrugell, Baix Empordà)

Fulla n° 1

Inventari fotogràfic.

<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
1	FC	Zona 2, general.	2001 2003 2004	W
<u>Tema</u> General zona abans de l'excavació.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
2	FC	Zona 2, sectors 2,3,4	2002	NE
<u>Tema</u> Nivell de preparació de l'escala moderna 2001.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
3	FC	Zona 2, sectors 2,3,4	2002	W
<u>Tema</u> íd. 2.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
4	FC	Zona 1, general.	1001	E
<u>Tema</u> General zona abans de l'excavació.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
5	FC	Zona 1, sector 1	1001	S
<u>Tema</u> Detall inscripció en una rajola.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
6	FC	Zona 1, sectors 1 i 2	1002 1003	SE
<u>Tema</u> General zona tret l'enrajolat (excepte el que cobreix la claveguera).				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
7	FC	Zona 1, sectors 1 i 2	1003 1004 1005	E
<u>Tema</u> General zona tret tot l'enrajolat				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
8	D	Zona 1, sectors 1	1011	E
<u>Tema</u> General sector tret el primer farcit.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
9	D	Zona 1, sector 1	1006 1007 1009	E
<u>Tema</u> Tubs de claveguera al NE del sector.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
10	D	Zona 1, sector 1	1010 1019	S
<u>Tema</u> Fonaments de la volta moderna, amb la rasa (E del sector).				

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993**(Palafrugell, Baix Empordà)**

Fulla nº 2

Inventari fotogràfic.

<u>Nº foto</u> 11	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1.	<u>U.E.</u> 1011 1017	<u>Des de</u> S
<u>Tema</u> Estructura quadrada de rajols al centre del sector.				
<u>Nº foto</u> 12	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2.	<u>U.E.</u> 1014 1015	<u>Des de</u> S
<u>Tema</u> Retall circular fet a 1016 i 1018, al N del sector.				
<u>Nº foto</u> 13	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1.	<u>U.E.</u> 1017	<u>Des de</u> NW
<u>Tema</u> Estructura quadrada de rajols, excavat l'estrat 1011.				
<u>Nº foto</u> 14	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2.	<u>U.E.</u> 1016	<u>Des de</u> W
<u>Tema</u> Segon nivell de circulació (detall).				
<u>Nº foto</u> 15	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2.	<u>U.E.</u> 1016 1018	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> General sector, amb les restes del segon nivell de circulació.				
<u>Nº foto</u> 16	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1.	<u>U.E.</u> 1016 1017 1018	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> General sector, amb les restes del segon nivell de circulació.				
<u>Nº foto</u> 17	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, general.	<u>U.E.</u> 1016 1017 1018	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> General zona, amb les restes del segon nivell de circulació.				
<u>Nº foto</u> 18	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2.	<u>U.E.</u> 1020	<u>Des de</u> NW
<u>Tema</u> Taca argilosa sota 1018 a la banda NW del sector.				
<u>Nº foto</u> 19	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2.	<u>U.E.</u> 1022	<u>Des de</u> W
<u>Tema</u> Restes del nivell de circulació més antic, a l'E del sector.				
<u>Nº foto</u> 20	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2.	<u>U.E.</u> 1022 1023	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> General sector, amb les restes del nivell de circulació més antic.				

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993

(Palafrugell, Baix Empordà)

Fulla n° 3

Inventari fotogràfic.

<u>Nº foto</u> 21	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1	<u>U.E.</u> 1021 1024 R.M.	<u>Des de</u> N
<u>Tema</u> Retall de la R.M. al SE de la zona abans de la seva excavació.				
<u>Nº foto</u> 22	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2	<u>U.E.</u> 1023 1029	<u>Des de</u> W
<u>Tema</u> Farcit superior de la sitja ibèrica barrejat amb l'estrat modern(S sector)				
<u>Nº foto</u> 23	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2	<u>U.E.</u> 1021 1024 R.M.	<u>Des de</u> NW
<u>Tema</u> Retall a la R.M. al SE de la zona abans de la seva excavació.				
<u>Nº foto</u> 24	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1	<u>U.E.</u> 1021 1026 1027 R.M.	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> General sector al final de la seva excavació.				
<u>Nº foto</u> 25	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1	<u>U.E.</u> 1021	<u>Des de</u> NE
<u>Tema</u> Retall a la R.M. al SE de la zona, un cop excavat.				
<u>Nº foto</u> 26	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1	<u>U.E.</u> 1026	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> Solera de calç sobre la R.M. al N del sector.				
<u>Nº foto</u> 27	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1	<u>U.E.</u> 1027	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> Forat de pal retallat a la R.M., al W del sector.				
<u>Nº foto</u> 28	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 1	<u>U.E.</u> 2009 2010	<u>Des de</u> SW
<u>Tema</u> General sector, treta la carretera i l'escala de pedra.				
<u>Nº foto</u> 29	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2	<u>U.E.</u> 1029	<u>Des de</u> NW
<u>Tema</u> Farcit superior remogut de la sitja ibèrica, al SW del sector.				
<u>Nº foto</u> 30	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 1	<u>U.E.</u> 2011	<u>Des de</u> SW
<u>Tema</u> Nivell general sector, sota l'anivellament de l'escala de pedra.				

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993

(Palafrugell, Baix Empordà)

Fulla n° 4

Inventari fotogràfic.

<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
31	D	Zona 2, sector 2	2013 2015	NW
<u>Tema</u> Farcit sorrenc modern i mur N-S que el delimita, al SE del sector.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
32	D	Zona 2, sector 1	R.M.	SW
<u>Tema</u> General sector al final de l'excavació.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
33	D	Zona 2, sector 2	2013	S
<u>Tema</u> Mur modern SE del sector (planta).				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
34	D	Zona 2, sector 2	2013	SE
<u>Tema</u> Mur modern SE del sector (planta i alçat).				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
35	D	Zona 2, sector 2	2013	NW
<u>Tema</u> íd. 33.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
36	D	Zona 2, sector 2	2020 2021	SW
<u>Tema</u> Mur de terrassa d'època ibèrica i el seu enderroc, al SE del sector.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
37	D	Zona 2, sector 2	2018 2019 2020	E
<u>Tema</u> Mur est de l'habitació 1, treta l'amortització general.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
38	D	Zona 2, sector 2	2018 2019 2020 2021 2023	W
<u>Tema</u> General sector tret el farcit superior.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
39	D	Zona 2, sector 2	2018 2019 2023	SE
<u>Tema</u> Habitació 1, treta l'amortització general.				
<u>Nº foto</u>	<u>Tipus</u>	<u>Situació</u>	<u>U.E.</u>	<u>Des de</u>
40	D	Zona 1, sector 2	1031 1033	NW
<u>Tema</u> Sitja ibèrica, excavat el farcit superior (SW sector).				

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993

(Palafrugell, Baix Empordà)

Fulla n° 5

Inventari fotogràfic.

<u>Nº foto</u> 41	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2021 R.M.	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> Nivell de la roca mare a l'E de la terrassa ibèrica superior (SE sector)				
<u>Nº foto</u> 42	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2024 2026	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> Estrat d'argila compacta a l'interior de l'habitació 1.				
<u>Nº foto</u> 43	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2019 2023 2024 2026	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> Habitació 1 tret a la segona amortització.				
<u>Nº foto</u> 44	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2019 2021 2025 2029 R.M.	<u>Des de</u> SW
<u>Tema</u> Nivell de la roca mare a l'E de la terrassa ibèrica superior (E sector).				
<u>Nº foto</u> 45	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2019 2021 2025 2029 2032	<u>Des de</u> SW
<u>Tema</u> Estrat general anterior a l'habitació 1 i posterior a les terrasses.				
<u>Nº foto</u> 46	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2019 2023 2026 2028	<u>Des de</u> W
<u>Tema</u> Habitació 1, un cop excavada.				
<u>Nº foto</u> 47	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2019 2023 2026 2028	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> íd. 46.				
<u>Nº foto</u> 48	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2021 R.M.	<u>Des de</u>
<u>Tema</u> Alçat cara W del mur de terrassa, al SE del sector.				
<u>Nº foto</u> 49	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2.	<u>U.E.</u> 2029	<u>Des de</u> N
<u>Tema</u> Mur nord de la terrassa ibèrica superior.				
<u>Nº foto</u> 50	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2021 2025 2029 R.M.	<u>Des de</u> NW
<u>Tema</u> Murs de la terrassa ibèrica superior (alçat).				

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993

(Palafrugell, Baix Empordà)

Fulla n° **6**

Inventari fotogràfic.

<u>Nº foto</u> 51	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2019 2021 2023 2025 2026 2029	<u>Des de</u> SW
<u>Tema</u> General estructures ibèriques del sector (hab.1 i terrassa).				
<u>Nº foto</u> 52	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2037 R.M.	<u>Des de</u> W
<u>Tema</u> Forat i pedres a la R.M., al centre del sector.				
<u>Nº foto</u> 53	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2	<u>U.E.</u> 1031 1034 R.M.	<u>Des de</u> NW
<u>Tema</u> Sitja ibèrica SW sector, amb el seu farcit inferior.				
<u>Nº foto</u> 54	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2039 2041	<u>Des de</u> S
<u>Tema</u> Sitja ibèrica SW sector, amb el seu farcit inferior.				
<u>Nº foto</u> 55	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2	<u>U.E.</u> 1031 R.M.	<u>Des de</u> NW
<u>Tema</u> Sitja ibèrica SW sector, un cop excavada.				
<u>Nº foto</u> 56	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 2	<u>U.E.</u> 1021 1031 R.M.	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> General sector al final de l'excavació.				
<u>Nº foto</u> 57	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 3	<u>U.E.</u> 2045	<u>Des de</u> S
<u>Tema</u> Estructura de pedres al SE del sector.				
<u>Nº foto</u> 58	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 3	<u>U.E.</u> 2046 2047 2048	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> Mur que delimita pel N l'habitació 2, tret el superficial.				
<u>Nº foto</u> 59	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 3	<u>U.E.</u> 2042 2043 2046	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> Mur al centre del sector.				
<u>Nº foto</u> 60	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 3	<u>U.E.</u> 2042 a 2049	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> General sector, tret el superficial.				

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993

(Palafrugell, Baix Empordà)

Fulla n° 7

Inventari fotogràfic.

<u>Nº foto</u> 61	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 3	<u>U.E.</u> 2044 2046 2049	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> Sitja centre sector, un cop delimitada.				
<u>Nº foto</u> 62	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 3	<u>U.E.</u> 2049 R.M.	<u>Des de</u> SE
<u>Tema</u> Sitja centre sector, un cop excavada.				
<u>Nº foto</u> 63	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 3	<u>U.E.</u> 2049 R.M.	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> íd. 62.				
<u>Nº foto</u> 64	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2039 R.M.	<u>Des de</u> S
<u>Tema</u> Sitja SW del sector, un cop excavada.				
<u>Nº foto</u> 65	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 2	<u>U.E.</u> 2039 R.M.	<u>Des de</u> E
<u>Tema</u> íd. 64.				
<u>Nº foto</u> 66	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 3	<u>U.E.</u> 2042 2045 2047 2049 R.M.	<u>Des de</u> N
<u>Tema</u> General sector al final de l'excavació.				
<u>Nº foto</u> 67	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sectors 3 i 4	<u>U.E.</u> 2047 2048 2051 2052	<u>Des de</u> SW
<u>Tema</u> Habitació 2, tret el superficial.				
<u>Nº foto</u> 68	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 4	<u>U.E.</u> 2050 2051 2052	<u>Des de</u> N
<u>Tema</u> General sector a l'inici de l'excavació.				
<u>Nº foto</u> 69	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 4	<u>U.E.</u> 2052 2053 2055	<u>Des de</u> NW
<u>Tema</u> General sector tret la primera amortització.				
<u>Nº foto</u> 70	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sectors 3 i 4	<u>U.E.</u> 2047 2048 2051	<u>Des de</u> W
<u>Tema</u> Habitació 2 amb l'enderroc del mur oest.				

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993

(Palafrugell, Baix Empordà)

Fulla n° 8

Inventari fotogràfic.

<u>Nº foto</u> 71	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 4	<u>U.E.</u> 2052 2053 2055 2057	<u>Des de</u> NE
<u>Tema</u> General sector, tret a la segona amortització, amb l'enderroc de l'h.2.				
<u>Nº foto</u> 72	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 4	<u>U.E.</u> 2052 2057	<u>Des de</u> W
<u>Tema</u> Enderroc del mur oest de l'hab.2 i nivell de pedres.				
<u>Nº foto</u> 73	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 2, sector 4	<u>U.E.</u> 2056 R.M.	<u>Des de</u> SW
<u>Tema</u> General sector al final de l'excavació.				
<u>Nº foto</u> 74	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1	<u>U.E.</u> 1010 R.M.	<u>Des de</u> NE
<u>Tema</u> Mur de fonamentació de la volta moderna, al límit E del sector.				
<u>Nº foto</u> 75	<u>Tipus</u> D	<u>Situació</u> Zona 1, sector 1	<u>U.E.</u> 1010 R.M.	<u>Des de</u> N
<u>Tema</u> íd. 74.				

3

7

10

14

33

3E

45

46

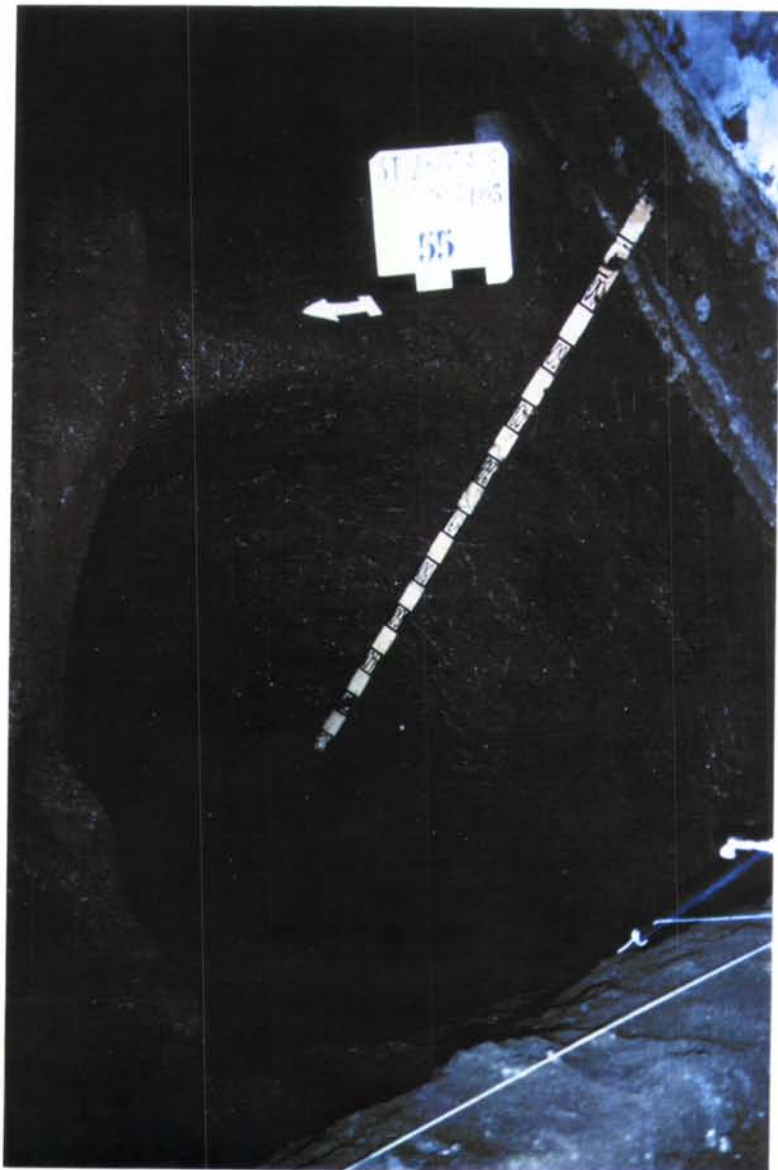
47

48

51

0 129

55

59

0 130

62

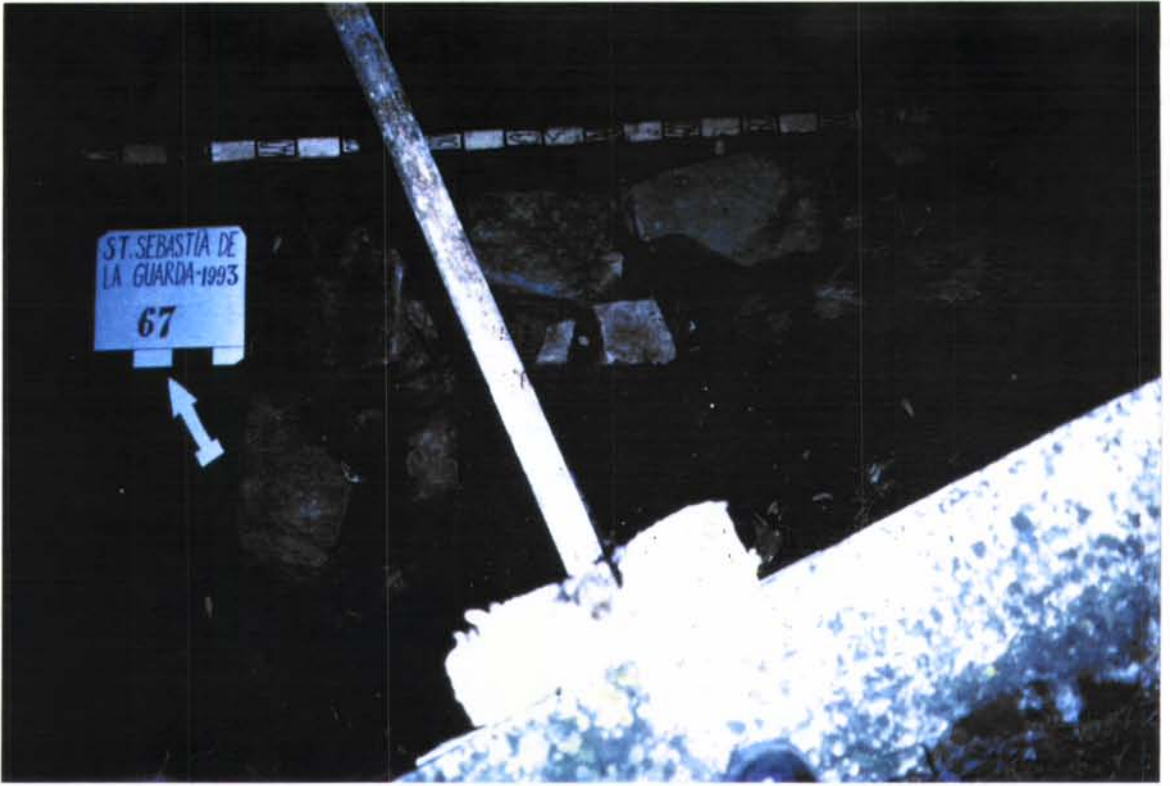

64

0 131

66

67

69

72

0 133

IV/ PLANIMETRIA

PLANIMETRIA. LLISTAT DE PLANTES I SECCIONS.

-PLANTES:

Pl. 1. Plànol topogràfic de la muntanya, amb la situació del jaciment i de les estructures modernes. Les àrees afectades pels treballs de les campanyes del 1984-87 corresponen als números 1, 2 i 3. Les dues zones excavades l'any 1993 estan marcades amb sengles asteriscs. E 1:1000

Pl. 2. Planta de les estructures modernes, amb la situació de les zones excavades l'any 1993.

Pl. 3. Zona 1. Nivell de circulació U.E. 1016. E 1:50

Pl. 4. Zona 1. Nivell de circulació U.E. 1022. E 1:50

Pl. 5. Zona 1. Restes anteriors a l'hostatgeria. E 1:50

Pl. 6. Zona 2. General, amb la situació dels sectors, les estructures ibèriques i les diverses seccions efectuades.

Pl. 7. Zona 2, sector 2. Nivells moderns al SE del sector. E 1:20.

Pl. 8. Zona 2, sector 2. Habitació 1. E 1:20.

Pl. 9. Zona 2, sector 2. General del sector, amb les estructures ibèriques i la roca mare. E 1:40.

Pl. 10. Zona 2, sectors 3 i 4. General estructures i nivells ibèrics. E 1:40.

Pl. 11. Zona 2, sectors 3 i 4. General al final de l'excavació (roca mare, estructures ibèriques i part no excavada).

-SECCIONS:

Secció 1. Zona 1 i Zona 2, sector 1 (E-W). E 1:50.

Secció 2. Zona 2, sectors 2, 3 i 4 (E-W).

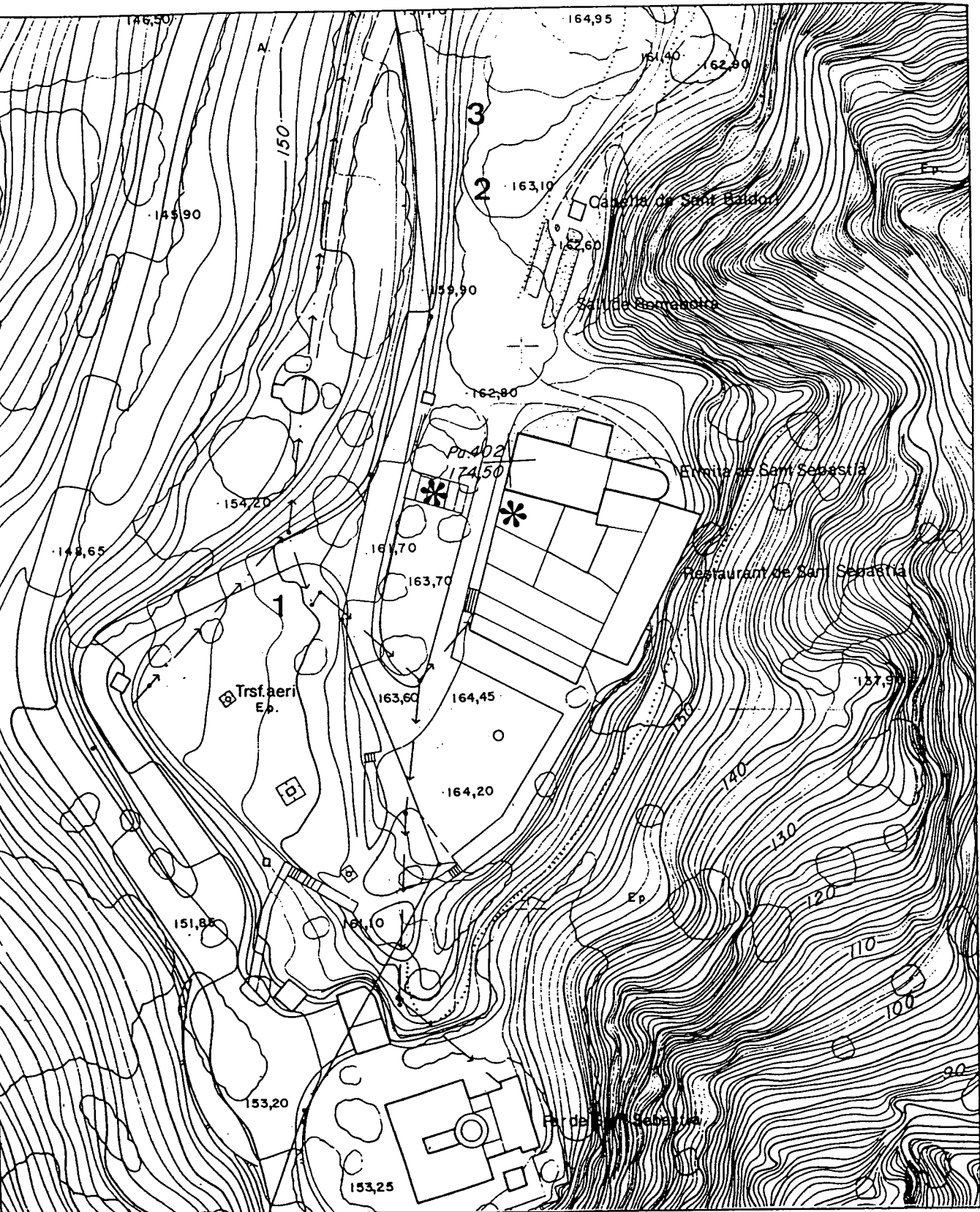
Secció 3. Zona 2, sector 2 (N-S). E 1: 20.

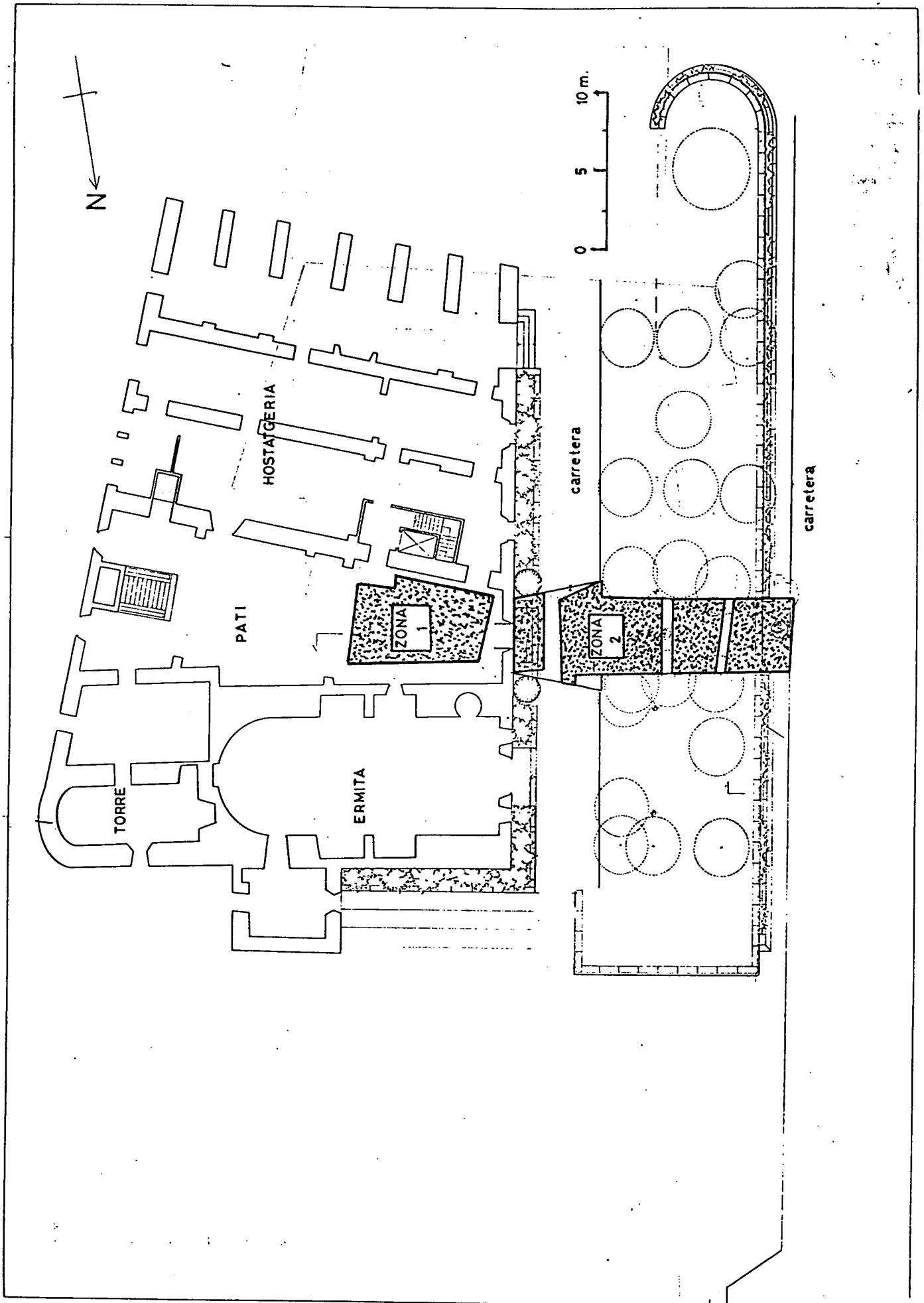
Secció 4. Zona 2, sectors 3 i 4 (E-W). E 1: 40.

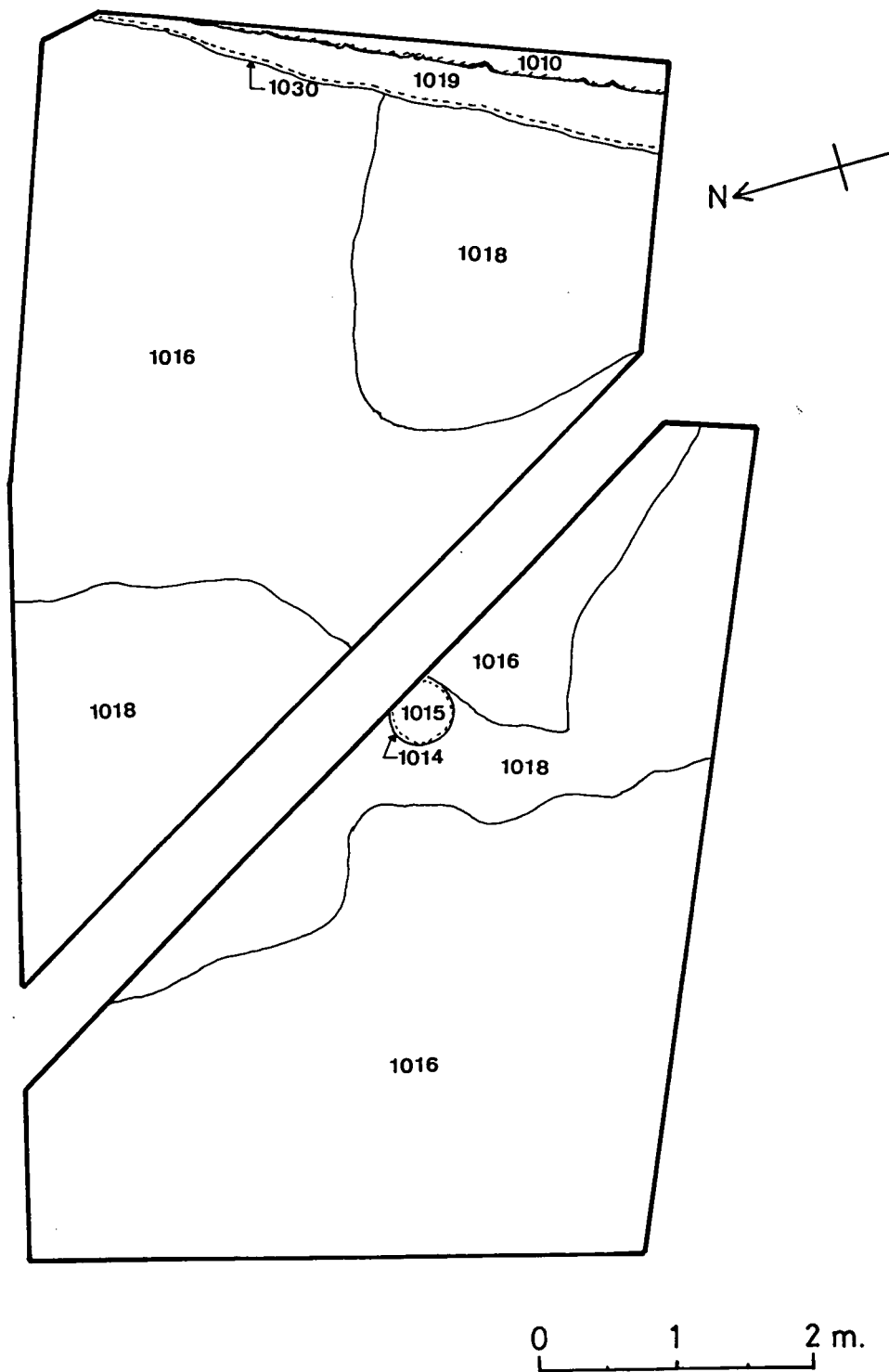
-ALÇATS:

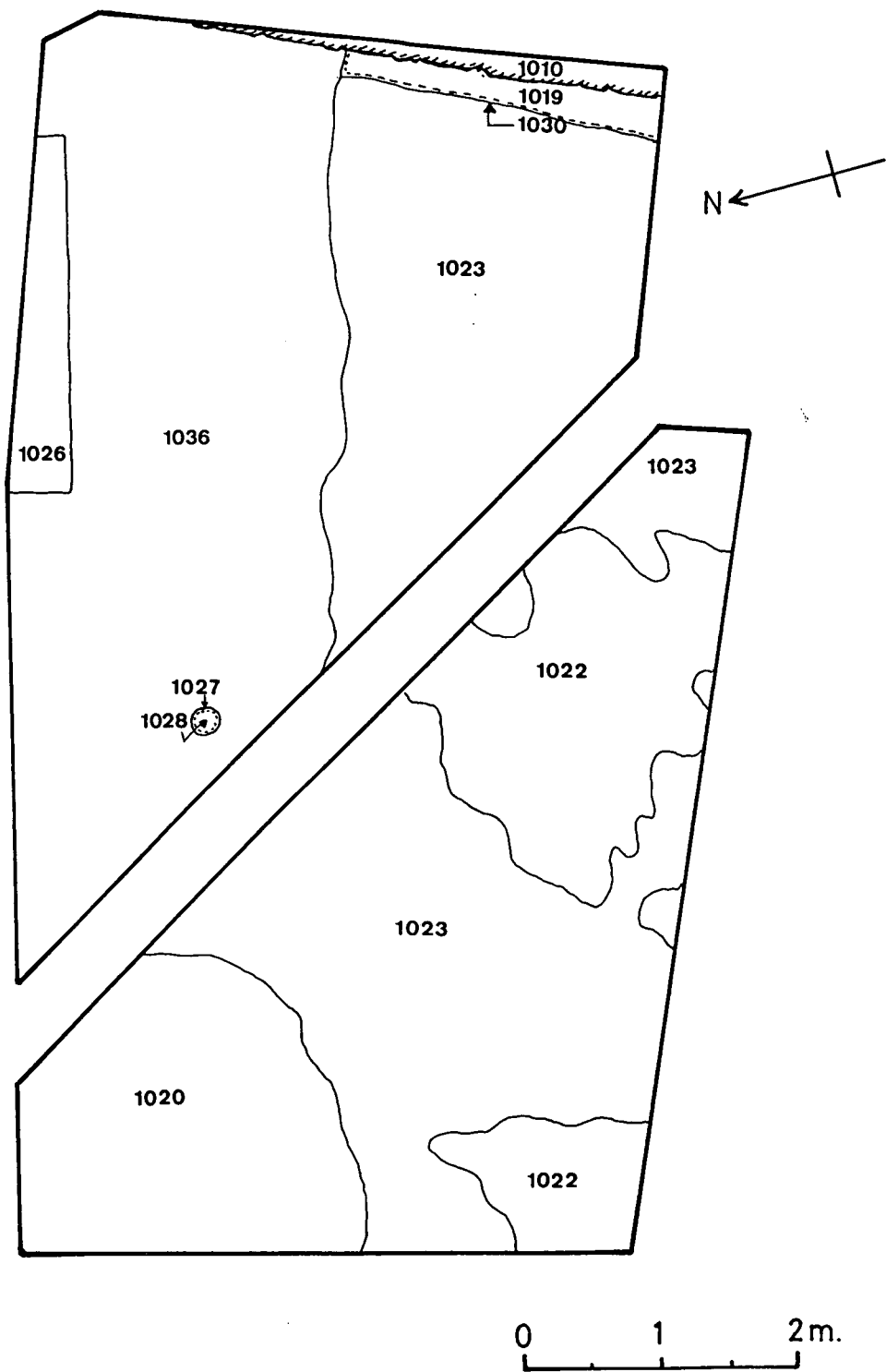
Alçat de la cara N del mur U.E. 2019. E 1:20.

Alçat de la cara NW del mur U.E. 2021. E 1:20.

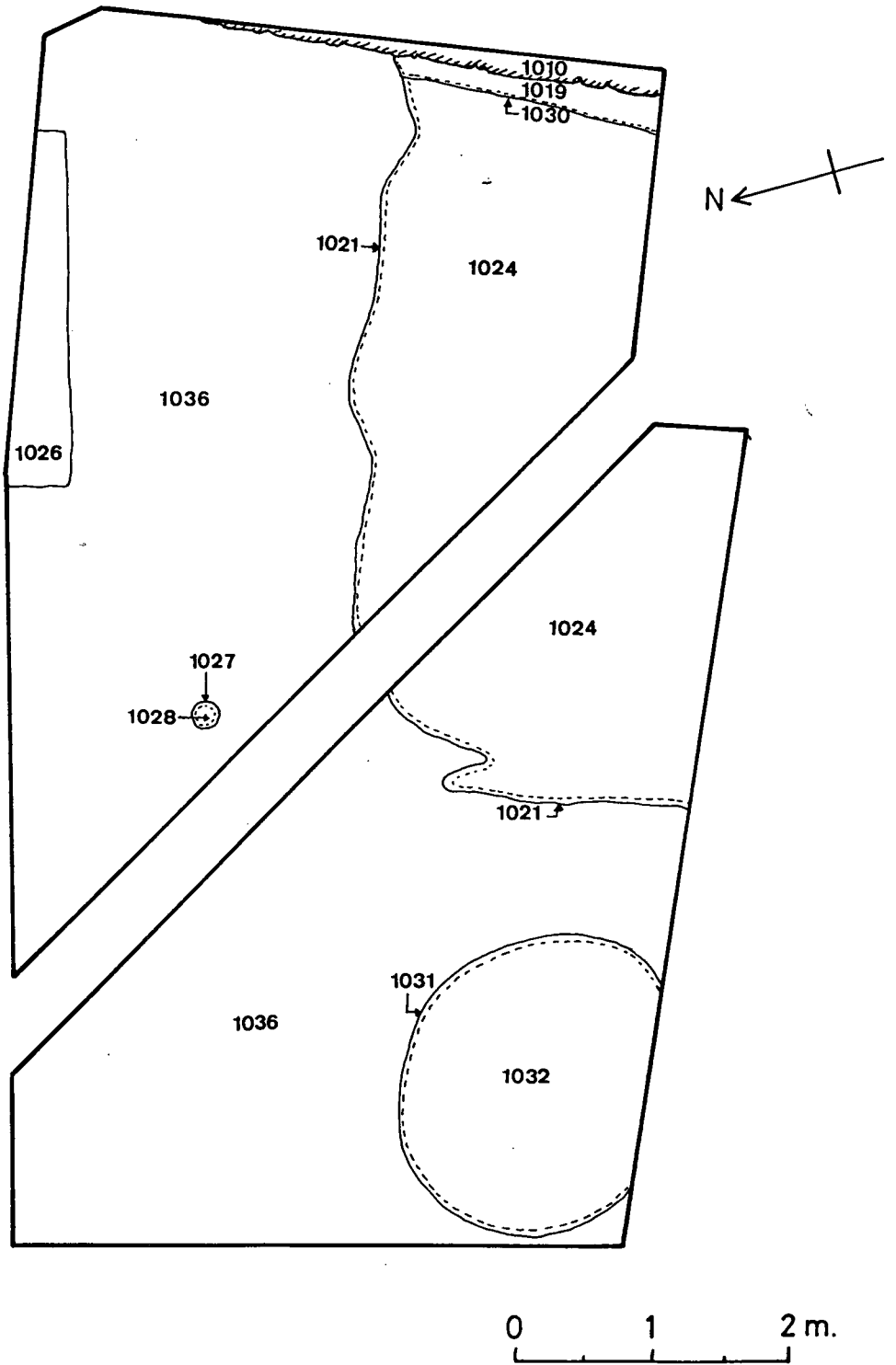

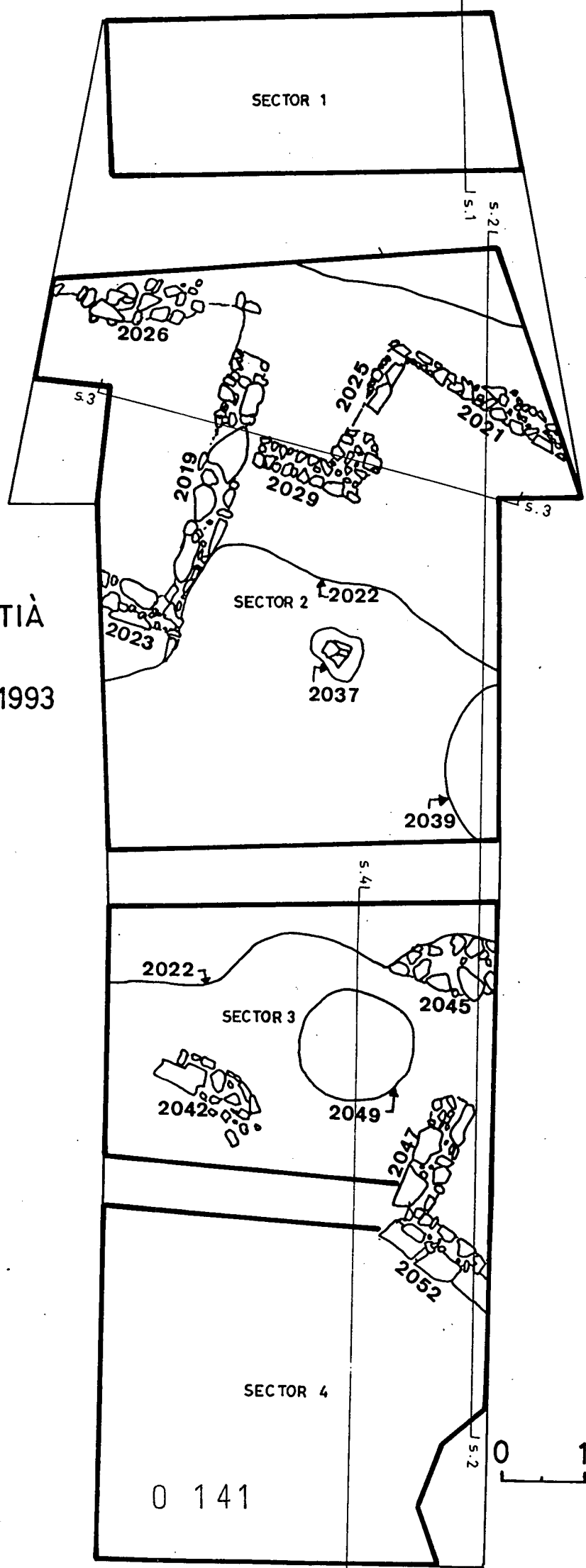

0 139

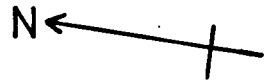

ST.SEBASTIÀ
DE LA
GUARDA-1993
-
Zona 2

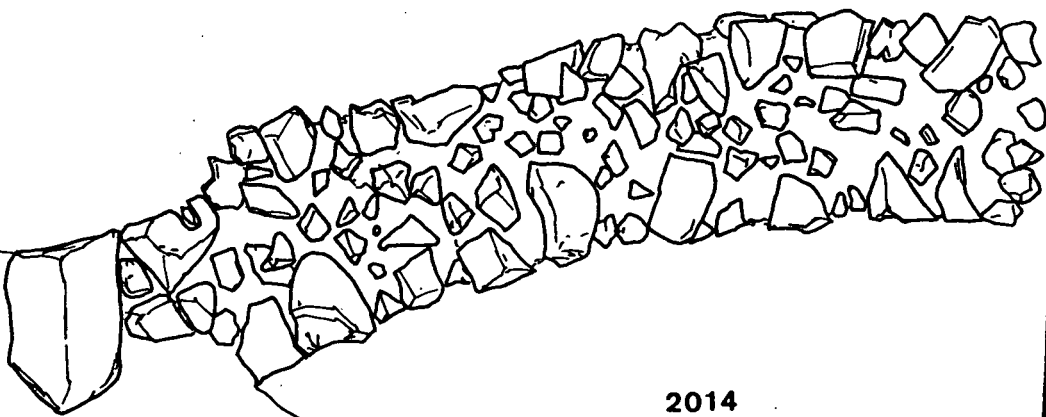

0 141

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA - 1993
Zona 2, Sector 2
mur U.E. 2013

2012

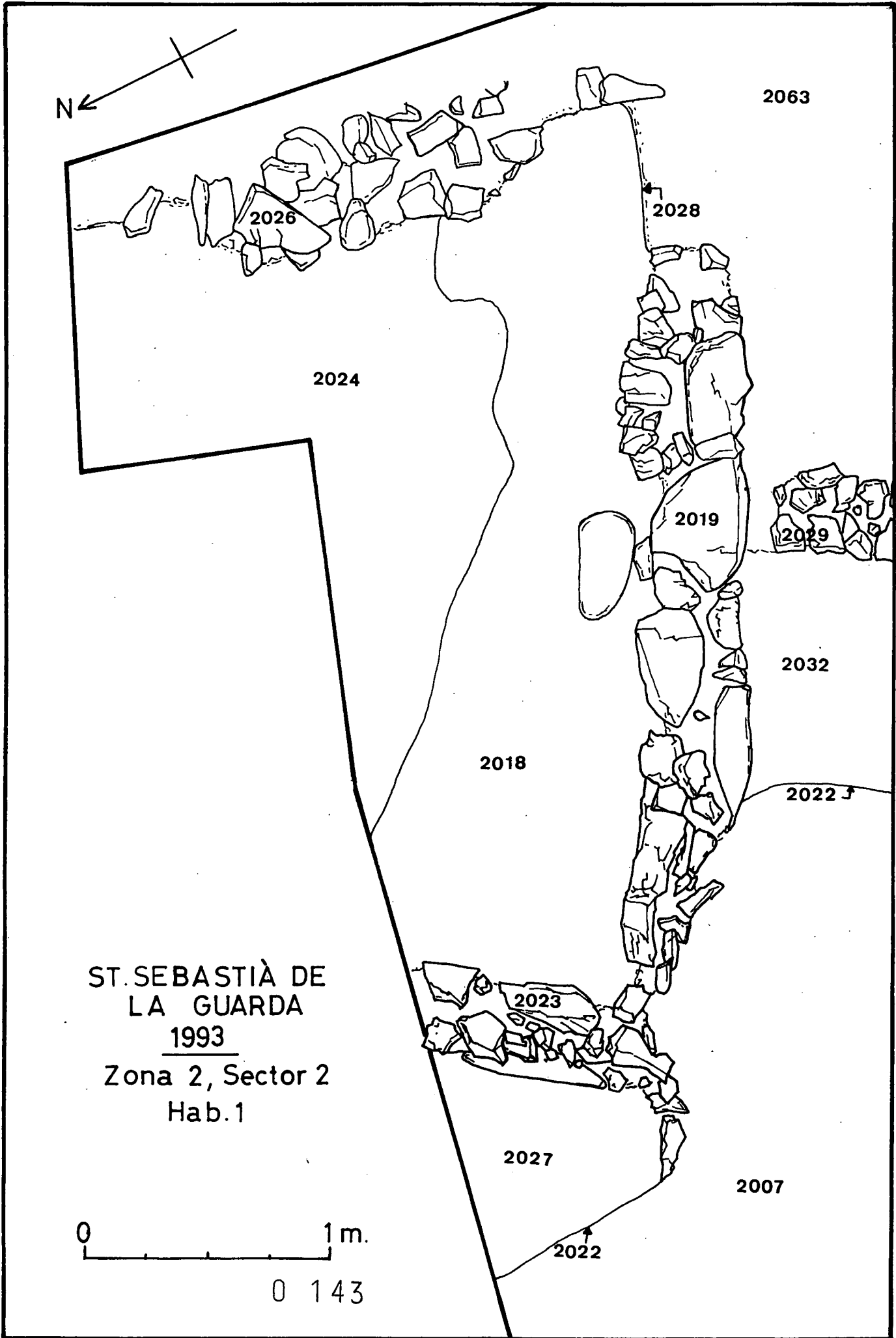

2014

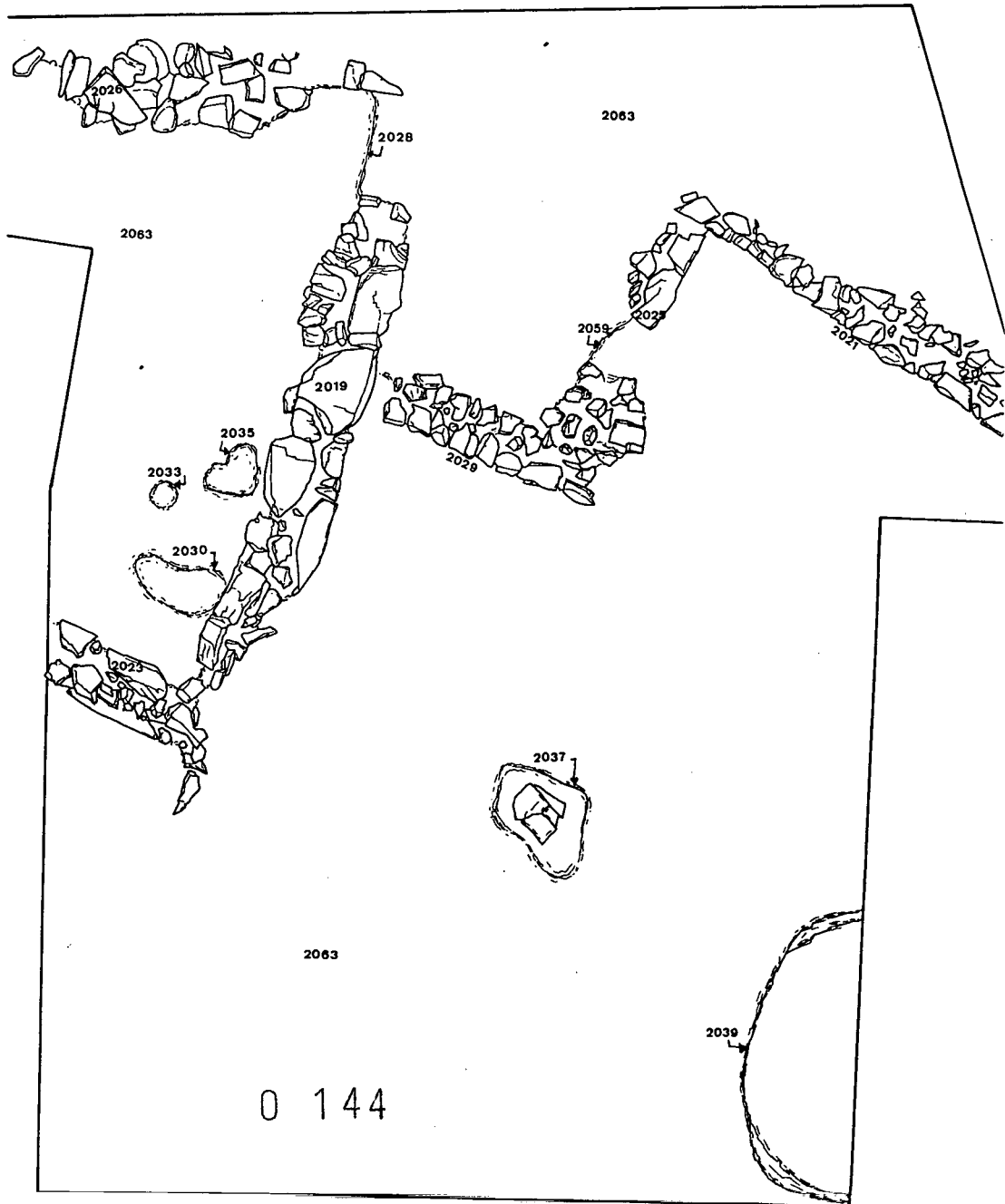
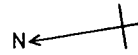
2007

0 1 2

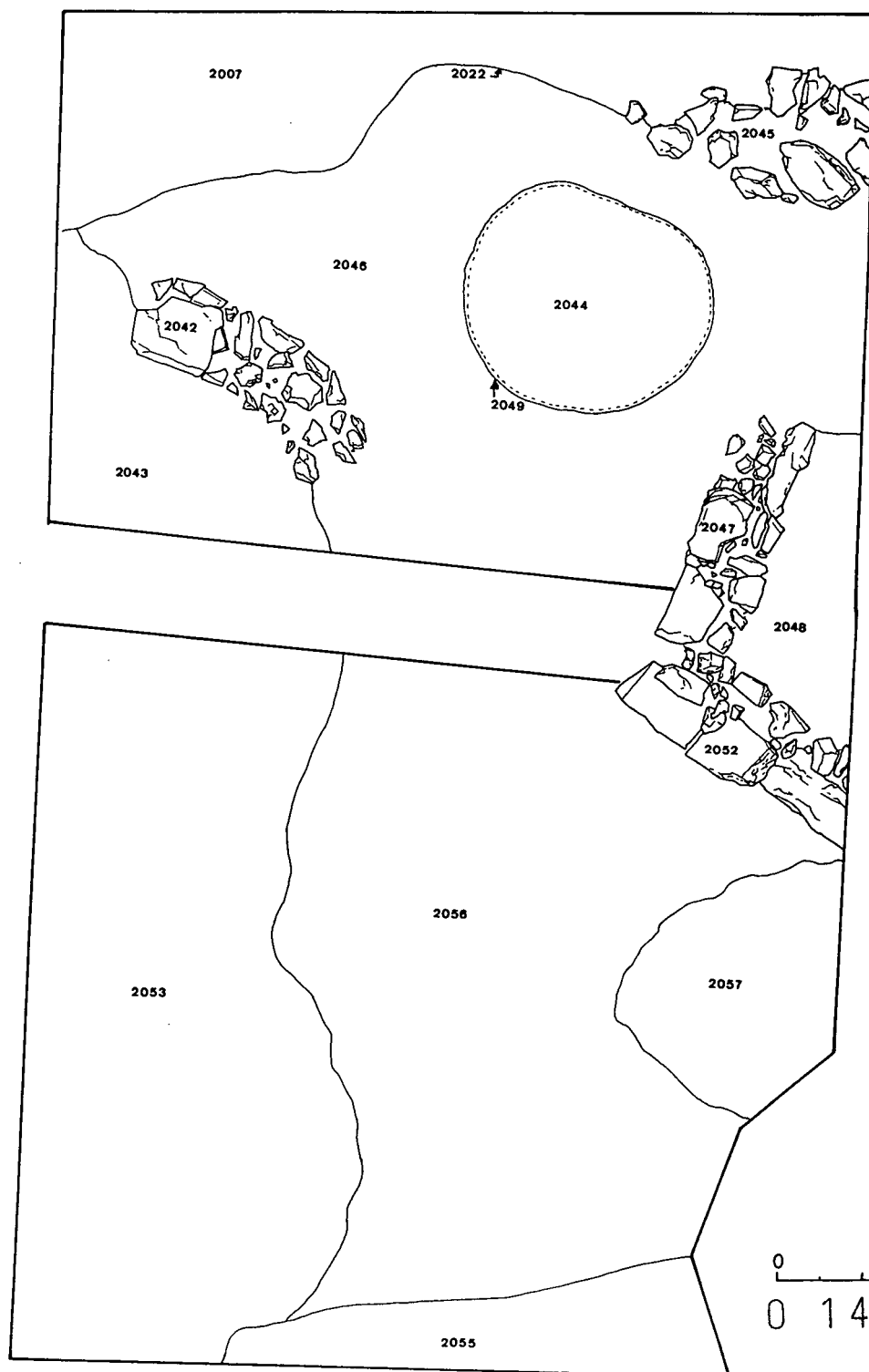
ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993
Zona 2, Sector .2

0 1 2 m.

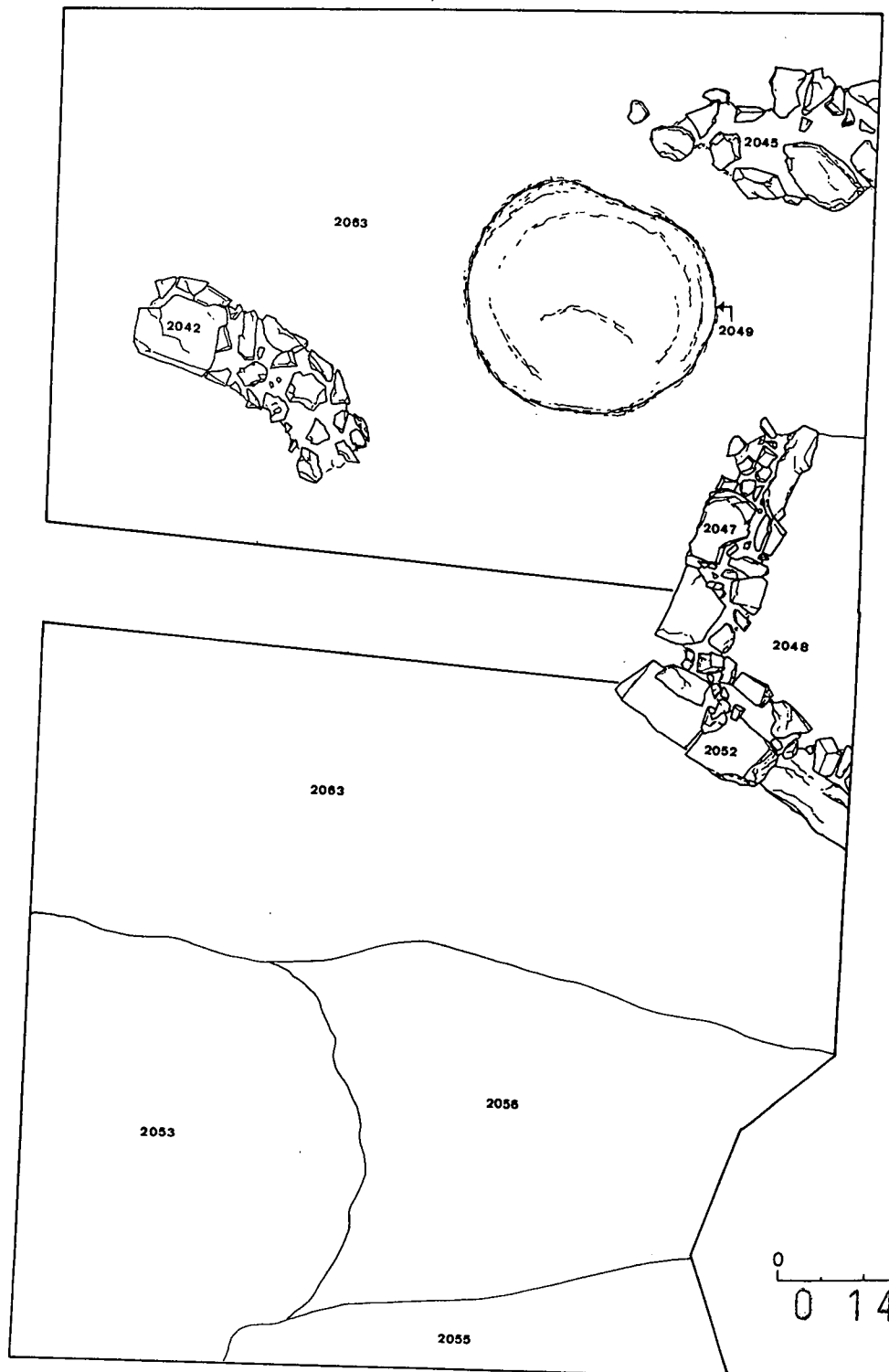
ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA - 1993
Zona 2, Sectors 3 i 4

N ← + pl.10

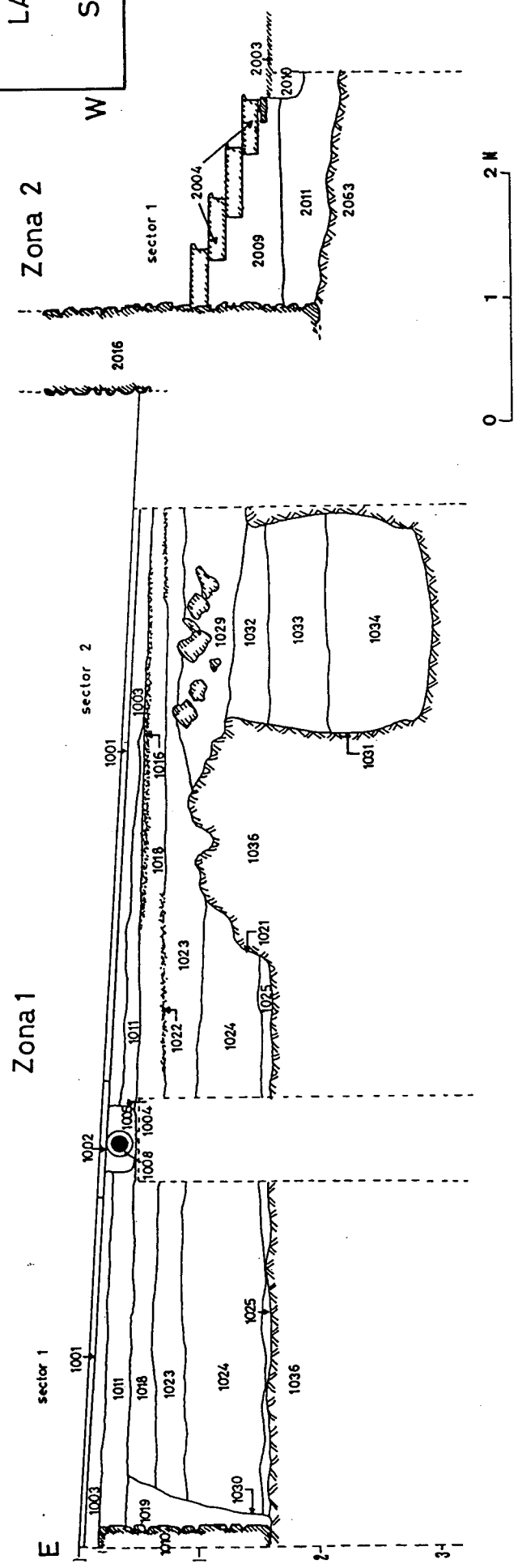

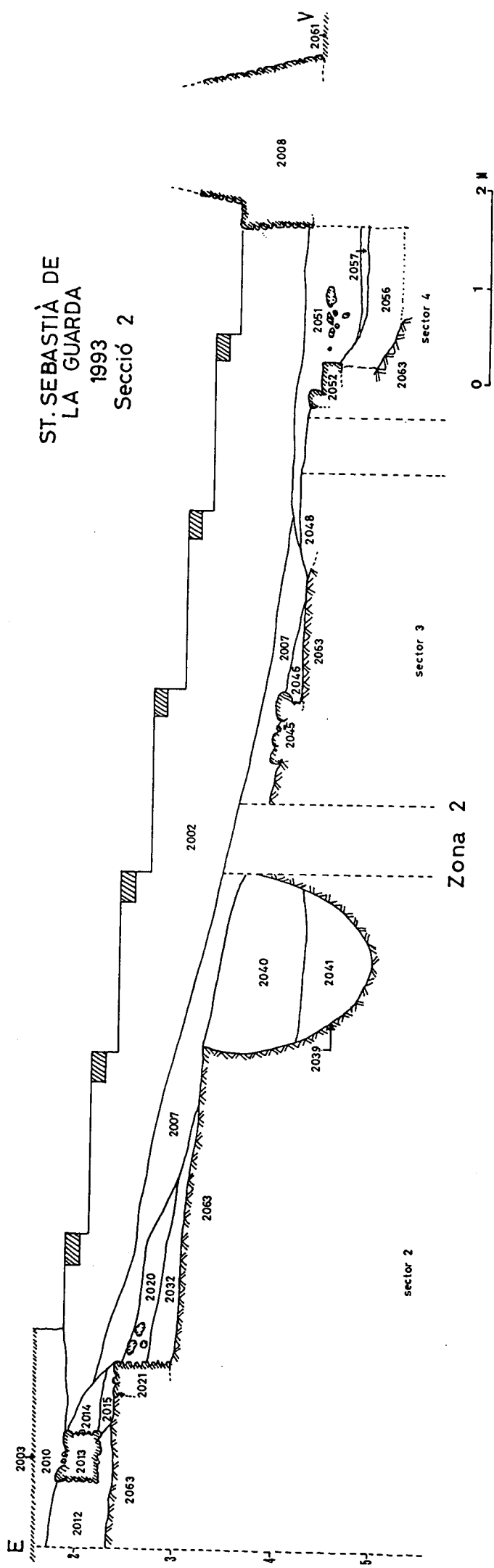
ST.SEBASTIÀ DE LA GUARDA-1993
Zona 2, Sectors 3 i 4

N ← + pl.11

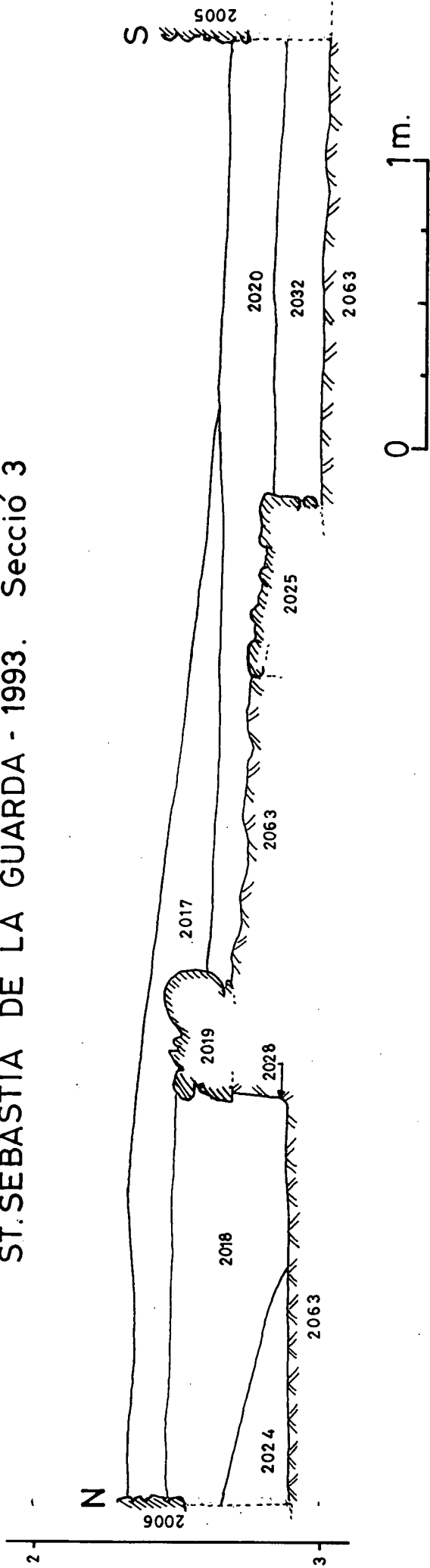

ST. SEBASTIÀ DE
LA GUARDA
1993
Secció 1.

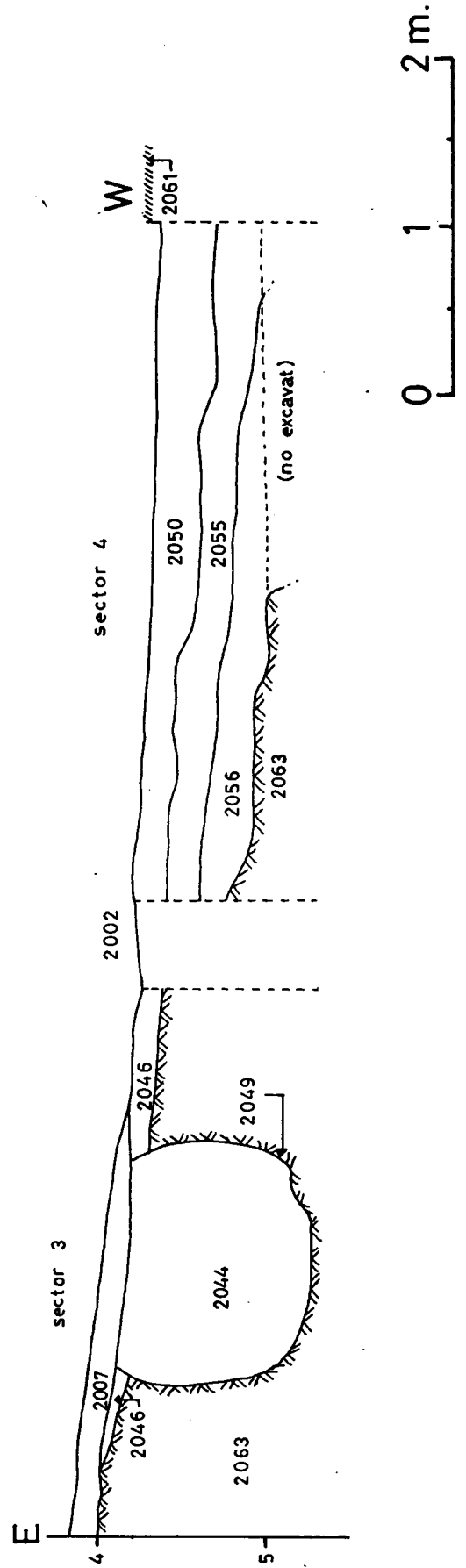

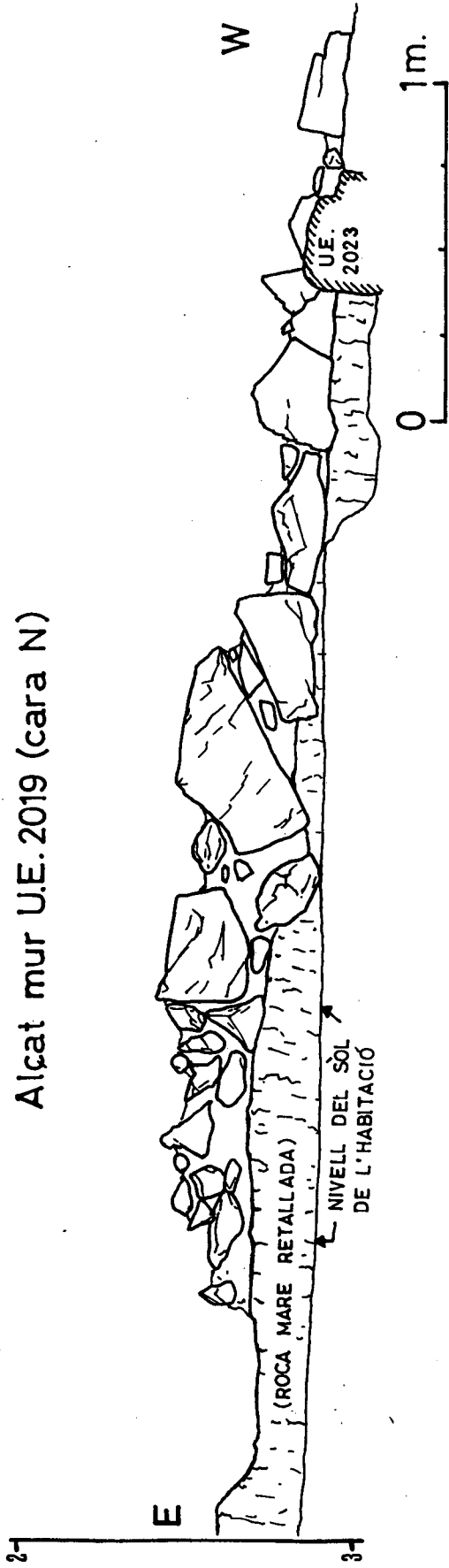
ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA - 1993. Secció 3

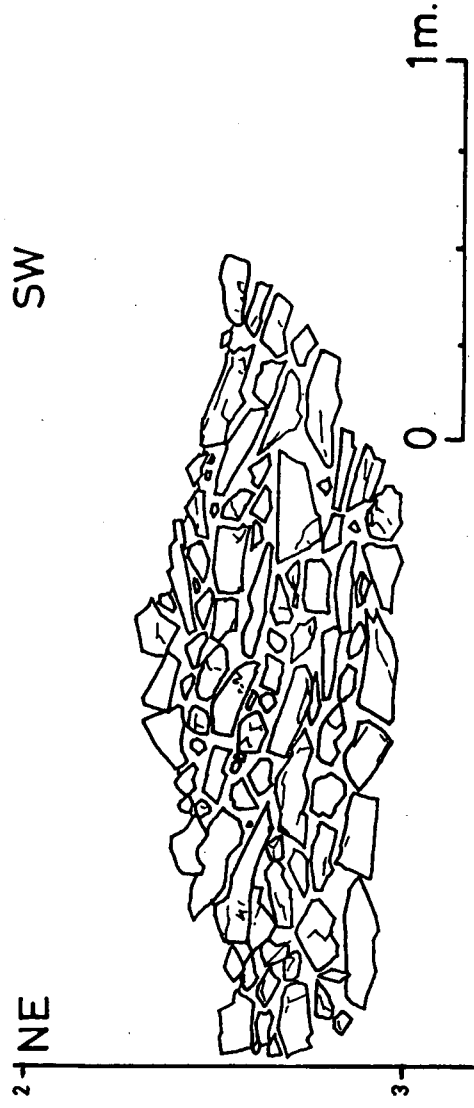
ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA - 1993. Secció 4

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA - 1993
 Alçat mur U.E. 2019 (cara N)

ST. SEBASTIÀ DE LA GUARDA - 1993
 Alçat mur U.E. 2021 (cara NW)

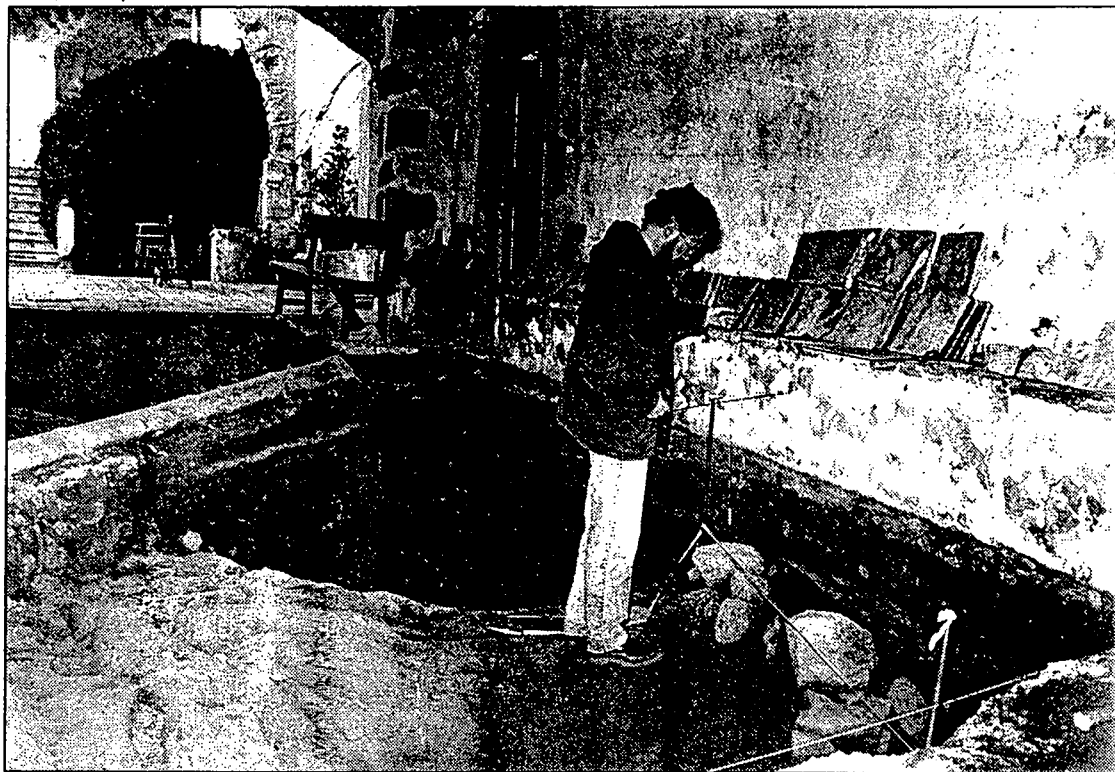
ANNEX
Retalls de premsa

Els Verds consideren un «greu atemptat» l'escola d'hostaleria de Palafrugell

■ Palafrugell — Els representants d'Els Verds (Confederació Ecològica de Catalunya) de la circumscripció del nord-est de Catalunya han fet públic un escrit de denúncia en el qual afirmen que la construcció de la futura escola d'hostaleria a Sant Sebastià a Palafrugell, «és un greu atemptat al patrimoni arqueològic col·lectiu, ja que es vol reedificar i fer obres damunt el poblat ibèric de Sant Sebastià». Els Verds demanen igualment la supressió de les obres de l'escola d'hostaleria, que es busqui un nou indret on edificar-la i que es declari Parc Arqueològic Indiketa la part superior de la muntanya de Sant Sebastià.

Els Verds han demanat als diputats del seu grup al Parlament Europeu «que com a mesura cautela facin retirar la subvenció de la Unió Europea» per a la futura edificació i han qualificat de «nyaps» la construcció de l'escola d'hostaleria perquè, segons afirmen a la nota, taparà i farà malbé les restes del santuari ibèric que hi ha a l'entorn de la capella de Sant Sebastià. La primera fase de les obres, que estan subvencionades amb un total de seixanta milions de pessetes dels fons de desenvolupament europeu Feder, va ser adjudicada el dia 14 d'octubre passat. J. N. FORNS

El Punt, 15-XI-93

Un arqueòleg treballaven ahir al matí en les excavacions. Foto: NURI FORNS.

Excaven la zona on es farà la futura escola d'hostaleria de Palafrugell

Al costat del complex de Sant Sebastià hi ha restes d'un poblat ibèric

■ **Palafrugell.**— Un equip de tres persones, dirigit per l'arqueòleg Joan Llinàs, està excavant des de fa uns dies la zona afectada per les obres de la futura escola d'hostaleria de Palafrugell, a la muntanya de Sant Sebastià, on hi ha restes d'un poblat

ALBERT VILAR

Els treballs arqueològics realitzats per l'equip que dirigeix Llinàs, contractat pel mateix Ajuntament de Palafrugell, es van iniciar el 4 de novembre. L'actuació ha consistit a rebaixar la meitat del pati interior del complex i tota la part del davant, ja que és l'única terra que s'ha de treure de lloc. Aquí, el projecte hi preveu la construcció d'una entrada soterrània de serveis de l'escola. L'actuació arqueològica es fa a causa de l'inici imminent de les obres de la primera fase de l'escola, adjudicades per la comissió de govern de l'Ajuntament, el 13 d'octubre, a l'empresa local Pere

Giralt Sagrera, per uns 20 milions de pessetes. «És una excavació d'urgència, ja que existeix el risc de destruir possibles nivells del poblat ibèric», va dir Llinàs.

Els treballs es van iniciar en el pati interior, amb uns 50 metres quadrats de superfície, en què s'ha trobat la roca mare molt amunt. «Ha estat una sorpresa», va reconèixer l'arqueòleg. En la roca mare apareix excavat un forat que devia ser el fonament d'una construcció. L'antiguitat d'aquest forat no s'ha pogut datar. També s'ha trobat una solera de calç d'un possible mur o dipòsit. Durant l'excavació s'han localitzat dos ni-

ibèric. Les excavacions es fan en el pati interior del complex i a tota la zona d'entrada. Fins ahir, només s'havia trobat un possible mur del poblat. El projecte de l'escola d'hostaleria, amb un cost de 120 milions de pessetes, té una partida de 600.000 pessetes per a arqueologia.

vells de calç de l'anterior terra del pati, segurament del segle XIX, i molta ceràmica de la mateixa època.

Els arqueòlegs han desenterrat així mateix un presumpte tram de mur del poblat ibèric en un dels racons del pati, que no fa més d'un metre de llarg. Al costat del mur s'ha trobat ceràmica ibèrica, però també algun tros d'àmfora púnica i trossets d'una de grega. Amb el pati quasi totalment excavat, dilluns es va iniciar l'actuació per rebaixar la part del davant de l'entrada al pati, on els arqueòlegs esperen trobar-hi algun objecte interessant

Troben una sitja i més murs ibèrics a la muntanya de Sant Sebastià de Palafrugell

PATRIMONI

■ Palafrugell.— L'equip d'arqueologia dirigit per Joan Limàs, que excava la zona afectada per les obres de la futura Escola d'Hostaleria de Palafrugell, a la muntanya de Sant Sebastià, han desenterrat una sitja ibèrica i més murs del poblat ibèric. Les troballes inclouen molta ceràmica diversa trossejada, d'entre la qual sobresurt una petita gerra ibèrica gairebé sencera —li falta el coll i la nansa—. El jaciment es pot datar, segons l'arqueòleg, entre

els segles V i IV abans de Crist. La sitja ibèrica s'ha localitzat dins el pati interior del complex de Sant Sebastià, que separa l'església de l'antic restaurant. La sitja és situada a la banda dreta de l'entrada al pati, on anteriorment s'havia descobert el que semblava una part de mur del poblat ibèric. A dins el pati, fins ara, s'havia localitzat un forat, que devia ser el fonament d'una construcció, el qual no s'ha pogut datar.

Actualment, la feina de l'equip arqueològic es concentra a exca-

var la part de davant de l'entrada al pati interior. En aquesta zona, s'hi han localitzat quatre parets, tres de les quals formen una habitació. Una de les parets de l'habitació és més llarga que les altres i sembla que podria servir de base a un possible cobert de l'habitaige, segons va explicar Limàs. A més, hi ha un espai seipse mur, on s'aprecia que el gros existent és a un nivell més baix. En l'excavació, l'equip d'excavació va trobar la gerra, feta al torn i oxidada. El diàmetre de la peça

no supera els deu centímetres. «Era en el primer nivell ibèric pur», diu Limàs.

L'excavació, només s'explorà l'espai on el projecte de les obres preveu que s'ha de treure la terra. En aquest lloc es construirà una entrada subterrània dels serveis de l'escola. El pressupost del nou centre escolar és de 120 milions, la meitat aportats per la Comunitat Europea. L'Ajuntament ja va adjudicar, el mes d'octubre, la primera fase de les obres, per uns 20 milions de pessetes.

EQUIPAMENTS

Costes informa contra l'Escola d'Hostaleria de Palafrugell perquè s'hi fan habitacions

L'alcalde qualifica d'«aberrant» l'actitud de la Generalitat i el Ministeri

JOAN POYANO

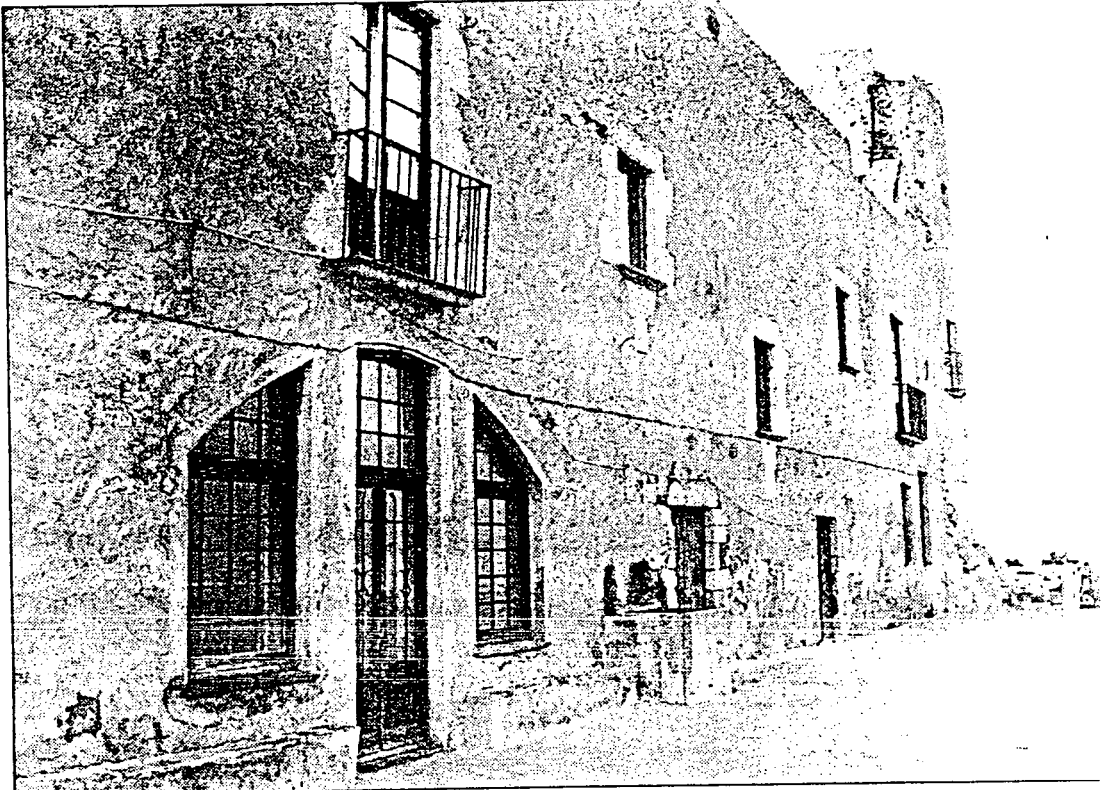
■ Palafrugell.— Les obres de rehabilitació del conjunt edificat de la muntanya de Sant Sebastià, que l'Ajuntament de Palafrugell està reconvertint en Escola d'Hostaleria, es rea-

litzen malgrat l'informe desfavorable del Servei de Costes de la Generalitat, que va comunicar que no es compleix l'article 25 de la llei de costes. Aquest prohibeix «l'existència d'habitacions» a la zona de servitud de protecció,

segons un altre informe del MOTPMA. L'alcalde, Frederic Suñer (CiU), ha presentat recurs contra uns arguments que qualifica d'«aberrants», perquè Sant Sebastià «ha funcionat com a hostatgeria des del segle XIV».

El conjunt de Sant Sebastià —format per una ermita, un hostal-restaurant, una torre de guaita i un pati interior— està essent rehabilitat, d'acord amb un projecte finançat al 50 per cent pels fons de desenvolupament comunitaris FEDER. La primera fase del projecte va ser aprovada per l'Ajuntament el 21 de setembre, sis dies després de rebre un informe no vinculant del Servei de Costes del Ministeri d'Obres Públiques, Transports i Medi Ambient (MOPTMA), en el qual s'assenyala que s'ha de demanar autorització a la Generalitat, perquè les instal·lacions afecten la zona de servitud de protecció que fixa la llei de costes. Tot i això, el MOPTMA informa que «s'observa l'existència d'habitacions en l'edificació prevista, fet que representa un ús prohibit segons l'article 25.1» de la llei de costes.

Demanat informe a la Generalitat, el Servei de Costes d'aquesta va comunicar, a final del mes passat, que la Direcció General «ha resolt d'emetre'l amb caràcter desfavorable, en considerar que no es compleix l'article 25 de la llei de costes». L'alcalde de Palafrugell va explicar ahir a El Punt que no pensa aturar el projecte i que ha presentat un recurs contra aquesta resolució. També va recordar que «Sant Sebastià ha funcionat com a hostatgeria des del segle XIV». «El que diuen el Ministeri i la Generalitat és aberrant i no té cap sentit, i per això tirarem endavant. Això torna a demostrar la necessitat de modificar la llei de costes per donar més competències als municipis», va dir Suñer, recordant el conflicte que manté

Aspecte que presentaven, ahir a la tarda, les obres que s'estan fent a Sant Sebastià. Foto: NURI FORNS.

amb el MOPTMA sobre les terrasses de Llafranc. Sobre aquest contenciós, el Tribunal Superior ha admès a tràmit el recurs municipal contra la denegació per part del Ministeri del pla d'usos de les platges.

L'hotel de cinc estrelles

El ple municipal va aprovar dijous, amb els vots contraris del PSC i ERC, els projectes executius de les fases 2,3 i 4 de l'Escola d'Hostaleria. Tant els regidors socialistes com Josep Esteba (ex-re-

gidor d'Urbanisme i actualment no adscrit) van expressar els seus temors que la rehabilitació de Sant Sebastià acabi convertint-se en la construcció d'un «hotel de cinc estrelles» —com el redactor del projecte mateix l'ha definit— sense cap funció educativa. En aquest sentit, el socialista Joan Llenas va recordar que les obres s'estan fent sense cap conveni signat amb el Departament d'Ensenyament, i es va mostrar convençut que «aquest projecte mai no podrà funcionar com a escola».

Suñer va explicar que es aprofitar els fons comunitaris per rehabilitar l'edifici conservant els usos d'hostatgeria i restauració, si es pot, complementant-ho amb un mòdul de formació professional de segon grau. «Hi ha el compromís personal del regidor seller Laporte, però el seu treball i els del sistema educatiu han de ser ajornats», va dir Suñer. L'alcalde va dir que l'informe dels arquitectes que treballen a la zona determina que si les excavacions de les restes del poblat ibèric afectaran el pro-

Què hi faran, a l'ermita de Sant Sebastià?

L'Ajuntament de Palafrugell va començar —a proposta del Patronat Municipal de Turisme i de la Unió d'Associacions d'Hostaleria de la Costa Brava Centre— un projecte que preveia transformar el conjunt monumental de l'ermita de Sant Sebastià —amb una hostatgeria i un restaurant— en un establiment turístic reformat que fes també la funció d'escola d'hostaleria. Per aconseguir el suport i l'ajut econòmic institucional, l'Ajuntament va presentar aquest projecte com una excel·lent oportunitat per a la formació professional i en virtut d'això el Fons de Desenvolupament Comunitari (Feder) el va subvencionar al 50 per cent. Divendres l'alcalde, Frederic Suñer (CiU), explicava el propòsit d'aprofitar aquesta subvenció per remodelar l'ermita —tal com preveu el projecte— però en referir-se al centre de formació deia que aquest hi afegiria «si és possible», que l'acord amb l'ex-conseller Laporte per establir-hi un centre de formació hostalera no havia estat explícitament renovat pel seu successor, i que la reforma educativa dificultava aquesta possibilitat. És a dir, no semblen gens fundats els temors de l'oposició so-

cialista, i dels regidors no adscrits, Josep Esteba (ex-regidor d'Urbanisme amb aquest mateix equip de govern actual) i Josep M. Reguant, que tot plegat acabi en la transformació de l'ermita de propietat municipal en un establiment hotelier de luxe.

D'altra banda, dues circumstàncies més contribueixen a qüestionar la continuïtat d'aquest projecte. La primera no té, de fet, un raonament solvent —la decisió del Servei de Costes de la Generalitat d'informar desfavorablement del projecte perquè preveu l'existència d'habitacions—, ja que la Llei de Costes que prohibeix aquest servei en la zona de servitud de protecció és revisable i s'hi pot presentar recurs si es té en compte que aquest servei existeix a Sant Sebastià des de molts anys abans a l'elaboració de la llei actual i de les seves precedents.

Sí que és preocupant, en canvi, que tot i saber que la funció docent d'aquestes instal·lacions és força improbable, Suñer hagi decidit començar les obres sis dies més tard d'haver rebut l'informe desfavorable de Costes, per no exhaurir els terminis sobre els quals el Feder condicionava la concessió de la subvenció, que, d'altra banda, és possible que ja s'hagi perdut.

La segona qüestió té, però, un pes

més rellevant. Les excavacions estan confirmant el que, de fet, ja se sabia: el cim de la muntanya de Sant Sebastià guarda les restes d'un poblament ibèric important i la continuïtat de les investigacions i de la conservació de les restes arqueològiques semblen incompatibles amb la remodelació, ampliació i funcionament de l'establiment que l'Ajuntament projecta, a menys que tingui la conformitat de la Direcció General del Patrimoni per ignorar la riquesa del jaciment i enterrar-lo indefinidament. I no es podria dir en cap cas que Patrimoni ignora el cas, ja que ha intervingut anteriorment per obligar a fer canvis en el projecte inicial.

Per tot això, sembla obligat que l'Ajuntament de Palafrugell expliqui als seus ciutadans i a l'opinió pública en general quin és el propòsit final del projecte, ja que encara el presenta com a escola d'hostaleria malgrat que la subvenció del FEDER no és segura, que no ha arribat a cap acord amb Ensenyament per a la creació del mòdul educatiu, que Costes no ha emès un informe definitiu sobre la qüestió de l'hostatgeria i que el poblament ibèric condiciona fortament si el futur turístic de l'entorn ha de prendre la direcció projectada o ha de variar.

L'historiador creu que l'Ajuntament de Palafrugell té pressa per aprofitar una subvenció

ANNA GIL
Palafrugell

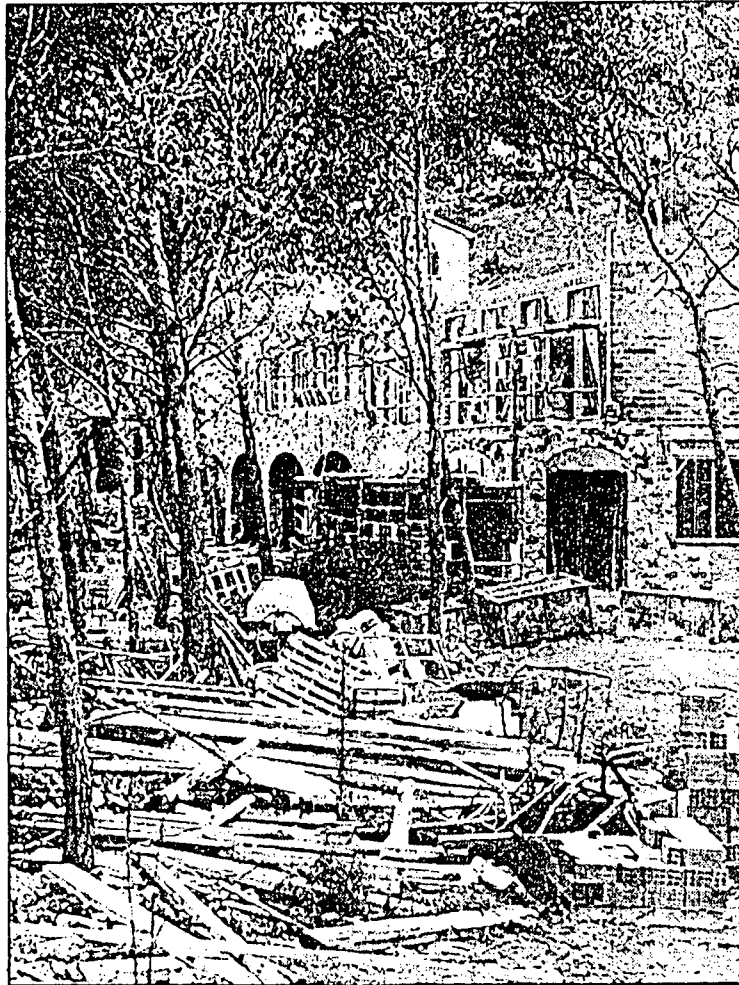
Segons Joan Badia, membre del Patronat de Sant Pere de Rodes, «l'Ajuntament vol tirar endavant la proposta sigui com sigui, per tal de beneficiar-se d'una subvenció d'una institució europea que exigeix com a requisits bàsics el compliment d'un termini i l'execució de les obres». «Amb l'excusa de les subvencions es vol realitzar l'obra de manera precipitada, amb una manca de sensibilitat pels valors culturals que sorprèn i sense tenir en compte l'opinió de la ciutadania», afegeix l'historiador.

El problema, tal com apunta Badia, és que «es malmeti un lloc que és de visita obligada a la Costa Brava. La preocupació de la població de Palafrugell és que s'alteri la imatge de l'edifici, que caldria restaurar perquè es troba en molt males condicions però que s'hauria de fer respectant tots els elements d'aquest patrimoni».

Troballes

A això, segons l'historiador, cal afegir el fet que al cim de la muntanya de Sant Sebastià hi ha les restes d'un poblat ibèric que ja ha proporcionat troballes notables, com dues esteles amb representació de llances, úniques de moment a les comarques gironines.

«El santuari és al mig del

TAVI NONO

Aspecte que oferien ahir les obres iniciades al far.

jaciment i la investigació del seu subsòl s'hauria de fer amb tota la calma que les excavacions sempre requereixen i no pas a corre-cuita com s'està fent

ara». Per Joan Badia «l'Ajuntament es comporta com un particular poc culte que veu les troballes arqueològiques com un entrebanc per als seus

interessos».

El projecte parcial, tot i que encara no està definit en molts dels seus punts, pretén fer un soterrani amb un túnel d'entrada que altera la imatge de la façana i divideix el jaciment en dues parts, ampliar la terrassa sobre el mar, cobrir el pati interior, complimentar les sales amb voltes i augmentar el volum edificat.

La Comissió de Patrimoni Cultural de la Generalitat només ha aprovat la primera fase d'aquest projecte i ara mateix s'estan duent a terme les excavacions a la part afectada per les obres.

Però la preocupació de l'historiador va més enllà: «Ens hem assabentat que el projecte incompleix la llei de Costes que ha estat denegat pel Ministeri d'Obres Públiques, Transports i Medi Ambient (MOPTA), alhora que sabem que no s'ha signat cap conveni per a l'escola d'hostaleria amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat».

«Potser és cert, tal com ha manifestat alguns membres de l'oposició municipal, que en realitat, el que es vol construir és un hotel de cinc estrelles».

Badia, com a contrapartida proposa la construcció d'un centre d'acolliment i d'informació turística i cultural: «La idea no és pas utòpica; ja ha estat proposada de fa temps, però sense que hagi tingut cap ressò oficial», explica.

Diana de Girona, 6-XII-1993

L'alcalde de Palafrugell, Frederic Suñer, respon en aquest article a algunes opinions que s'han manifestat contràries al projecte

de construcció d'una escola d'hostaleria a l'ermita del far de Sant Sebastià. Suñer assegura que proposarà la constitució d'un

patronat per gestionar aquesta ermita i diu que, si els palafrugellencs rebutgen el projecte, aquest es modificarà.

L'ermita de Sant Sebastià

Frederic Suñer (*)

L'inici d'unes obres de restauració, del tot necessàries, a l'ermita de Sant Sebastià, han portat comentaris de diferents tipus. Crec convenient uns aclariments.

Quan el nou equip va entrar, hi havia, com una de les qüestions urgents, el projecte de reforma de l'ermita de Sant Sebastià d'adaptar part de les seves instal·lacions com a escola d'hostaleria. El projecte era obra de l'anterior equip de govern que, per fer-lo, havia demanat una subvenció a la CE en base al programa Petra, que no va ésser concedida.

Fent cas a la petició del sector turístic, i en especial a l'Associació d'Hostaleria de la Costa Brava centre, es van iniciar gestions per aconseguir fons del Feder. Gràcies a les gestions de l'actual equip se'ns van concedir l'equivalent a 60 milions de pessetes a condició que l'Ajuntament hi posés una quantitat igual.

Amb això es pretenien dues actuacions: per un costat, unes instal·lacions per fer-hi pràctiques els alumnes d'Hostaleria, i per altre, consolidar l'estructura de l'edifici de l'ermita, gremment amenaçat. Aquesta consolidació, això sí, estava condicionada a la conservació estricta de l'estructura de l'edifici i de tota la seva idiosincràcia. Aquestes varen ser les instruccions que es varen donar a l'arquitecte redactor del projecte.

Conjuntament, varen iniciar-se les gestions amb la Conselleria d'Ensenyament a fi de crear l'escola dins el programa de FP. Va ser a inicis del 92. Se'ns va dir, per part de la Conselleria, que s'acabava de fer una inversió important a l'Escola d'Hostaleria

de Girona i que caldria esperar el curs vinent per a la creació d'un mòdul de FP d'Hostaleria a l'Institut de FP de Palafrugell. Una segona qüestió que es va plantejar a la Conselleria fou que llogués les instal·lacions hoteleres de Sant Sebastià a fi que els alumnes hi fessin pràctiques, i que amb l'import del lloguer es podria ajudar a pagar la quantitat que l'Ajuntament ha d'aportar per pagar les obres. Mentre que si que és veritat que l'Ajuntament té interès a consolidar l'estructura de Sant Sebastià, avui amenaçada pel temps, tampoc no creiem que havia de pagar unes instal·lacions complexes en l'aspecte hotel·ler (cuines), que, si no es fes l'escola, podrien ser més senzilles.

Però cal d'una vegada per totes aclarir la qüestió. La Conselleria ha de dir d'una manera inequívoca si creu convenient el mòdul de FP d'Hostaleria a Palafrugell. I si no creu convenient fer-lo a Sant Sebastià, es pot fer dins el mateix Institut de FP i llogar altres instal·lacions hoteleres per a les pràctiques dels alumnes, que no siguin les de Sant Sebastià.

Passem a una altra qüestió:

Des del segle XIV, l'ermita de Sant Sebastià ha servit de dispensa amb possibilitats de menjar i dormir-hi. Deixant de banda ara que es faci o no l'escola d'hostaleria, l'equip de govern creu que aquesta activitat dispesera ha de continuar i és per això que el projecte de restauració de l'edifici s'adapta a aquesta finalitat. Són innombrables els edificis històrics dedicats a aquestes activitats.

Si no ha de ser així, aleshores el projecte és prou flexible per adaptar-lo al que es

volgui. Però crec que la immensa majoria de palafrugellencs opinen que s'ha de conservar aquest tipus d'ús. Si no hi ha unes manifestacions clares a favor de suprimir el caràcter d'hostalgeria de l'ermita es continuarà amb el projecte de restauració inicial, condicionat per allò dit anteriorment. Però si es demostrés una opinió contrària majoritària no hi ha cap inconvenient a buscar-hi un altre ús, encara que la restauració s'ha de fer igualment. El que no farem és una actuació contrària a l'opinió predominant dels palafrugellencs, que són els que gaudeixen de la muntanya i l'ermita.

Sobre qüestions menors:

S'ha dit que Ports i Costes de la Generalitat ha informat desfavorablement del projecte. Efectivament és veritat, basant-se en el fet que contempla l'existència d'habitacions i la llei de Costes no ho preveu. Això és una incongruència, ja que des del segle XIV que està preparat per pernoctar-hi i els mateixos tècnics de Costes, que desconeixien aquest fet, varen dir que ho recorressim, ja que amb aquests antecedents i en un edifici públic tenia una justificació.

Si hem citat aquest informe desfavorable ha estat per posar de manifest, una vegada més, les arbitrarietats i mancances de la llei de Costes.

Una altra valoració:

L'estat de conservació de l'edifici és precari. En aquests moments s'està fent una reparació d'urgència a la teulada de l'església perquè té degoters. També s'està remodelant la instal·lació elèctrica. Amb aquesta finalitat es va demanar una subvenció a Cultura, que va ser denegada.

Cal dir que no és veritat que a la torre de guaita s'hi volguessin fer habitacions com s'ha dit, i tot el que s'ha dit d'un hotel de cinc estrelles és pura fantasia.

Uns comentaris finals:

Es un projecte de l'anterior equip de govern i fins ara ningú no havia dit res. Sorprenen ara, tot de cop, algunes reaccions, però benvingudes siguin si reflecteixen el sentiment de gran nombre de vilatans. Caldria també que l'Associació d'Hostaleria de la Costa Brava manifestés de nou la seva opinió davant les darreres crítiques en un tema que l'afecta.

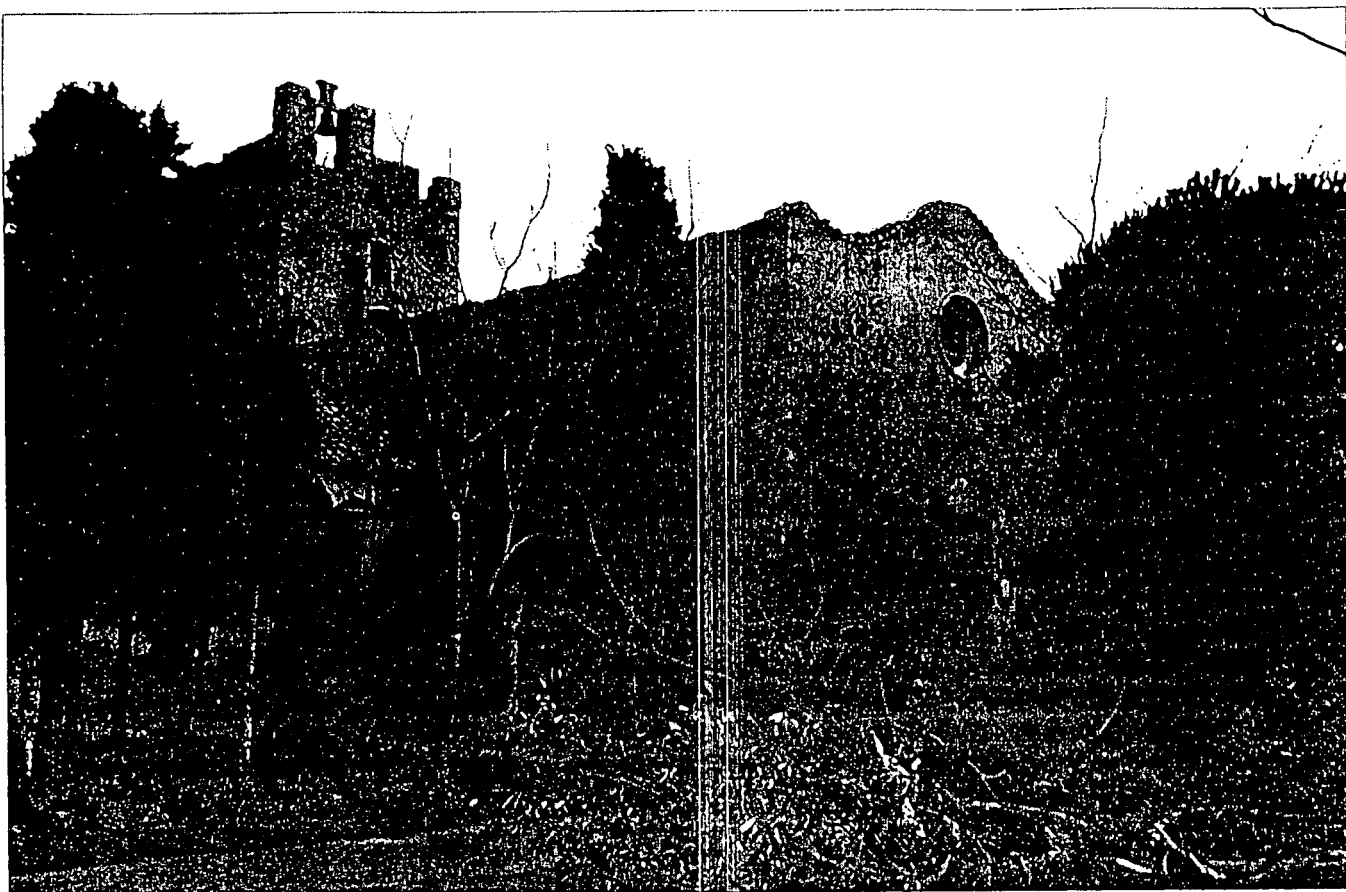
Creiem que és del tot necessària una restauració de l'ermita de Sant Sebastià i que s'ha de fer de totes maneres, condicionada a l'ús futur. Ho permet el projecte endegat que ha estat aprovat per la Comissió del Patrimoni Cultural en la fase actual.

També creiem necessària la creació a Palafrugell d'una Escola d'Hostaleria dins el camp de la FP.

De la qüestió de les restes arqueològiques, caldrà esperar el dictamen dels tècnics que ara hi estan treballant.

Per acabar, Sant Sebastià és molt important per als palafrugellencs i esdevé un lloc simbòlic. És bona la polèmica creada darrerament i penso proposar la creació d'un patronat de l'ermita de Sant Sebastià format per persones independents de reconeguda vàlua, que assessorin l'Ajuntament i portin la gestió del que afecta l'ermita.

(*) Alcalde de Palafrugell

L'Ajuntament de Palafrugell vol construir una escola d'hostaleria a l'edifici històric de Sant Sebastià.

Una escola d'hostaleria a Sant Sebastià de Palafrugell

Text: JOAN BADIA-HOMS / Fotos: PACO DALMAU

La muntanya de Sant Sebastià de la Guarda, sobre Llafranc, al terme de Palafrugell, amb el santuari i el far, és un mirador excepcional del Baix Empordà, un lloc emblemàtic. Al cim de Sant Sebastià hi ha les restes d'un poblat ibèric que ja ha proporcionat treballs notables, com dues esteles amb representació de llances, úniques, per ara, a les comarques gironines. Els arqueòlegs estan d'acord a valorar l'alt interès d'aquest jaciment. El santuari, amb l'antiga hostatgeria, també és un element del patrimoni cultural comú que cal respectar i protegir amb tota cura i rigor.

Queda molt llunyana la idea de convertir el cim de la muntanya en un parc arqueològic, sorgida fa anys del Museu de Palafrugell

L'Ajuntament de Palafrugell vol construir una escola d'hostaleria a l'edifici històric de Sant Sebastià. El projecte és molt discutible i ja ha generat una forta polèmica. El problema no rau, únicament, en l'estudi i salva-

guarda del jaciment arqueològic. Parlar només d'aquest tema és fer un reduccionisme de la qüestió, que té molts altres aspectes preocupants.

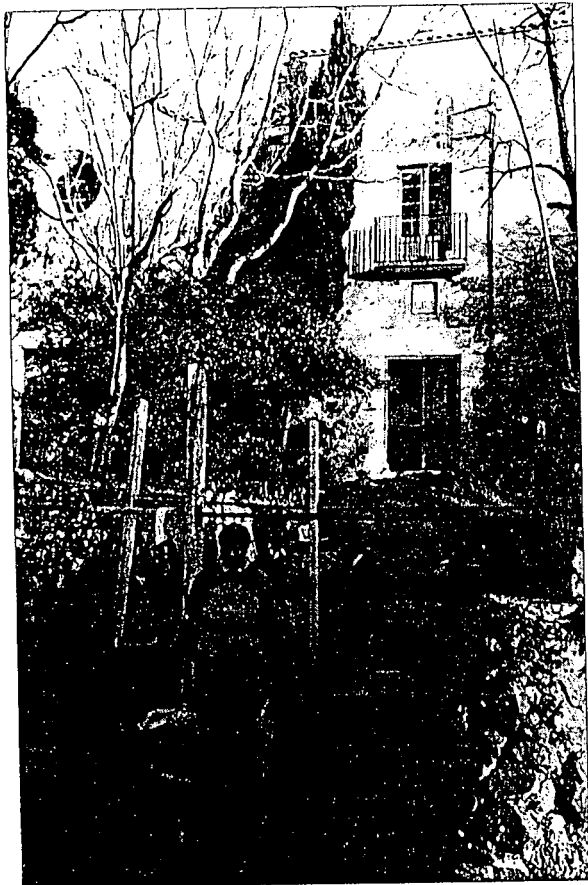
La urbanització abusiva del vessant de la muntanya, l'abandonament de les excavacions iniciades fa anys, la degradació del conjunt edificat i de tot l'indret, la proliferació d'antenes de diferents mides i dissenys, les deixalles que regalimen pels penya-segats, motiven que la visita al lloc faci caure la cara de vergonya. Avui ningú no pot negar la necessitat de posar fi a una situació tan caòtica.

És inadmissible, però, que s'intenti tirar endavant un projecte que no respecta un edifici antic de la significació de Sant Sebastià. Un projecte parcial, encara poc definit en molts punts, que no preveu la problemàtica global de l'indret. Per posar, només, uns exemples, direm que hom pretén fer un soterrani amb un túnel d'entrada que altera la imatge de la façana i divideix el jaciment en dues parts, ampliar la terras-

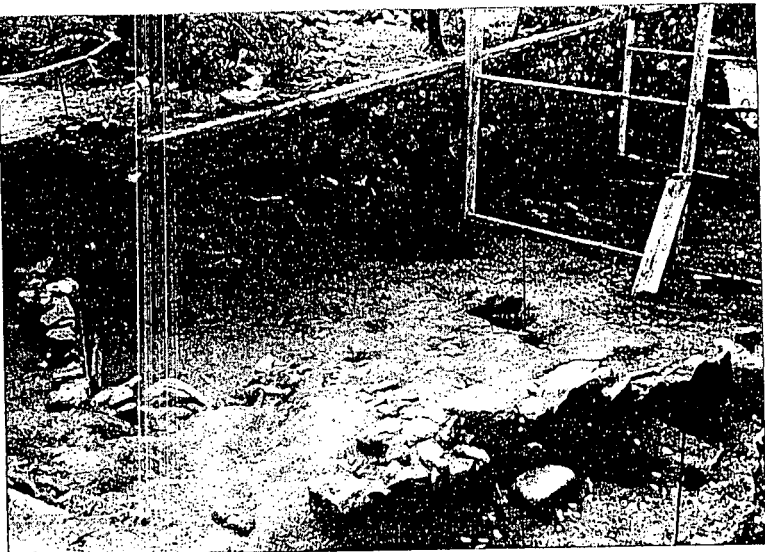
sa sobre el mar, cobrir el pati interior, compartimentar les sales amb voltes i, fins i tot, augmentar el volum edificat. A la primitiva torre-capella –l'espai més vell i noble– està previst situar-hi uns serveis. Per a un edifici que és una fita destacada del paisatge, ni tan sols hi ha una proposta de textura o acabat de les façanes...

Amb l'excusa d'aconseguir unes subvencions, es vol realitzar l'obra de manera immediata, precipitadament, amb una manca de sensibilitat pels valors culturals que sorprèn, i sense tenir en compte l'opinió de la ciutadania. Una prova del que expliquem és la manifestació feta pública fa poc per part de l'Ajuntament, segons la qual les crítiques són «aberrants», ja que «Sant Sebastià ha funcionat com a hostatgeria des del segle XIV».

Tothom sap, o pot saber, que la primitiva torre-capella va ésser erigida el segle XV, i que l'hostatgeria (a cura dels ermitans, per als pelegrins) no es va construir fins al segle XVIII. El menyspreu de la història local o,

Al cim de Sant Sebastià hi ha les restes d'un poblat ibèric que ja ha proporcionat treballs notables.

pitjor encara, la seva manipulació, ens semblen alarmants.

No ens pot estranyar que la comissió del Patrimoni Cultural de la Generalitat no hagi aprovat la totalitat del projecte. El dictamen, o més de condicionar de manera considerable alguns punts essencials, exigeix, com és preceptiu, l'excavació de la zona que ha de quedar afectada per les obres. En funció del resultat de l'excavació i de les modificacions es faria una nova anàlisi.

Així doncs, l'Ajuntament de Palafrugell s'ha vist forçat a costejar unes excavacions per imperatiu legal, que es fan amb caràcter d'«urgència». A desgrat de la presència d'un arqueòleg i de la supervisió dels serveis d'arqueologia, no hi ha dubte que les presses estan renyides amb el rigor científic exigible. Les institucions tenen el deure de veïllar pel patrimoni, però l'Ajuntament, en aquest cas, es comporta com un particular poc culte que veu les troballes arqueològi-

ques com un entrebanc per als seus interessos. Queda molt llunyana la idea de convertir el cim de la muntanya en un parc arqueològic, sorgida fa anys del Museu de Palafrugell.

A més de no estar aprovat totalment per la dita comissió, ens hem assabentat que el projecte incompleix la Llei de costes i que ha estat denegat pel Moptma (Ministeri d'Obres Públiques, Transports i Medi Ambient). També sabem que no s'ha signat cap conveni per a l'escola d'hostaleria amb el Departament d'Ensenyament de la Generalitat. Deu ser cert que en realitat s'hi vol construir un hotel de cinc estrelles, temor que han manifestat alguns membres de l'oposició municipal? A la gent de Palafrugell els faria molt poca gràcia la pèrdua de l'ús públic de Sant Sebastià.

Ens preguntem si cal fer una escola d'hostaleria precisament a Sant Sebastià. Si és necessària, no seria millor instal·lar-la al nucli urbà de Palafrugell?

En el cas de Sant Sebastià el projecte s'ha d'adaptar a l'edifici. Mai no es pot adaptar l'edifici a un projecte preconcebut, si no es vol caure en un greu atemptat al patrimoni. Per a Sant Sebastià caldria un estudi global, pluridisciplinari, sense urgències ni precipitació, amb els assessoraments imprescindibles, que prevegi la dignificació i recuperació del medi natural, el jaciment arqueològic, l'edifici històric, i també la resta d'aspectes d'interès, per exemple la reestructuració dels accessos o camins i l'eliminació d'elements parasitaris, com ara les antenes.

En un indret tan singular hi seria apropiat un centre d'acolliment i d'informació turística i cultural d'alt nivell, amb una cafeteria-restaurant de qualitat a l'antiga hostatgeria. Al seu costat, en el pati, l'ermita i la torre de defensa, es podria organitzar un recorregut divulgatiu de la història del mateix lloc i de l'Empordà, amb temes tan atractius com la pirateria i amb les peces més notables trobades a les excavacions, que ara dormen en els magatzems dels serveis arqueològics.

Un itinerari de visita que podria acabar a la terrassa de la torre, lloc oblidat des d'on es gaudeix d'una panoràmica de 180 graus absolutament excepcional. La idea no és pas utòpica, ja ha estat proposada fa temps, però sense ressò oficial.

El projecte incompleix la Llei de costes i ha estat denegat pel Moptma. Tampoc no s'ha signat cap conveni per a l'escola d'hostaleria amb Ensenyament

La comissió del Patrimoni Cultural exigeix l'excavació de la zona afectada per les obres.

Troben noves restes a les excavacions del poblat ibèric de Sant Sebastià, que es van acabar dilluns

■ **Palafrugell.** — Joan Limàs, l'arqueòleg de l'equip que ha excavat la zona afectada per les obres de la futura Escola d'Hostalèria de Palafrugell, a la muntanya de Sant Sebastià, va explicar ahir que als darrers dies s'han localitzat més murs i dues sitges a la zona d'entrada al complex actual. Les dues noves sitges han estat datades per l'arqueòleg entre els segles IV i II abans de Crist.

L'arqueòleg va afirmar que si la Generalitat decidís conservar les troballes del poblat ibèric, caldria modificar el projecte de l'Es-

cola d'Hostalèria, i va exposar la necessitat de realitzar més excavacions arqueològiques que afectarien l'actual zona on han treballat —la zona que hi ha al davant de l'entrada; al pati interior—, i un seguiment de les rases que es facin per als serveis del centre docent.

Limàs va iniciar ahir la redacció de l'informe tècnic de les troballes realitzades, després que dilluns acabessin les excavacions. «Jo no em puc pronunciar sobre la seva possible conservació. Només informare sobre el que s'hi ha trobat», va recordar l'arqueòleg.

L'informe tècnic serà enviat a l'Ajuntament i a Cultura, que ha de prendre una determinació sobre les restes.

L'excavació s'ha centrat en el pati interior del complex, en tota la zona d'entrada, on el projecte de l'escola preveu fer-hi una entrada soterrània de serveis. Durant les excavacions, a més de les darreres troballes, l'equip de treball també va localitzar una sitja ibèrica al pati interior i murs ibèrics a la part de fora.

En relació amb la decisió que prengui la Generalitat sobre la conservació de les troballes, el re-

gidor de Turisme, Joaquim Turró, va manifestar ahir que «farem el que ens diguin». L'alcalde, Frederic Suñer, per la seva banda, va recordar la necessitat de restaurar el complex de Sant Sebastià, i que hi visqui gent tot l'any per evitar-ne la degradació. «La nostra intenció és fer-hi un centre d'hostalgeria, com fins ara», va dir l'alcalde. Joan Badia, historiador local, va explicar ahir que no s'oposa a la construcció de l'Escola d'Hostalèria, però va deixar clar que cal conservar el patrimoni existent: el conjunt històric i el jaciment ibèric.

La comissió del Patrimoni denega el projecte de l'Escola d'Hostaleria de Palafrugell

ALBERT VILAR

■ **Girona.**— La Comissió Territorial del Patrimoni Cultural de la Generalitat a Girona, reunida dimarts, va rebutjar, per segona vegada, el projecte d'Escola d'Hostaleria a l'ermita de Sant Sebastià de Palafrugell, segons va confirmar ahir Joan Saqués, coordinador territorial dels Serveis de Cultura. Saqués va explicar que el projecte no s'havia aprovat perquè en la comissió no hi va haver unanimitat sobre diversos «detalls». El coordinador de Cultura no va voler concretar més.

La comissió ja no va aprovar

el 27 d'octubre passat l'avantprojecte de l'escola, mentre esperava conèixer els resultats de les excavacions arqueològiques a la zona, on hi ha nombroses restes ibèriques. El regidor de Turisme de l'Ajuntament de Palafrugell, Joaquim Turró, va dir ahir que ara esperen conèixer els «detalls» a què va fer referència Saqués i l'acord concret de la comissió. Tot i això, Turró va dir que la intenció de l'Ajuntament és tirar endavant el projecte.

L'informe de l'excavació d'urgència, realitzada per l'arqueòleg Joan Llinàs entre el 5 de novem-

bre i el 13 de desembre, manifesta que l'estat de conservació de les restes ibèriques de la zona «és irregular». Tot i això, Llinàs afirma que les estructures desenterrades entre els anys 1984 i 1987 prop de l'edifici «fan preveure un bon nivell de conservació de les restes ibèriques que pot haver-hi en el subsòl».

L'arqueòleg exposa en el seu informe una previsió de nous treballs arqueològics segons quin sigui el desenvolupament de les obres. Així, Llinàs creu que, si es decideix no preservar les estructures ibèriques aparegudes,

s'hauria de fer una nova campanya arqueològica centrada en l'eixarplament d'un metre i rebaixar centímetres de la zona excavada. A més, l'arqueòleg preveu altres intervencions: la possible realització d'una *cata* a la part no excavada del pati, l'excavació d'un sector davant la façana sud de l'edifici (entrada al restaurant) i un seguiment de l'excavació de les rases per a llum, clavegueram i altres serveis.

Ara el projecte haurà de passar per la Comissió Nacional del Patrimoni, que es reunirà les properes setmanes a Barcelona.